

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
decembrie 2014 (Anul VI) Nr. 70 (12 / 2014)

BOEMA

Live Literature

decembrie 2014 (Anul VI) Nr. 12 (70) - 44 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

12 / 2014

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu

Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori: Paul Sân-Petru, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, A.G.Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin

Grafică: Elena-Liliana Fluture

Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Marian Hotca (Baia Mare), Mirela Savin (Constanța)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225,**
0336 800313

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Paul Sân-Petru (p.3), Petre Rău (p.6), Alexandru Petrea (p.10), Ștefan Radu Mușat (p.29), Ion Gheorghe (p.32), Armina Flavia Adam (p.33), Boris Marian (p.38)

Proză: Nicolae Tomescu: Rublele (p.11), Ileana Todoran: Odișea unui brad imperial (p.17), Oleg Carp: Musca în lapte, alte povestiri (p.18), Tănase Carașca: Fierarul (p.20) / Matusalem (p.21), Ion Cesarion: Orice limită are culoarea neagră (p.26)

Cronică de carte: Titi Damian: Coman Șova - omul și scriitorul, de Florentin Popescu (p.7), Dumitru Anghel: O librărie... uriașă (p.12) / "Cronica potopului de după Dumnezeu" de Virgil Andronescu (p.12) / „Oglinzi” de Tudor Al. Costin (p.14) / Spațiul răsturnat, de Vasile Mandric (p.15), Gheorghe A. Stroia: „Sfeșnic în rugăciune” sau Rugămintea muritorului întru înveșnicire (p.34), Daniel Marian: Printre anotimpuri..., poezia se măsoară în cercuri concentrice (p.35), Veronica Popa: “Doar cuvântul, ca un sălbatic vifor obosit...” (p.37), Lucia Pătrașcu: Întâlnirea cu “O samă de scriitori” de Dumitru Anghel (p.39)

Eseu: Nastasia Savin: Grupul oniric românesc: strategii experimentale în poezie (p.4), Andreea Done: Frânturi de gânduri într-o oază de nesiguranță (p.22) / Încotro ne îndreptăm, Doamne! (p.23)

Note de lectură: Viorel Darie: Carmen Zaniciuc, “Visul de Guineea” (p.24)

Debut: Ecaterina Donea (p.28), Andreea Odagiu (p.36)

Consemnări: Gheorghe Gorincu: Școala românească gândită și organizată de cel mai ilustru ministru al învățământului românesc, Spiru Haret (partea a IX-a) (p.30)

Colinde: Denisa Lepădatu: Magia Crăciunului / Așteptatul Crăciun (p.42)

Eveniment: Redacția: Festivalul Național de Literatură “Prietenia cuvintelor”, ediția a IV-a, Galați, 2014 (p.41)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.43)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis – *Electus*

Coperta a IV-a: Eva Mudocci – *Maleri full*

Interior: Constanța Abălașei-Donoșă

Paul SÂN-PETRU

Pasărea lui Poe

Cutreier mai în voie ochii tăi
Râvnind iubirea-n două cu poeme,
Îmi spui că noaptea nu mai are loc -
Sau celebrând-o, poate că te-ai teme;
Târzii sunt pentru stele-n zori cocoșii
Iar noi, cu lumea care încotro,
Ne vom prefăce-n stânci - spre cei din urmă -
Ademeniți de pasărea lui Poe.

Waldlied

Strivite stau zăpezile sub rază
Cumplit, huzurul marelui smarald.
Ștergând hotare, trece iar pădurea
Din nume-n nume: la forêt, der Wald...

Când păsări trec prin liberă culoare -
un cântec iar aud, reamintit:
„Când pântecul dă semnul înmulțirii,
de primăvară cine-a obosit?”

Seism

Dormeam străbun al marelui nimic...
Aflând că Te pricepi să-njghebi cuvinte,
că poți lucra după modelul lor
te-am implorat, când mi-am adus aminte;

știam că-mi ceri un preț esențial -
ți-am lăudat cu-ncrederea mea duhul;
superbele cuvinte ce rosteai
treceau ca din oglinzi, umplând văzduhul.

Dar începui deodată să mă tem
de cercul sterp surpat mai înainte,
Văzînd pe drum de cer și de pământ
cuvinte sugrumate de cuvinte...

Potopul meu

Și-a spart somnul coaja prin odaie -
vreau să prind și eu un fir de miez;
gândurile-mi fulgeră a ploaie,
nu-mi încap senin în niciun crez.

E potopul meu și e o arcă-n
care sui ca zisul om nebun;
plouă timp - și de-oi găsi un cearcăn,
în privirea lui o să m-adun.

Colindători cu amintirea

Mai vine-o amintire cu colindul
vestind iubirea - prunc imperial
ce se născu de mult în ieslea noastră
uitată timpuriu și inegal;

eu n-am puterea să mă-ncui în casă
colindul e duios și-nlăcrimat.
Venind pe albe drumuri către tine
din pragul tău mereu i-ai alungat.

Aud că ești preasingură-n cetate -
puteai măcar pe ei să-i strângi la piept;
ți-ar fi cântat numai splendoarea iernii -
pe ei să-i fi primit era mai drept.

Început de carte

Din nou trezit la malul de papirus
îmi intră-n vorbă tandru iar cuvântul;
mă simt umblat de-un răsărit de Sirius
și-mi bate-n clopot aspru jurământul.

Atâta joc în ploaia de cuvinte
și-atâta ploaie-n jocul meu ales!
s-așează greu aducerea aminte -
și-n cinstea ei e hora mai ales.

Eu nu voi da Stăpânului talanții
cât rodu-i dat de partea înmulțirii;
se-nclină-n plin memoria balanței
cerând cernelei cheile rostirii.

Răscoapte vorbe nu-mi pot spune voia
poem-argat al sufletului meu...
Tu trebuie să mi te-asemeni mie
precum nisipu-n coama unui leu!

Scufundările

Greutatea ta, imperturbabilă cum zici,
apasă pe podele cu o delicată presiune,
mi-a spus muntele ce locuia peste lac,
dar sumedenii, apăsare peste apăsare
toate în una s-adună încât
locul pe care te afli se poate scufunda
știi că o face deja după dorul
ce-a început să-ți fie de tot mai în jos

Li se întâmplă chiar munților
după o mie sau două de ani -
iar tu, închipuie-ți că i-ai împlinit.

Nastasia SAVIN

Grupul oniric românesc: strategii experimentale în poezie

„O țară care nu știe să-și apere poezii va fi învinsă sau va supraviețui lamentabil la coa-da altor națiuni, fiindcă poezia e sângele unui popor care curge subteran prin veacuri și îl face nepieritor”

Marin Preda - *Cel mai iubit dintre pământeni*

Stadiul actual al cercetărilor pune în evidență faptul că grupul oniric păstrează din suprarealism¹ multiple aspecte, inclusiv legătura cu pictura suprarealistă. De exemplu, Corin Braga în lucrarea *Momentul oniric* anunță, încă din titlu, existența unui moment reprezentativ, a unei activități prodigioase, în timp ce, Daiana Felecan în lucrarea *Între veghe și vis sau spațiul operei lui Dumitru Țepeneag* discută doar textele scrise în limba română, rezumă, citează fără intenția problematizării critice, admite primatul textualist al lui Dumitru Țepeneag în opera *Înscenare*.

Noi nu ne raliem opiniei lui Alex. Ștefănescu, conform căreia Dumitru Țepeneag este interesat de readucerea onirismului pentru a i se putea recunoaște rolul de ideolog al onirismului, dar nici afirmației lui Eugen Negrici care susține că “extravagantă mi se pare și pretenția lui Dumitru Țepeneag și a unor istorici literari persuadați de acesta de a promova ideea ființării unui curent «onirist» în România socialistă (oricât de permisivă ar fi fost politica ei culturală de după 1964)”².

Trebuie precizat faptul că grupul oniric românesc are ca “unealtă” a libertății cuvântul critic transformat într-un corp ceșos. Scriitorii apelează la o serie de simboluri pe care, însă, nu le conectează cu semnificațiile lor arhetipale, investindu-le, *hic et nuc*, cu sensuri noi, lucru care poate conduce la iconicitatea poemului oniric chiar dacă “luarea în considerare a acestei dimensiuni duce, fără îndoială, la o îmbogățire a definițiilor existente sau chiar la o redefinire a semnului poetic a cărui structura este reevaluată prin noile implicații ale raportului cod-mesaj pe care această viziune le revela”³.

Grupul oniric românesc și-a făcut apariția într-un context literar și socio-politic în care nu putea să aducă nimic impresionant. Astfel, “sistemul” oniric dezvoltat de Dumitru Țepeneag și Leonid Dimov a avut la bază și ideile europene, individualizând gruparea. Grupul oniric afirmat pe scena literară românească în perioada 1964-1971, a avut dublă atitudine polemică: estetică și politică. Astfel, evadarea în vis reprezenta o formă mascată de protest contra unei societăți aflate în plină alienare, fiind, în același timp, o negare a artei oficiale, a “realismului socialist”: “13 iulie 1974. Două mari modele pentru onirism: *visul* (care se înrudește cu filmul, deci cu o artă care îmbină vizualul simultaneist cu succesivitatea) și *muzica* (modelul perfect de artă recurentă). (...) onirismul românesc e mult mai aproape de *practica* suprarealistă decât de teorie. Și în orice caz, de plecat s-a plecat de la *pictura* suprarealistă. «Ut pictura poesis!» (...) Termenul a fost din păcate nefericit ales și are în permanență nevoie de un determinant, de o cârjă. Onirism estetic sau onirism structural. Eventual onirism literar”⁴.

Acest grup, spre deosebire de celelalte grupuri literare ale vremii, a avut schițat un program estetic, dar care, până la urmă, nu s-a sistematizat. În «*Editorialul*» publicat în primul număr al revistei «*Cahiers de l'Est*», în 1975, Dumitru Țepeneag scria despre faptul că acest criteriu estetic ar trebui să stea la baza judecății emise pentru orice operă literară,

indiferent de zona din care provine. În prezenta lucrare supunem analizei atât construcțiile poeticii onirice, cât și determinările sale. De altfel, onirismul reprezintă un curent literar sincronizat cu literatura occidentală. În general, literatura onirică se constituie în opoziție cu liricul, cu metaforicul. Din dorința de a evita realul scriitorii onirici creează universuri imagine prin intermediul cuvântului. Scriitura lor gravitează între fantezie și stilizare, textul fiind “propus ca o fațadă fără nimic în spate”⁵. Aceștia răstoarnă raporturile dintre lucruri, mizează pe ambiguitate, se refugiază în/prin cuvânt, își aplică o mască și se joacă cu lectorul. Din această perspectivă, actul de a scrie⁶ al oniricilor a adus o schimbare, o redimensionare a tiparelor literare, dar care, în epocă, nu au fost percepute. Spre exemplu, Dumitru Țepeneag consideră că mișcarea onirică pare a conține, în ea, sâmburii dezvoltării ulterioare a literaturii române: textualismul și postmodernismul și că în tentativa onirică românească “există dorința, poate naivă, de a-i împăca și pe Breton și pe Valery”⁷.

Reținem ideea că, în cadrul analizei fenomenului oniric românesc, accentul este pus pe sensul poetic oniric drept funcție dinspre lumi posibile înspre referința relevantă, constrinsă, pe linia lui Umberto Eco – Angelo Marchese, având ca fundament faptul că semnificația unui cuvânt, în acest caz *onirismul*, nu trimite la sensul denotativ interacțiunii subiectului cu obiectul, ci la sensul conotativ. Astfel, sensul semantic suprapus al *onirismului* este operațional într-un spațiu mental prelingvistic al conținuturilor schematic-imagistice onirice. La acest nivel al analizei, discursul textual, adică sistemul transfrastic, ne interesează deoarece ne ajută în receptarea și interpretarea fenomenului oniric. În acest sens, mecanismele de realizare a coerenței și a coeziunii fenomenului oniric sunt ilustrate în funcție de două criterii: de finalitate, respectiv de asigurare a conectivității conceptuale/secvențiale și a nivelului discursiv-textual sau transfrastic ori frastic. Pe această linie, semnificațiile semantico-textuale indică, la acest nivel al analizei fenomenului oniric, modul de constituire a imaginii onirice ca provocare estetică în literatura română, raportul ficțiune-realitate, jocul oniric dintre semnificat și semnificant, valențele intertextuale.

Orice fenomen de criză impune instaurarea unui cadru nou care să permită restabilirea unui echilibru, o refacere a unei stări primare. Este și cazul scriitorilor care constituie grupul oniric. Aceștia, prin opera lor, încearcă să refacă un dezechilibru care s-a produs la un moment dat, să introducă în cadru atmosfera paradisiacă a stării primare sau măcar un echivalent al acestuia, creația devenind “alternativa vieții la componentele letale ale crizei”⁸.

Pornind de la întrebarea “Ce reprezintă onirismul?”, aflăm, aruncând o privire în dicționarele de limbă, că termenul “*onirism*” este prezentat cu două sensuri principale: unul privește sfera medicală, celălalt – sfera creației literar-artistice: “s.n. 1 Delir, aiurare asemănătoare visului, provocată de obsesii sau de halucinații; 2. (Lit.) Înclinare spre cultivarea situațiilor, a motivelor onirice; atmosferă, caracter oniric al unei creații – din fr. *onirisme*”⁹.

Se cuvine să fie reținut și faptul că termenul “*onirist*” este definit drept “*adj., s.m. și f., (Lit.) (Adept) al*

(continuare în pag. 5)

onirismului - *Onir [ism] + suf, ist*¹⁰, în timp ce, „oniric” este „adj. 1. privitor la vise, care aparține visului; care delirează, care aiurează din cauza unei obsesii sau a unor halucinații; ◇ Delir oniric = delir asemănător cu visul, care se manifestă în unele boli psihice și în care bolnavul se comportă ca un somnambul. ◇ (Despre oameni) Care este străin de ceea ce se întâmplă în jurul lui, care trăiește într-o lume de vis; 2. (Despre creații literare). Care are ca temă principală situațiile onirice (1) Din fr. *onirique*”¹¹.

În altă ordine de idei, în analiza literaturii, termeni ca „onirism”, „oniric”, „onirist” sunt des utilizați, datorită faptului că visul a alimentat, în mod diferit, în anumite perioade literatura (e.g. romantismul și suprarealismul s-au folosit de vis din perspective diferite). În linii generale, creația „onirică” este reprezentată de o operă literară inspirată de vis sau asemănătoare cu acesta.

O deplasare de accent s-a produs în literatura română. Termenul a ajuns să definească o nouă formulă literară către mijlocul anilor 1960. Principalii teoreticieni ai curentului literar - numit „onirism structural”/„onirism estetic” - Dumitru Țepeneag și Leonid Dimov, alături de Virgil Mazilescu, Vintilă Ivănceanu și Iulian Neacșu, formează, în cadrul cenaclului *Luceafărul*, grupul oniric (1965). Acestora li se adaugă nume precum Daniel Turcea, Emil Brumaru, Florin Gabrea, Sânziana Pop, Florin Pucă, dar și autori care nu au intrat efectiv în mișcare: Mircea Ivănescu și Șerban Foarță. Caracterizat prin fantezie creatoare și inteligență artistică, grupul oniric românesc a fost extrem de incomod pentru ideologia oficială. Dacă inițial scrierile oniricilor sunt refuzate, începând cu anul 1966, aceștia colaborează la suplimentul «*Povestea vorbii*» al revistei craiovene «*Ramuri*», redactată de Miron Radu Paraschivescu. După o perioadă scurtă de timp, suplimentul este interzis. Acum apar primele volume semnate de către Leonid Dimov și Dumitru Țepeneag. Cu timpul aderă la grup o serie de tineri poeți și prozatori, cum ar fi Emil Brumaru, Daniel Turcea, Sorin Titel, Virgil Tănase, Florin Gabrea. De asemenea, din anul 1968 până la așa-zisele „teze din iulie” (1971), componenții grupului și-au prezentat concepțiile, atât în publicațiile vremii, cât și în ședințele de la Uniunea Scriitorilor. Începând cu anul 1971, grupul se destramă treptat, unii dintre reprezentanți părăsesc țara, alții renunță, dar estetica onirismului continuă în formule noi în scrierile foștilor componenți, în funcție de personalitatea lor. Singurul care continuă pe calea onirismului este Leonid Dimov. Astfel, dacă scrierile foștilor onirici care au emigrat sau au fost exilați (e.g. Vintilă Ivănceanu, Virgil Tănase, Dumitru Țepeneag) au fost interzise, acestea fiind scoase din circulație, scrierile foștilor membri ai grupului oniric rămași în țară (e.g. Leonid Dimov, Sorin Titel, Virgil Mazilescu etc.) au avut un rol important în creionarea peisajului literar românesc din deceniile șapte și opt din secolul trecut. Cheia istorică nu trebuie luată în mod deterministic, dar evenimentele prin care au trecut lasă, în mod clar, urme în climatul cultural.

Din analiza scrierilor oniricilor se remarcă faptul că visul nu este pentru aceștia ceva ce trebuie să fie redat *ad litteram*, ci reprezintă un „îndreptar legislativ”, conform lui Leonid Dimov, o lume paralelă „*analoagă* lumii obișnuite” în concepția lui Dumitru Țepeneag. În aceeași ordine de idei literatura onirică vizează negarea suprarealismului și a fantasticului romantic, dar, deși se distanțează de suprarealismul literar, totuși, oniricii recunosc existența unor

apropieri între demersul lor și cele ale unor exponenți ai picturii suprarealiste (e.g. Salvador Dali, Giorgio de Chirico, Yves Tanguy, Victor Brauner și René Magritte). În aceste condiții, onirismul estetic, privit din perspectivă categorială, se află în relație de antinomie cu liricul metaforizant și cu epicul bazat pe o simplă cauzalitate. Să mai adăugăm aici și faptul că oniricii nu descriu vișuri reale, ci le „*produc*” după o logică stranie. Membrii grupului oniric abolesc succesiunea temporală prin intermediul unei simultaneități a percepțiilor, proiectate în spațialitatea lipsită de ponderabilitate a textului.

Pe această linie, aducem în discuție viziunea grupului oniric asupra statutului literaturii și al scriitorului, dar și raporturile acestuia cu estetica cotidianului. În legătură cu această idee trebuie subliniat faptul că, literatura grupului oniric reprezintă o tentativă de realizare a unei lumi paralele. Discursul oniric este unul ambivalent. În aceeași ordine de idei, Dumitru Țepeneag notează faptul că ambiguitatea sensurilor unei opere literare este reprezentată de „condiția obiectivă a multiplicității interpretărilor, (...) toate operele cu adevărat mari au fost obscure, fiindcă autorii lor «clasici» sau «moderni», Dante și Shakespeare sau Kafka și Joyce, au avut curajul genial de a gândi ambiguu, adică pe mai multe planuri deodată, înzestrând cuvântul cu o mare putere de iradiere semantică. Aceste opere nu se pot tocii, oricât vor fi de analizate, pentru că o operă organic ambiguă e o operă deschisă, purtând în sine germele a ceea ce se cheamă – cu un termen cam convențional și tocit – nemurire”¹².

¹ Matei Călinescu îl considera pe Urmuz un precursor al literaturii onirice, apropiindu-l de scriitorii „(...) interesați de valorificarea aspectelor iraționale din realitate” în Matei Călinescu, *Eseuri critice*, Buc., Ed. pentru Literatură, 1967, pp.66-85. De asemenea, grupul oniric este „un avatar al suprarealismului românesc”, pentru Ovidiu Morar în *Avatarurile suprarealismului românesc*, Buc., Ed. Univers, 2003, p.207, în timp ce pentru Dan Gulea reprezintă „ultima avangardă” în *Domni, tovarăși, camarazi. O evoluție a avangardei românești*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2007, p.183.

² Eugen Negrici, *Iluziile literaturii române*, Buc., Ed. Cartea Românească, 2008, p.193.

³ Marina Mureșanu Ionașcu, *Literatura, un discurs mediat*, Iași, Editura Universității A. I. Cuza, 1996, p. 47.

⁴ D. Țepeneag, *Un român la Paris. Pagini de jurnal 1970-1972, 1973-1974, 1977-1978*, Buc., Ed. Cartea Românească, 1977, pp. 369-370.

⁵ *Ibidem*, p. 379.

⁶ În Roland Barthes, *Romanul scriiturii*, Antologie, Selecție de texte și traducere Adriana Babeți și Delia Șepeștean-Vasilu, prefață Adriana Babeți, postfață Delia Șepeștean-Vasilu, Buc., Ed. Univers, 1987, pp.292-293.

⁷ Dumitru Țepeneag, *Un român la Paris, op. cit.*, p.388.

⁸ Didier Anzieu, *Psihanaliza travaliului creator*, traducere din limba franceză și pref. de Bogdan Ghiu, Buc., Ed. Trei, 2004, p.27

⁹ Ion Coteanu, Luiza Seche, Mircea Seche (coord.), *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, ediția a II-a, Buc., Ed. Univers Enciclopedic, 1998, p.720.

¹⁰ *Idem*.

¹¹ *Idem*.

¹² D.Țepeneag, art.„*Despre ambiguitate*” în «*Viața românească*», nr.1, ian.1968, pp.136-137 în Leonid Dimov, D. Țepeneag, *Onirismul estetic*, Antologie de texte teoretice, interpretări critice și prefață de Marian Victor Buciu, Buc., Ed. Curtea veche, 2007, p.66.

Petre RĂU**eden în golire**

m-am cam împrietenit cu dumnezeu
 în ultima vreme
 mai întâi am dat la pace
 după care
 el a dat buzna peste mine într-o
 noapte vădit îngrijorat
 să-mi explice
 că raiul e din ce în ce mai gol
 cei de acolo s-au cam dus
 îmbătrânind peste poate
 și grădina a rămas
 goală goluță
 păcat de copacii aceia care rodesc an de an
 și fac fructe de te miri ce frumoase care
 acum se scutură
 pe jos
 de unde
 nu se înfruptă nimeni cu ele
 și căuta dumnezeul acesta
 care m-a asigurat că-i al meu
 oameni pe care să-i convingă să
 accepte toate eforturile ca să
 ajungă în eden
 să-l mai populeze careva
 că altfel se ruinează
 șandramaua
 ca orice casă nelocuită
 am stat mult la taclale atunci
 am și căutat împreună soluții
 ba chiar am invitat la mine doi sau mai mulți
 vecini
 să-i îmbiem la nemurire
 eu încă nu mă grăbeam
 îi tot trăgeam că mai stau niște zeci de ani pe
 pământ
 iar dumnezeu nici n-a cântit când i-am spus
 dar culmea
 nici megieșii mei nu s-au lăsat mai prejos
 că l-au făcut pe dumnezeu să se întoarcă cu
 spatele
 și să se facă nevăzut în văzduh
 ca o legănare fără de vânt
 și necăjit tare
 că nimeni nu-l urmează

(i)dealul văii mele

iubito
 ne mai vorbim
 doar în frecvențe joase
 agățători
 pe trunchi de roșuiv
 încă mai deslușim
 faptele oarbe
 ca niște bogați mult prea săraci în
 desăvârșire
 știam că dumnezeu ne învățase
 când întâlnim un josnic să-i
 dăruim iubire
 așa îl făptuim mai bun
 dar pentru noi
 doar fulgerul contează tacit
 sugrumat de molcomire
 am crezut multă vreme că
 tot ce vine din eden vine
 de la tine dar
 n-am crezut că tot
 ce-i la mine tare
 pentru tine nu ia făptură
 acum sunt damnat
 cu demnitate
 îmi port crucea
 pe (i)dealul văii mele de rai

alungarea din rai

timpul nostru îndoielnic de
 anonim
 ca o cădere de zei
 anonim s-a scurs dintre noi

întunericul era mai lung decât lumina
 și am consimțit astfel la păcat
 cu tine
 am mușcat din mărul tău
 cu gând să locuim doar noi
 doi în rai
 pe un tărâm numai al nostru
 în spațiul nostru excedentar

dar n-a fost n-a fost așa
 n-a fost să fie fiindcă tu
 iubeai șarpele
 și-l lăsa să se încolăcească pe după tine
 înghițea păcat după păcat
 ce păcat
 mai ceva de cum am înghițit eu mărul acela
 pe care nu mai aveam chef să-l mușc
 prea multe noduri în gât purtam
 iar tu prea multe mușcături parșive
 cât dumnezeu să dea cu noi de perete

Titi DAMIAN

COMAN ȘOVA – OMUL ȘI SCRITORUL

de Florentin Popescu

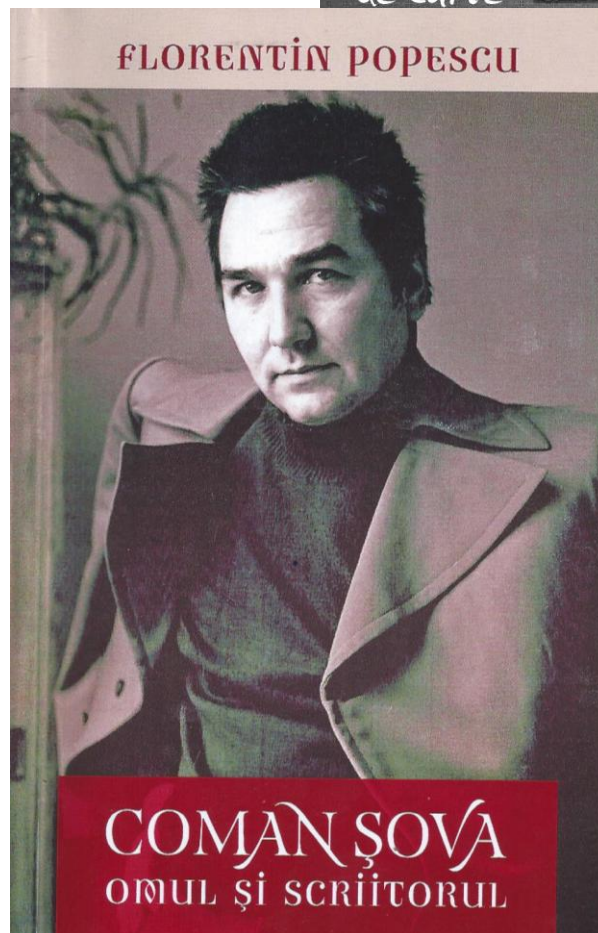
- două destine pentru viitor -

Încep să mă dumiresc în privința autorului cărții. Harnicul, inepuizabilul și imprevizibilul Florentin Popescu, la fiecare dintre rarele noastre întâlniri, în Centrul Vechi al capitalei, sau la „Boema 33”, îmi mai strecoară, cu discreție, în mapă, câte o nouă carte, totdeauna cu o dedicație care mă onorează, din timp pregătită. Îmi propusesem să scriu despre fiecare dintre cele vreo patruzeci de volume primite din momentul când ne-am cunoscut, dar n-am reușit decât să le citesc. Atunci, mi-a venit ideea să-i așez cărțile pe un raft al bibliotecii mele. Nu au încăput, încă nu le aveam pe toate! Ideea s-a dovedit bună, întrucât de la o privire de la stânga la dreapta am descoperit întregul, adică multitudinea preocupărilor sale intelectuale: poezie, proză, eseu, monografie, dicționare, istoria literaturii, portrete literare, cronici de carte (până acum patru volume din ciclul „Eu v-am citit pe toți” și nu glumește!). Sunt la curent și cu larga sa deschidere spre oameni de condei, care nu cuprinde numai scriitori din București, ci are contacte substanțiale cu scriitori din Teleorman, Dâmbovița, Buzău, Vrancea, Constanța, Vâlcea, Argeș, Prahova, Bacău, Slobozia, Brăila etc acoperind o mare parte din spațiul geografic sud-estic al țării. De vreo câțiva ani încoace, împreună cu distinsul colaborator Coman Șova călătorește spre alte zări, unele foarte îndepărtate, odată cu revista „Bucureștiul literar și artistic” - foarte bine primită de către cititorii din țară și din străinătate.

Primul contact cu Florentin Popescu, înainte de a-l cunoaște personal, l-am avut prin intermediul cărții „O istorie anecdotică a literaturii române”, de unde, ca profesor „ciupeam” (ca să-i reiau o expresie) câte un citat pentru elevii mei, cu intenția vădit pedagogică de a-i atrage și spre altfel de literatură, decât prin șablonul manualelor. Bineînțeles că am rămas fascinat și de excelentele monografii despre Nicolae Labiș și Vasile Voiculescu, de mare ajutor la clasă, mai ales prin excelenta interpretare a poemului „Moartea căprioarei” sau a nuvelisticii voiculesciene. Ne-am cunoscut apoi și am reușit să-l fac apicultor, el m-a apropiat, crezând în mine, dându-mi curaj într-o prezentare cu titlul mai mult decât relevant: „Titi Damian - un nou romancier”, ceea ce m-a făcut să cred că chiar sunt romancier, obligându-mă cu vârf și îndesat să mă țin de cuvânt.

Între timp, am izbutit să-i mai fac câteva cronici de carte („Eu v-am citit pe toți, I, II” și „Portrete în peniță” - cam puține cronici din câte cărți i-am citit).

Monografia „Coman Șova – omul și scriitorul”,

apărută la Editura SemnE, Buc. 2014, (240 p.) mi-a stârnit realmente curiozitatea, întrucât nu știam despre Domnia Sa decât că este cofondator al revistei mai sus amintite, iar din când în când descopeream și câte o poezie pe prima pagină a revistei. Ne mai întâlnisem de câteva ori, prima oară, odată cu lansarea revistei, apoi la „Catacomba” - doar străngeri amabile de mână. Îi savuram, în felul meu, poezia și am intrat în alertă când, în câteva numere, n-a mai apărut. De-abia atunci am realizat că-mi lipsește și mi-am pus fireasca întrebare: Cine este Coman Șova?

Ca să folosesc de două ori același termen, cartea m-a *dumirit* și în privința celui cărui îi este dedicată: Coman Șova. Am descoperit o personalitate contemporană de prim rang a culturii române care a păstrat mai bine de o jumătate de secol, o discreție absolută în jurul său, deși s-a manifestat în poezie, eseistică, publicistică, teatru, film, actorie.

M-am mai întrebat și de ce s-a hotărât Florentin Popescu să scrie această carte care presupune multă muncă, multă lectură, multă arhivă cercetată, ordonare de material, sinteză, desigur talent. În finalul lecturii am descoperit că această excelentă monografie n-ar fi fost posibilă dacă cei doi nu ar fi avut comune multe elemente ale personalității lor, adică seriozitate, cumpătate, înțelepciune, modestie, bun simț, dar mai ales dacă nu ar fi lucrat mult timp împreună, fie în redacția unor reviste ale vremii, iar acum la această revistă care trece în curând în al patrulea an. Un alt merit important al cărții îl reprezintă faptul că transmite cititorului câteva

(continuare în pag. 8)

trăsături ale caracterului său, demne de urmat, adică: hărnicia, sobrietatea, tenacitatea, imparțialitatea și entuziasmul moderat.

Prima constatare și cea mai importantă este că, în această monografie, omul și scriitorul Coman Șova sunt prezentați într-un perfect echilibru, apoi sunt încadrați în contextul economic, politic, social, dar mai ales cultural al epocii care o traversează, astfel că cititorul are în final, deopotrivă, o imagine a Omului, a Scriitorului și a perioadei traversate. Să nu uităm că Florentin Popescu mai realizase anterior monografii de excepție, devenite clasice. Informația exactă este atulul fundamental și al acestei cărți, de fiecare dată, fiecare afirmație fiind susținută cu argumente. Este o carte scrisă după toate rigorile genului, dar are acel „ceva” specific monografiilor sale: și aici dezvăluie puțin câte puțin din personalitatea lui Coman Șova, lăsând totdeauna portita spre alte informații, încât să-l capteze pe cititor și, totodată, să-l surprindă personalitatea în toate fațetele sale, prin tehnica portretului în mozaic, astfel ca cititorul să-și formeze propria imagine și să rămână cu întregul.

„În loc de prefață” este prima parte, foarte necesară, a cărții în care Florentin Popescu își justifică demersul: „*Mi-am propus să scriu cu sinceritate, decență și măsură, respectând adevărul.*” (p.12) Prima întâlnire cu omul Coman Șova este legată de momentul contactului său cu revista „Amfiteatru”, unde, într-o cămăruță cu mai multe birouri, întâlnește „*un bărbat tăcut, de statură potrivită, mai degrabă mai înalt decât scund, cu o privire blândă, binevoitoare, invitându-ne să lăsăm la o parte timiditatea și reținerile.*” (p.7) Acest portret este completat cu altul care-l surprinde la o altă vârstă, după ce au lucrat mai mult timp împreună: „*Este amintirea unui om blând, discret, prietenos, gata să te ajute la nevoie, fără a face o clipă caz de propriile virtuți literare și de poziția socială ocupată într-un anumit moment.*” (p.8). Există aici o lapidară caracterizare care ar putea fi punctul de plecare pentru dezvoltările ulterioare: „*În loc să devină un personaj public, Coman Șova s-a interiorizat, fără a cădea în isihism sau călugărie, trăirile lui concretizându-se în cărți de poezie.*” (p.9) Tot aici evidențiază lapidar, dar dezvoltată pe larg în carte, cealaltă latură, aceea a activității sale gazetărești: „*Om cu o îndelungată experiență în publicistică, fără a fi reticent ori șovăitor.*” (p.10).

Structural, cartea cuprinde două părți: o primă parte numără unsprezece capitole, fiecare cu câte un titlu sugestiv, marcând evenimente biografice sau activitatea publicistică și literară, iar partea a doua cuprinde o Addenda alcătuită din patru capitole.

Capitolul „**Anul 1933**” realizează o privire de ansamblu și exactă asupra situației social-economice a capitalei, a mediului politic, social și cultural, momentul când Ana Șova din Humulești venise să fie mai aproape de soț, militar în București. Tot aici se notează și anul nașterii copilului Coman – 18 octombrie 1933, an aflat astrologic sub semnul Balanței.

„În căutarea unui arbore genealogic” este un capitol care aduce impotante date referitoare la bunic, bunică, dinspre mamă, dinspre tată, unchi, mătuși, prima întâlnire dintre viitorii părinți, desigur și copiii (Elena, Coman, Paula, Mihai).

„**Amintiri din copilărie**” surprinde câteva secvențe zguduitoare din copilăria nu tocmai lipsită de griji a lui Coman. De exemplu, informația potrivit căreia el și sora sa purtau o singură pereche de ghete, după cum aveau cursuri la școală. O interesantă poveste despre un prieten, fiu de medic, în casa căruia a învățat ce este eticheta. Urmează informații despre lecturile din bibliotecă, talentul de recitator de versuri și momente din viața de licean, primele contacte cu teatrul și cu filmul.

În alt capitol, „**Elev de liceu la Piatra Neamț, apoi la Roznov**” dezvăluie aspecte interesante care relevă firea sa prietenoasă, participant la cenaclul literar sau plimbările prin castelul Roznovanu și, desigur, pățanii adolescentine.

Un capitol interesant, „**Atracții cărora cu greu le putea rezista: Teatrul și Literatura**” dezvăluie primele semne ale dublului său talent: de actor și de scriitor. Este recrutat de o echipă de profesori, actori și regizori bucureșteni, aflați în Bacău în căutare de candidați. Va ajunge la Institutul de Teatru unde urmează trei ani, coleg fiind cu Mircea Albulescu, Stela Popescu, Victor Rebengiuc. Tot din această perioadă, datează și primele încercări literare și, datorită lor, va ajunge în anul al doilea la Școala de Literatură. Devine chiar autorul unei piese de teatru de succes, „Iubesc pe la șaptelea”, apoi va scrie și scenarii de film. După un scurt pelerianj ca actor la teatrul din Bacău, va reveni în București.

„**Ale vieții valuri**” are în centru anul 1965 când își va începe cariera publicistică la revista „Amfiteatru” condusă de Ion Băieșu. În 1972 se transferă la „România liberă” alături de Octavian Paler, dar tot în această perioadă debutează în poezie cu volumul „Astrul nimănui.”

În capitolul „**Omul Coman Șova**” autorul monografiei recurge la portretul în mozaic al lui Mănel Șova, așa cum îl alintă prietenii. Sunt prezentate opinii ale celor care l-au cunoscut: Ion Haineș, Ovidiu Maitec (l-a luat drept model pentru statuia lui Eminescu), Liviu Grăsoiu, Cornel Rusu, Dumitru Matălă, Alex. Ștefănescu, Mihai Neagu Basarab, Adrian Păunescu. În esență, aceleași trăsături: coleg și prieten adevărat, blând, calm, discret, delicat, inteligent, bărbat frumos, cam stângaci. În ciuda trecerii timpului, notează autorul, „*Coman Șova îmbătrânește în zece ani cât alții într-unul.*” (p.55). Consideră că sufletul nu poate fi vindecat decât prin creație.

Un interesant capitol este „**Jurnalistul**” care prezintă pe larg anii ca secretar general de redacție începând cu 1966, mai întâi la „Amfiteatru.” Aici Florentin Popescu analizează multele articole scrise de Coman Șova, relevând varietatea temelor reportajelor, toate inspirate din viața de zi și de noapte a fabricilor (exemplu „Cea mai bună pâine”). Urmează o perioadă la revista „Flacara” unde, în reportaje de mici dimensiuni, evidențiază eroismul cotidian. De data aceasta, Florentin Popescu dovedește calitatea de autor de monografii, scotocind cu mîgălă prin arhive și cercetând sute de ziare și reviste ale vremii. Din 1973, Coman Șova devine cronicar de televiziune, cu reportaje stimulate de evenimente, având

(continuare în pag. 9)

credința că prezentul este domeniul de activitate al reporterului: „Presa scrisă e întotdeauna în urma evenimentului cu o noapte.” (p.86)

„Cronicar de teatru” dezvăluie o altă fațetă a personalității sale complexe. Actorul viguros din tinerețe s-a transformat într-un fin observator al vieții teatrale. Cronicile sale sunt scrise cu metodă: mai întâi pune cititorul în temă prezentând subiectul piesei, trece la analiza jocului actorilor și la calitatea textelor, urmate în final de considerațiile și observațiile sale. Pentru a convinge de frumusețea și integritatea cronicilor, Florentin Popescu reproduce în întregime un astfel de comentariu, referitor la „Casa de mode” de Thomas Mann.

„Redactor-șef adjunct la revista MAGAZIN” pune în lumină calitatea de reporter a lui Coman Șova. Interlocutorii Domniei Sale sunt academicieni, directori de instituții de cercetări, directori de stațiuni balneare, medici, profesori, ingineri – oameni de cultură și de decizie. Reporterul dovedește că s-a informat temeinic în prealabil în domeniul respectiv. Întrebările se cheamă una pe cealaltă, curg firesc, astfel că interviueatul este condus meșteșugit către centrul de interes al reporterului, menit să dezvăluie cititorului ceea ce îl interesează. Florentin Popescu oferă cititorilor și o lungă listă cu titluri și intervieuați, subliniind astfel varietatea tematică, dar mai ales varietatea personalităților, la nivelul cărora se ridică, prin inteligență, reporterul, atunci când realizează interviul.

Capitolul „Dramaturgul și actorul de film” evidențiază înviorarea teatrului românesc prin piesa semnată de el, mult jucată în acele timpuri, „Iubesc pe al șaptelea”, al cărei subiect este prezentat pe larg, evidențiind odiseea căutării soțului, de fapt o subtilă monografie a societății românești a acelor vremuri.

O încununare a întregii monografii o reprezintă capitolul „Poetul”, unde Florentin Popescu se arată un subtil critic literar, urmărind evoluția poetului și venind cu argumentul citatelor, foarte bine alese, astfel că îl determină pe cititor să se întrebe unde poate găsi acele volume. Debutul și-l face cu poemul în proză „Diminețile albastre” (1952), iar poeziile volumului de debut, „Astrul nimănui” (1970), sunt aflate sub semnul elanului tinereții și al nostalgiei locurilor natale, al unui anume panteism dublat de sondarea propriului eu. Este firesc, ca argument, să reproducem aici un fragment din poezia „Stare de târziu”: „Doamne, adu-mi calul cel plecat în nori/ ia-l de frâu și vino să-mi ascultî un gând,/ eu m-am tot născut de-atâtea ori,/ - adu-mi calul, Doamne, calul alb și blând./ Mă grăbesc, Părinte, vreau să plec cu el/ într-o lume mare, cu tăcerea-n geamuri/ să crească inserarea lină pe-un inel,/ dintr-o coapsă crudă oglindită-n hamuri./ Adu-mi calul, Doamne, cel tăcut ca piatra,/ l-am mânat să pască nouri în april,/ vreau s-alerg pe coama-i cu tăcerea toată,/ nu mai vreau, Părinte, să mă-ntorc copil.” Cu volumul „Marival” (1974), gama tematică a poeziei devine mai bogată, „accentul fiind pus pe lirica de dragoste, pe un sentiment de melancolie, grefată pe ideea trecerii iremediabile a timpului, conferindu-i adâncime metafizică” (p.119), așa cum se dezvăluie în poezia „Cum pleacă”: „Pleacă ora, pleacă ziua, pleacă sângele,/ pleacă auzul, memoria, trupul,/ se duc mâinile – plânge-le!/ Unul pe altul ne căutăm în cenușă,/ ne sprijinim și ne ridicăm din cenușă,/ și de aici înainte/ putem s-o luăm de la capăt.” Volumul „Cuvinte de reazem” (1977) marchează trecerea la etapa

de aprofundare a ideilor anterioare și „jalonează intrarea în spațiul filozofic al poeziei sale” (p.121), așa cum se sugerează în poezia „Labirint”: „Pătrunde acolo unde a fi este flacăra, incendiu în pupilele zilei,/ cuvântul meu și iubirea mea sunt darurile/ răbdării și zburcunului meu./ Mentea mea întreabă mereu, de ce? Ca într-un labirint, de ce? Nașterea nu este un început,/ moartea nu este un capăt...” Cu volumul „Poeme” (1980) se observă un alt mod de abordare poetică, unde metafora capătă străluciri de diamant, precum în acest mic poem-alergie: „Ne-am împăcat. l-am acceptat plânsul/ și răceala aruncată peste flori./ l-am iertat excesele și toanele/ pentru că este ea / Primăvara.” Volumul „Unul cu altul” (1983) „continuă căutarea de adevăruri, iar poetul alunecă pe venele subțiri și răcoroase ale unui arbore multiseclar.” (p.124) Luate în ansamblu, remarcă Florentin Popescu, aceste volume ale lui Coman Șova „oferă un tablou în mișcare, unde nostalgiei iubirii i se contrapune sentimentul împlinirii, identitatea individului se contopește cu elementele naturii, meditația pe marginea vieții se împletește cu resemnarea în fața destinului.” (p.126) „Nevoia de alb” este ultimul în ordinea aparițiilor, cel mai împlinit, cel mai reușit, cel mai „rotund” (Fl. Popescu). Poemul „Cercuri concentrice” încheie volumul și „dă măsura gândirii filosofice și a trăirii lirice la care a ajuns poetul.” (p.127): „Cineva îmi calcă umbra,/ îmi tot calcă umbra/ și din când îmi aruncă în față/ câte o prăpastie, umblă cu grijă să nu clinească aerul/ Și spre seară/ trece o andrea vână-tă/ ca un frig/ printre coastele mele, apoi vine altcineva, Tatăl, poate,/ scoate andrea, o așază pe marginea nopții,/ mângâie cu palma ușoară/ locul însângerat/ și-mi întinde paharul cu îngeri.”

În continuare, Florentin Popescu trece în revistă pe cei mai mulți dintre cei care s-au ocupat de comentarea volumelor de poezii ale lui Coman Șova. Interesant este că nu se limitează numai la citate destul de consistente din analize, ci își confruntă și propriile opinii, iar de multe ori îi completează. Avem în vedere comentarii semnate de: M. N. Rusu, Nicolae Baltag, Dorin Tudoran, Tia Șerbănescu, Constantin Sorescu, Rodica Florea, Marian Popa, George Arion, Ion Tătaru, Alex. Ștefănescu, Nichita Danilov, Ion Cristofor, Mariana Ionescu, Ioana Crăciun, Nicolae Balotă, din ale cărui aprecieri ne permitem să cităm: „Descoperi intrând în edificiul poetic al lui Coman Șova o poartă rareori folosită de poezii din zilele noastre, una din augustele porți ale liricii marilor poezii din vechime. Ea se deschide spre sălile aulice unde răsună verbul gnomic-sentențios.”

Prima parte a monografiei se încheie cu un scurt dar edificator capitol, „Portret final, portret în mișcare”, în care realizează o admirabilă sinteză bibliografică, încheindu-se cu un portret care-i fixează locul onorant între marii oameni de cultură contemporani: „Monografia care se încheie aici se dorește a fi, mai mult și mai mult decât orice, o propunere a unui nume pentru viitor.” (p.141)

Partea a doua a monografiei, ADDENDA, cuprinde 4 capitole: I: „Mărturii despre Omul Coman Șova” (Adrian Păunescu; Raport cu propuneri de

(continuare în pag. 21)

Alexandru PETREA

Mi-e foame!

Spui mereu că nu ne leagă nimic...
Dar poeziile scrise lângă tine și în
urma ta nu sunt copiii noștri?
Apropie-te! Și dă-mi să mănânc
timp, fiindcă știi că-mi dă inițial
senzații de nebunie și greață, dar
în final ne vindecă pe toți.

Să se încheie odată războiul ăsta
cald-rece purtat prin Vietnamul
firii tale schimbătoare și să semnăm
o pace ca-n povești, o ultimă
întâlnire la vreun pub din centrul
vechi.

Taci și mergi înainte... Ai uitat deja...
Și totuși mi-e foame de câțiva ani, pe
care să-i risipesc cum doresc,
ținându-te în gând...

De la tine

Să nu mai susținem faptul că
lumea e plină de idioți;
ea e bună în felul ei -
Cu o singură condiție:
Fii lângă mine,
glumește, fă gesturi
neobișnuite, mănâncă
ceva dulce, în fine,
prefă-te în tu însuși.

Ai prea multă bunătate -
Dă-i și orfanului acela de la
colț de stradă, funcționarei ce
iese obosită din primărie sau
vagabondului care tocmai vrea
să fure poșeta bătrânei!
Nu e vina lor că lumea e nasoală
și nu-i încape pe toți!

Privește copacul ăla strâmt!
Mă uit la talia ta, la părul tău
șaten deschis și aș vrea să i le
împrumuți și lui măcar jumătate
de oră;

Surpriză: frumusețea e un cancer și
n-are puteri magice, așa că trebuie
să lăsăm lumea să-și soarbă soarta,
că oricum n-are încotro.

Adonis

Iubirea n-a fost inventată într-un sonet
shakespirian,
iar sărăcia nu s-a născut în Mizerabilii;
dar, uite,
au cioplit din frumusețea ta un oștean
și oamenii și-au găsit în idei rivalii!

Te-a iubit Afrodita, să te îndrăgească
și corbii -
Cei care dezgolesc oseminte, profită de
războaie și îmbrățișează orbii:
Da, ei nu sunt splendoarea,
dar pot să o nască,
din puțină înțelegere și
ceva iască.

Căci și pe Hefaistos îl implicăm în
afacere,
chiar dacă Ares te-a redus la tăcere.
De ce? Primăvara e foc în progres adus
de tine, nu cum cred alții,
război purtat cu succes.

Paradox

Cuvintele „Te vreau” au 7 litere,
cam câte minuni ale lumii sunt.
Dar „Te iubesc”?
Nu sunt 8 coline pe care s-a fondat
Roma,
nici 8 înțelepți ai lumii antice,
dar nici 8 Fiat-uri în fața patiseriei
de vizavi de Universitatea cutare.

Și atunci?
Să scad o literă, ne-am certa rău cu
domnii snobi;
așa că scade-mă pe mine și omoară-mă
în brațe, ca tu să fii 7,
perfectiunea din propriu-mi encefal,
substanța primară, apeiron-ul care îmi
unifică atriile și ventriculele.

Grafică în peniță de Constanța Abălașei-Donoșă

Nicolae TOMESCU

RUBLELE

A fost un an bun pentru fân. Ploile din mai și de la începutul lui iunie au ridicat ierburile. În fiecare dimineață, cu mult înainte de ivirea zorilor, se auzeau de prin grădini și de mai departe, din câmp, sunetele coaselor bătute cu ciocanul pe nicovală. În acea zi satul părea pustiu. Doar râul ce cobora din munte, străbătându-l pe lângă ulița principală, clipoceea pe pietrele ce-i stăteau în cale. Căinii și găinile, care un timp s-au bălăcit în nisipul drumului, s-au retras pe sub porțile înalte ca de cetate, pentru a ațipi, în curțile umbrite de ziduri și de vița-de-vie. Cele câteva lăuze, ce încă n-au primit dezlegarea ieșirii din casă, dormitau și ele alături de micuții lor. Numai Gheorghe lui Gligor lui Ana lui Dumitru Florii, care nu mai ieșise de câteva luni din casă, nu putea dormi. Durerile ce le simțea ca pe niște cuțite ce i se învârtteau prin tot corpul nu-l lăsau.

Îi era frică și să adoarmă ca nu cumva în somn să fie cuprins de veșnicie. Și nu de moarte se temea el ci de durerile mai mari ce o să vină după ce va închide ochii pentru totdeauna. Este sigur că vor veni. A văzut, în puține clipe când adormea și visa, mai ales în ultima vreme, locul unde se va chinui mai crunt decât aici pe pământ.

Acolo o să-l vadă moșu-său și bună-sa, care l-au învățat numai de bine, cum arde în cazanul cu smoală alături de toți necredincioșii, acolo o să-l vadă nevastă-sa alături de care a trăit pe acest pământ aproape cincizeci de ani, o să-l vadă, după ce le va veni rândul, cele două fete și cei trei băieți și mai ales o să-l vadă cum se chinuie nepoții pe care îi învăța, la rândul său, până nu de mult, tot numai de bine. Și mai ales o să-l vadă ea, Chiva Florii, verișoara lui cea mai mare, care, din cauza lui, a plecat mai repede din această lume.

De ce n-a putut el să mărturisească? A avut când. Au trecut de atunci treizeci de posturi ale Paștilor, treizeci de posturi ale Crăciunului, treizeci de posturi ale Sfinților Apostoli și treizeci ale Sfintei Marii. De treizeci de ori, ori patru, putea mărturisi părintelui. Îi putea mărturisi și săptămâna trecută când ai casei, văzându-l cum se chinuie și convinși că sfârșitul e aproape, l-au chemat pe domnul părinte pentru a-l spovedi și cumineca. N-a mărturisit nici atunci. S-a încăpățânat, prostește, să țină doar pentru el fapta, o faptă care acum, iată, nu-l lasă să moară, o faptă care îi va spori în ceea ce lăsa durerile, cele de acum fiind floare la ureche față de cele care vor urma în veșnicie.

De câteva ori, printre dureri, și-a adus aminte de o predică a popii celui bătrân de dinaintea celui de azi. Spunea popa despre tâlharul ce a fost pus pe cruce alături de Iisus Hristos și care și-a arătat credința cu câteva clipe înaintea morții, iar Domnul l-a iertat și i-a promis că în curând îl va primi în Împărăția Sa. Oare s-ar putea face și pentru el o astfel de minune? Trebuie să încerce, trebuie să-l cheme pe popa. A început să strige din toate puterile. *Să vină popa! Să vină popa nostru! Acum să vină popa!*

Aduceți pe popă! Nu-l auzea nimeni, dar continua cu și mai multă putere să strige. Într-un târziu a fost auzit de Coman, nepotul cel mic, care a fost trimis acasă de la fân, de Sub Stăuini, ca să aducă un lăntug din grajd pentru a înnați cu el funia, ce se slăbise, de la prăjină.

-Ce-i, bunicule, de ce strigi?

-Să te duci, dragul moșului, dar acum să te duci,

să-i spui popii să vină cu toate cele trebuitoare pentru spovedanie. Spune-i să vie iute că nu știu dacă oi mai putea răbda un ceas.

A plecat Comănel, fără lăntug, l-a găsit pe domnul părinte cosind prin grădină și l-a convins să vină repede că se prăpădește moșu`:

-Vreau să mărturisesc, părinte, să mărturisesc ce aș fi putut mărturisi încă acum treizeci de ani și n-am făcut-o! strigă cu putere Gheorghe.

În timp ce-și puneva patrafirul, părintele Ioan a început să spună molitva. Apoi, după ce termină:

-Zi, bade Gheorghe, zi, ușurează-te, iar Domnul în marea Sa bunătate te va ierta.

Gheorghe însă tăcea cu ochii pironiți la o grindă de deasupra patului. Preotul aștepta cu mâinile împreunate pe patrafir. Tăcerea se prelungi nefiresc de mult. Fața lui Gheorghe era nemișcată. Părintele văzu lumânarea de pe masă alături de cutia de chibrituri. O aprinse și căută să o așeze, cu grijă, în mâna muribundului. Acesta simți flacăra și pe neașteptate o împinse, cu putere, făcând-o să cadă pe podea. Apoi se ridică, sprijinindu-se pe un cot.

-Să știi, părinte, că eu, acum trizăci de ani, am omorât-o pe Chiva Florii.

La început, preotului nu-i venise să creadă ce auzea. Se născuse și crescuse în sat. Își aducea aminte, copil fiind pe atunci, de Chiva Florii care era verișoară de a doua cu mama lui. Toți o știau cu un betșug de inimă. A rămas câteva zile singură, ai casei fiind duși în pădure. Acolo mergeau, după Sfântul Ilie, când se termina uscatul și transportul fânului din hotarul satului, aproape toți oamenii, la colibe. Bărbații coseau iarba din locurile ce le aveau în munte, iar femeile și copiii o uscau. Apoi, toamna târziu, pe cară, ori la începutul iernii, cu săniile, fânul era adus în sat. Au plâns-o ai casei și alți oameni din sat pe Chiva. Nimeni nu s-a gândit că a avut moarte năprasnică, nici chiar medicul circumscripției sanitare care a constatat decesul.

-Spune tot, tot. De ce și cum ai săvârșit această faptă care este un păcat strigător la cer?

-Pentru bani. Pentru banii de aur pe care credeam că îi are. Fratele ei, Oprea, care a murit nu cu mult timp înainte, se întorsese din Rusia, spuneau ai bătrâni, cu bani de aur, de le zăce ruble. A ajuns acolo, ca și alții de pe la noi, înainte de primul război.

-Și cum ai făcut nelegiuita faptă?

-Știam că toți ai casei au plecat pentru cel puțin două săptămâni la colibă, în pădure. L-am văzut când s-au dus, au luat cu ei vitele, cei doi porci și găinile. Am sărit gardul prin fundul grădinii, am intrat în casă, am căutat peste tot. Am găsit în castănu din camera dinspre uliță trei bănuți mai grei care puteau fi de aur. N-am fost mulțumit și m-am băgat în pivniță, crezând că o să găsesc mai mulți. Am cotrobăit peste tot dar alții nu mai erau. Când să mă duc în grădină să sar gardul înapoi, numai ce aud vorbă de muiere:

-Ce-ai căutat, Gheorghe, prin toată casa și prin pivniță? Găsit-ai ce-ai căutat?

Era Chiva. Am apucat-o cu o mână de piept, iar cu cealaltă mi-am scos căciula și i-am pus-o pe

(continuare în pag. 32)

Dumitru ANGHEL

Târgul Internațional de Carte GAUDEAMUS 19 – 23 noiembrie 2014

O LIBRĂRIE... URIAȘĂ!

În capitala României, la Romexpo, s-a desfășurat tradiționalul Târg Internațional „Gaudeamus”, eveniment cultural de excepție, care adună, de fiecare dată, ca și în zilele de 19-23 noiembrie 2014, o impresionantă mulțime de oameni hotărâți să contrazică ideea că, din cauza calculatorului, *cartea*, principalul factor de cultură și civilizație, este... în mare suferință, gata-gata să predea... „armele” în fața unui redutabil concurent.

Pe trei niveluri, în marea și impresionanta rotundă expozițională din Piața Presei, cititori de toate vârstele și de toate... apetențele culturale trec prin fața standurilor cu carte dintr-o... *uriasă* Librărie, cumpără, într-o folositoare campanie de „reduceri de prețuri”, CARTEA, cel mai longeviv și convingător factor de educație și de cultură. Sute de EDITURI din România, și nu numai, oferă cărți de toate profilurile și de toate tematicile, în vitrine elegante, cu un marketing pe măsură, sau în organizarea unor interesante *Lansări de carte*, când cunoscuți critici literari prezintă unor grupuri adunate ad-hoc cărțile sau autorii lor.

Relevantă, în acest sens, a fost lansarea cărții „*Pas cu pas*”, semnată de proaspătul Președinte al României, Klaus Iohannis, în prima zi, 19 noiembrie, a Târgului de Carte GAUDEAMUS.

Marți, 20 noiembrie, de la ora 14,00, am lansat două cărți apărute la Editura Zorio (director, Petre Crăciun) din București, într-un spațiu amenajat la Standul 315 de la nivelul 3.20, cărți de lirică semnate de poeții brăileni Virgil Andronescu („*Cronica potopului de după Dumnezeu*”) și Tudor Alexandru Costin („*Oglinzi*”), care au oferit autografe participanților, după un aplaudat recital din poemele lor.

Iată prezentarea celor două cărți semnate de poeții brăileni.

„Cronica potopului de după Dumnezeu” de Virgil Andronescu, Brăila

Poetul Virgil Andronescu, stabilit la Brăila, vine în literatură cu zestrea spirituală a trei mari scriitori de pe meleagurile natale – Gala Galaction, Zaharia Stancu, Marin Preda - și cu toate componentele eposului din câmpia largă a Deliormanului, pe care le-a regăsit la Brăila, pitorească și romantică, cu Bărăganul ei întins și fascinant, descris de Panait Istrati și Fănuș Neagu. Aduce cu el și acel *altceva* al doinelor de câmpie sau lirismul epic al baladelor și cântecelor din Vlașca și Teleormanul lui Liviu Vasilică, ori în versurile lui Dimitrie Stelaru, poetul boem, născut tot la Turnu Măgurele, ca și Virgil Andronescu.

LANSARE DE CARTE
Târgul Internațional Gaudeamus
joi, 20 noiembrie, ora 14.00

Oglinzi
de Tudor Alexandru Costin

Cronica potopului de după Dumnezeu
de Virgil Andronescu

PREZINTĂ: Petre Crăciun
Criticul Dumitru Anghel

Loc de desfășurare: ROMEXPO
Bursa de contacte de la nivelul 3.20

Organizator: Editura Zorio
Standul 315 de la nivelul 3.20
Telefon contact: 0747.779.034

Partener media: OPTIMAL MEDIA

Domnul Virgil Andronescu este autorul a șapte volume, cele mai multe de versuri; cartea de debut editorial „Poezii”, Tipoalex, 2003, Alexandria; „Chipul tău blând coborât din icoane...”, Editura Tipoalex, Alexandria 2010; „Ultimele luni din viața umbrei mele”, Editura Alfa, Iași, 2011 (carte pe care i-am recenzat-o în presa literară și figurează în antologia mea de critică literară „O samă de scriitori”); „După Dumnezeu, potopul!”, Editura Pim, Iași, 2011; „Foaie de observație – Jurnalul unei conștiințe”, Editura Pim, Iași, 2012, o carte cu o tematică ușor atipică, cu 53 de *eseuri-medicale*, adevărate metafore – clinice, stresante și incitante, pentru că *radiografia* literară a domnului Andronescu este pătrunzătoare, incisivă ca un bisturiu necruțător pentru... *tumorile* morale și în egală măsură pentru durerile și suferințele intuite ca neșanse și nedreptăți...

Sunt, așadar, *eseuri* uneori de-o tristețe bolnavă, nu neapărat de-o boală clinică cu un diagnostic de spital, ci de o boală... *bacoviană*, cu nuanțări de ploi reci de toamnă și de melancolie... în *gri* major, ca o Sarabandă a neputinței, a lipsei de speranță și a lipsei de solidaritate umană, încercând să deschidă „ferestre” luminoase de egalitate a șanselor biologice.

Sunt în egală măsură *semnale-protest* ale unui *mal-praxis* moral, ca o nedreptate și ca un strigăt de protest în gura mare, în Piața Publică, ori ca un veritabil „J'accuse!” de secol al 19-lea din celebrul articol din presa franceză, semnat de Emile Zola, în la fel de celebra „Afacerea Dreyfuss”.

(continuare în pag. 13)

Volumul de versuri „*După Dumnezeu, potopul!*”, apărut în urmă cu trei ani, care-l anunță într-un fel pe cel lansat azi, „*Cronica potopului de după Dumnezeu*”, cu un titlu... șocant, în spiritul nonconformist-manifest al poetului Virgil Andronescu, este o carte de poezie neîncadrabilă unei tematici anume, unui singur subiect liric; este scris într-un registru de gamă majoră cu transferuri imprevizibile de teme, emoții, revelații și reacții sufletești, o poezie de dragoste, cu toate ingredientele de gen liric erotic; este și o poezie religioasă, așa cum sugerează titlul, cu componentele spirituale specifice: credință și tăgadă, revelații divine, dialog cu Dumnezeu, mistică (și atee, și bigotă, și eretică); dar este și o poezie a revoltei sociale sau una a meditației intime; ori una a spiritului în alertă și a deziluziei!?!?

S-ar putea să fie din toate câte ceva, dar mai ales de dragoste, romantică, neanacreontică, plebee, anatomică, dragoste-sport, grevată pe o senzualitate stăpânită sau năvalnică, sincopată de frenezii și descumpăniri alternative: „iubito, cu ochi aprinși de jar / te rog, mă iartă în iubire / trăit-am viața de calvar... / iubește-mă și fă din viața mea / minune!”, se confesează poetul, ca o ritualică de „passo doble” sau de menuet festiv și grațios, într-o poezie cu titlu lung, lung, lung, datată în maniera tehnicii sale prozodice 2009-07-27, încheind apoteotic: „să mă iubești / să te iubesc, profund”.

Sau cu aura trubadurului medieval, înveșmântat în mantia unui Romeo îndrăgostit definitiv: „ca pe o zeiță te iubesc / nebun precum înlănțuitul Prometeu”, adică o poezie erotică, una foarte reală și cu o adresă contemporană.

Există în volumul „*După Dumnezeu, potopul!*” și o poezie grevată pe un mistic și o dogmatică de alcov, cu reverberații liturgice, nu neapărat cerută de parafraza din titlu – după legenda patriarhului biblic Noe, ci pentru că poetul este bântuit de dileme, incertitudini și spaime existențiale, iar parabolele sale lirice sunt transcrise în versuri cu o mișcare gravă, ritualică, de psalmi, între grația și sfințenia bătrânului Dosoftei și îndrăzneala atee a modernului Arghezi, dar cu notele personalizate până la... *marca depusă* a poetului V. Andronescu.

„De la cer / la pământ / e Dumnezeu”, afirmă poetul, ca un bun și pravoslavnic creștin ce este, dar are și răbufniri atee ori erezii și revolte: „Să mă duc dracului vreau”, spune cu obidă și cu ciudă: „Lasă-mă, Doamne, / Lasă-mă în pelin fierbinte / Degeaba am tot crezut / În cele sfinte”, spune poetul în două poeme diferite.

Noua sa carte, pe care o lansează astăzi la Gaudeamus, „*Cronica potopului de după Dumnezeu*”, Editura Zorio, București, 2014, 88 de pagini, cu o prefață semnată de domnul Petre Crăciun, aici de față, și cu 30 de ilustrații (copertă și interior) semnate de pictorul și poetul brăilean Hugo Stelian Mărăcineanu, completează portofoliul liric al domnului Virgil Andronescu. Cu fiecare carte a sa, poetul de la mal de Dunăre propune de fiecare dată formule lirice, noi și îndrăznețe, oricum în afara prozodiei consacrate... De fapt, nici nu-l preocupă o

formulă anume; are propriul canon liric și afișează nonșalant un... „Jemanfiș” de toată frumusețea; și nu pentru că n-ar intui un posibil recul, ci pentru că nici nu-și culpabilizează o anume încălcare a regulilor bunului simț artistic și creator...

Virgil Andronescu scrie poezie revoltat pe sine, pe toată lumea și pe toate strâmbătățile care... Încurcă dreapta orânduire a Dumnezeirii; este poetul experimentelor prozodice, cu totul în afara a ceea ce se învață la lecțiile de teorie literară; nu-i pasă nici de rima împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată și nici de ritmul iambic sau trohaic; nu acceptă strofa-catren, de fapt niciun fel de strofă; nu pune titluri *cuminti* poemelor sale, are propriile legi, reguli sau conduite prozodice, totul în afara celor standard. Virgil Andronescu este un *rebel liric* și nici nu pare că ar fi prea convins de propriul canon poetic, de linia melodică a versurilor sale, care surprind prin noutate, îndrăzneală, prospețime...

Iată un scurt poem (cele mai multe dintre poeziile sale sunt lungi, foarte lungi...) care deschide volumul „*Cronica potopului de după Dumnezeu*”; un orgolios curriculum vitae, deși în nota de pioșenie lirică a întregului volum: „*geneză*”, pag. 12, suspect de cuminte prozodic: „M-am născut / Din tăcerea surdă a durerii /.../ Iartă-mă, Doamne, / Că am deranjat atmosfera originară! /.../ Am scos primul scâncet / Spărgând tăcerea primelor clipe /.../ Iertați-mă, oameni buni, / Că v-am tulburat liniștea!”

Dialogul dintre Dumnezeu și poet nu are nimic din protocolarul ritual dintre OM și divinitate; pare mai degrabă desprins din poveștile povestitorului genial de la Humulești, care-l vede pe Dumnezeu ca pe un bătrânel cu barbă însoțit de Sf. Petru, în vizitele sale... incognito pe Pământ, ca să vadă ce mai fac păcătoșii urmași ai cuplului alungat din Rai: „Cu Dumnezeu am grabă mare: / Tot chefuim de zor - / Alergăm desculți prin soare, / Tot chefuim prin lumea viselor” („*Ciudatul Dumnezeu*”, pag. 15). Ba, chiar, „plusează” poetul de secol XXI, la limita păcătoasă a unei insolente aproape de blasfemie și atitudine anticristică, atee și protestatară, în poemul „*aură de cer*”, pag. 17: „Dumnezeu mi se plimbă prin gură - / Mă rog înjurând... / Dacă vreau ning, / Dacă vreau aduc ploaie sau vânt, / Știu cum să fac să-l aduc / pe Dumnezeu cu picioarele pe pământ”.

Dar și un poem ca o *rugăciune* de copil, înainte de culcare: „Doamne Dumnezeul meu / ce mi te-a dat Dumnezeu / iartă-mă și mă ajută / cer albastru îmi împrumută / că-i pământul tot mai greu / ce mi l-a dat Dumnezeu” („sunt om nu zeu”, pag. 46), de-o curățenie infantilă, ca un canon biblic și ca o vecernie de seară pentru iertarea păcatelor, ori ca un acatist elegant...

Taina ecleziastică a întregului volum „*Cronica potopului de după Dumnezeu*” se află expusă patetic în poemul „*Dumnezeu la patul*

(continuare în pag. 14)

meu", pag. 49: „pe patul de spital printre vii și printre viitorii morți / vii morți / și morți vii / noapte de noapte / îl chem pe Dumnezeu / la patul meu / și-i plâng pe umeri durerile mele”, ca o motivație poetică, asemeni unei spovedanii intime, dureroase, intuită ca o neșansă, pe care poetul vrea s-o contracareze prin rugăciune.

Și promit că închei cu câteva versuri din poemul care a dat și titlul volumului: „cronica potopului de după Dumnezeu”, pag. 83: „Noe și-a adunat tot ce mai avea bun în suflet / a fugit din calea potopului vieții / și-a construit propria-i corabie... / ... / și a mai luat cu sine pe sine / - în sine”.

„Oglinzi” de TUDOR Alexandru Costin

Poetul brăilean Tudor Alexandru Costin lansează astăzi, 20 noiembrie, la tradiționalul târg de literatură „Gaudeamus”, ediția 2014, cea de-a doua carte de versuri a sa, „Oglinzi”, Editura Zorio, București, 2014, 70 de pagini, după debutul editorial cu volumul de lirică „Maria”, de la Brăila, în octombrie 2013, o carte cu peste 50 de poeme, cu o prozodie elaborată, pe portative moderne, ușor sincopate, cu intenția vădită de a atrage atenția în planul compoziției și al structurilor de versificație standard.

Domnul Tudor Alexandru Costin chiar propune îndrăzneț formule de punere în pagină a poemelor sale, cu sugestive „motto”-uri, citate ușor pedante sau afirmații orgolioase, pe care le vrea „puncte de vedere”, din care se dezvoltă tematic linia melodic-sentimentală a poeziei sale. Poetul insistă pe un tip de *joc prozodic* și adaugă notei de individualitate a versurilor din volumul „Maria” o simbolistică venită dinspre titlurile stereotipe: 34 de poeme (din totalul de 50...) se numesc „Portret”, numerotate cu cifre latine; alte câteva se numesc „Ecuția dragostei”, departajate tot cu cifre romane; vreo cinci poezii se intitulează „Lecția de viață”, cu subdiviziuni prozodice: „...un gând”, „...un gând”, „Numai un gând”, iar cele în... „regim clasic” au și acestea o notă de pedanterie juvenilă și de retorică orgolioasă chiar din titlu: „Salvador Dali”, „Autoportret poetic”, „Arderi”, din nou „Dali” și, evident, insinuant „Maria”.

Și în planul tematic, unic, dominant *dragostea*, poetul debutant își menține apetitul pentru formule originale, discursiv-pedante, începând chiar cu poemul „Maria”, care a dat și titlul cărții, și deschide volumul cu acele pseudo-mottouri, de care aminteam mai sus: „Numele tău curbează tăcerea după spațiul dintre literele M și A... și spațiul respiră feminin parfumul părului tău, între aceste repere”, ca un fel de uvertură la... „simfonia numelui Maria”: „Numele tău / ascunde unghiuri de existență / și arderi stelare...”, ca o scrisoare de dragoste-șoc!

Poate, pentru că „Maria” este sirena care i-a tulburat liniștea, conștiința și toate visele de îndrăgostit, și care n-a găsit altceva meritat să-i dedice decât un volum de versuri, ca o ofrandă lirică și credință în iubire, cu toate ingredientele unei senzualități abia stăpânită de un lirism cristalizat, gata-gata să plesnească de atâta tensiune lăuntrică a unui licean

„îndrăgostit-lulea”, aflat la primul sărut și în prag de colaps erotic, cu patosul cantabil al unui menestrel modern de hip-hop!

„Portretele” domnului Tudor Alexandru Costin au irizări în aquaforte sentimental cu nuanțele patetice ale simfoniei beethoveniene, gravitatea barocă din „Arta fugii” de I.S. Bach, ori grația și puritatea „Anemonelor” lui Luchian: „Eram amândoi ca două inele din pulberi de stele /.../ Eram două fluvii care încercau să se găsească /.../ Bolta Capelei Sixtine era deasupra noastră / era în Noi” („Portret III, pag. 12).

Mai există în poezia poetului Alexandru Costin Tudor și pete de culoare, și-o anume crispată ingenuitate adolescentină grevată pe o paletă de pictură naivă sau de *epitafuri laice*, ca-n Cimitirul Vesel de la Săpânța de Maramureș: „Te iubesc, femeie! / Te iubesc, femeie! / Te iubesc / ... / te iubesc de trei ori / de o mie de ori, / de un infinit de ori” („Portret XX”), cu un lirism și grațios și frivol.

Și, ca să fie convingător, poetul Alexandru Costin Tudor plusează, recunoscând cu mâna pe inimă: „Probabil, / eu conștientizez faptul că sunt poet / în măsura în care copacul conștientizează faptul că e copac...” („Autoportret poetic”, pag. 36).

Interesant și promițător debut poetic, și chiar convingător, la un an distanță de cea de-a doua carte a sa, volumul „Oglinzi”, pe care o lansează la „Gaudeamus”. Și de data aceasta, poemul domnului Tudor Alexandru Costin sunt „declarații de dragoste”, acoperite de pojghița unei elegante curtoazii, aparent anacronice, într-o lume poetică modernă, mult prea modernă, în care buna cuviință a luat-o razna!

Poetul se confesează ca-ntr-un „curriculum vitae” de-o sinceritate... suspectă: „Conștiința / mă întreabă cine sunt... / în prima clipă încerc să mint, / dar, instantaneu, / realizez că trebuie să fiu sincer... / Cu mine sunt Eu” (din poemul „Oglinzi”, pag. 14, care a dat și titlul cărții), din care parcă s-ar întrezări impresia de căutare și de nesiguranță ori de destin haotic și de toate la un loc.

Volumul de versuri, semnalat într-o prefață de domnul prof. Florin Contrea, se circumscrie altei formule lirice, cu o tematică dominantă, de o altă perspectivă, de data aceasta pe un alt palier ideatic, altul decât cel erotic, în exclusivitate din volumul de debut „Maria”.

De data aceasta, o gamă cremoasă de dileme și expectative existențiale, pe care parcă n-ar reuși să le stăpânească, în ciuda unui impetuos imbold de a-și cenzura gândurile, sentimentele, pornirile și toate nestăpânitele sale idealuri, chiar și nota sentimental-erotică, pe care n-o abandonează de tot, ci-i dă un surplus de vitalitate, cu alte mijloace de seducție, pe niște agasante capricii. Poate și pentru că domnul Tudor Alexandru Costin este un poet al extremelor sentimentale, trăiește într-o perpetuă transă existențială, cu variațiuni

(continuare în pag. 16)

Dumitru ANGHEL

**“SPAȚIU RĂSTURNAT”
de Vasile MANDRIC**

De la jovialitatea și *jocul* cu ironia scilicitoare și incisivă a *epigramei*, pe care și-o asumă cu o anume nonșalantă detașare la întruniri culturale de tot felul, poetul Vasile Mandric și-a păstrat, pe un palier temporar de 40-50 de ani, tempoul lirei sale și „linia melodică” a unei poezii grave de-o acuratețe și o înrâncenată stabilitate tematică, pe un canon ideatic și o formă de demitizare estetică, pe care le-a cultivat într-o perioadă de agresivă ideologie, împiedicându-l să tipărească o carte. Este motivul pentru care abia la vârsta senectuții domnul Vasile Mandric publică volumul de versuri „*Spațiu răsturnat*”, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2014, 118 pagini, pe care certamente îl așez cu drepturi depline în spațiul „*literaturii de sertar*”, conceptul estetic și de creație artistică atât de mediatizat și în egală măsură controversat, așteptat cu speranță după Revoluția din Decembrie 1989, dar care s-a dovedit doar o... *promisiune*, semnalat în *recenziile* mele la *proza* scriitorilor Fănuș Neagu („Amantul Marii Doamne Dracula”) și Valentin Popa („Papagalul și Revoluția”, „Serata crăitelor”), sau despre care s-a vorbit în presa literară, cu trimitere la Paul Goma („Din Calidor”), Eugen Barbu („Ianus”), Dinu Săraru („Crimă pentru pământ”).

Volumul de versuri „*Spațiu răsturnat*”, semnat de poetul Vasile Mandric, ar putea fi, așadar, „*literatură de sertar*” de factură *lirică*, 55 de poeme elaborate și doar citite în cenaclurile brăilene între anii 1974-1989, care n-ar fi putut vedea lumina tiparului în condițiile cenzurii draconice de atunci; ba, mai mult, surprinzător este faptul că, în condițiile delațiunii întreținută de Securitate, poetul n-a fost arestat iar poemele confiscate, după lectura unor versuri fulminante: „Țin să vă anunț extraordinarele / descoperiri științifico-tehnice / ale socialismului / *apa caldă* și *mersul pe jos*, / apoi vă mai arăt cu degetul / *stricătorii de prag* / *căutătorii zilei de ieri* / *demolatorii de limbă* și *obiceiuri* / *fachirii de cuvinte parfumate* / *jongleurii de fericire ai EPOCII DE AUR* / în viața de apoi...” („Simfonia Prezentului” – sau „Lecția de imaginație”, pag. 90), cu precizările riscante și îndrăznețe: „Actorului Constantin Codrescu” și „citită la Festivalul Mihai Dragomir de către scriitorul Corneliu Ifrim, 1983”.

„Literatură de sertar”, fenomenul-speranță, trâmbițat ca un... „marș triumfal”, dovedit o năluca iluzorie cu puține și convingătoare exemple, este o „*asertiune poetică*” convingătoare la poetul Vasile Mandric, care mă determină să-l includ printre scriitorii dizidenți și să-i înțeleg întârzierea decentă a tipăririi volumului său de versuri. Mai ales că domnul Vasile Mandric conducea pe atunci un cenaclu literar la Brăila și, realmente, încuraja o astfel de atitudine artistică... rebelă!

Un poem ca „*Meditație la circ!*”, citit într-un cenaclu literar prin anii 80-85 ai secolului trecut, n-ar fi putut fi tipărit și inclus într-o carte și nu-mi explic

cum de-a scăpat poetul de rigorile unei ideologii rigide și severe, când trimiterea la... „cel mai iubit fiu al poporului” este mai mult decât străvezie: „Ce false iluzii în gânduri se iscă / ideea de spectacol mă lezează; / oare *piticul peltic* pe umbra lui / dansează și riscă / fantoma ființei lui viitoare?! / ... / aplauzi bagheta minciunii un pic / *PITICUL peltic* / încoronat cu laur / scoate din oglinzi / mesajul sigilat cu iluzii / despre fericirea și viitorul de aur / din MARELE NIMIC” (Op. cit., pag. 55).

Poetul Vasile Mandric scrie *versuri-revoltă* (!), într-o perioadă de umilințe, și de neputințe, și de lipsă de curaj, când se întrerupea curentul electric în apartamente neîncălzite și ne luam pe *cartelă* rația de ulei, de făină, „adidași” (!?) și două-trei ouă pe lună, ca o nedreaptă și umilitoare iluzie: „În nări cu miros de Polul Nord / cineva / ne bate în geam cu degetul / să ne distribuie / cartela pentru lumină / ... / pe la ferestrele / unde ne dorm visele / obosite / de atâta vară lipsă” („Noiembrie”, pag. 114), datată 9 noiembrie 1977.

„Spațiu răsturnat”, un volum de versuri cu un *titlu-metaforă*, ca un „*testament sentimental*”, este o carte de atitudine manifestă, pe care poetul Vasile Mandric a gândit-o și a parafat-o la un... *Notariat*, care să-i certifice dreptul la opinie, la o altă opinie decât a oamenilor din jurul său, deși acceptă, nu fără obidă, ușor nedreptățit, că:

(continuare în pag. 16)

„Cineva îmi mai bate / la ușă / cu toiagul tristeții” („Zi neînsemnată”, pag. 7), asumându-și nu înfrângeri sau neșanse, ci o anume dilematică axiomă shakespeariană: „Eu, saltimbanc fără haz / și fachir de cuvinte, / IATĂ că-ntreb: / a fi sau a nu fi” (Op. cit., pag. 8), un poem care deschide cartea.

Urmat de o altă poezie lungă, în metru clasic, cu ritm și rimă încrucișată (1-3; 2-4) sau îmbrățișată (1-4; 2-3), „Gând interstelar”, dedicată „lui Ion Biberi – pentru Thanatos”, de 22 de strofe, cu o „filosofie” a vieții, a misterului existenței omului pe Pământ și a tuturor vietăților din jur, o dilematică întrebare fără răspuns, între credință și tăgadă, ca un canon liturgic: „V-ați întrebat ce-i Universul oare? / Ați încercat fără a ameți vreodată / Să-nchipuiți o limită ce are / Să treceți dincolo de ce ni se arată?...” (Op. cit., pag. 9), la limita fragilă dintre un concept, kantian sau marxist (?), dar parcă mai aproape de epitaforile naive de pe crucile din Cimitirul de la Săpânța de Maramureș: „Că mă repet sub alte forme știu, / Că-s semn de întrebare într-un gând / Să mai exist vreodată am când / Căci prea obositor ar fi să fiu” (Idem, pag. 10).

Sau cu un gând *ateu* și-o mereu aceeași dilematică alternativă, între misterul creației divine sau al evoluției după legile oarbe ale BIG-BEN-ului: „Ce voi fi mâine asta-i o poveste / M-oi reprezenta în alte forme iar” (Idem, pag. 11). Există în „Spațiu răsturnat” chiar și o lirică de dialog cu Divinitatea, din perspectiva nevoii de „*libertate a cuvântului*”, care să-i justifice poetului convingeri atee, de dragul ideologiei oficiale a Partidului unic: „Cu cine, Doamne, facem pereche / când TU ești TU / și / EU sunt EU? Cu cine?” („Extemporal”, pag. 37), deși era puțin probabil ca o astfel de poezie să fie recitată de pionieri la Serbările școlare sau pe 26 ianuarie la aniversarea „celui mai iubit...” (!?).

Mai există, desigur, și alte nelămurite dileme existențiale în poezia domnului Vasile Mandric, pe care mai degrabă le ignoră decât s-ar părea că-l afectează: „Nimeni / nu mai crede-n fantome: / Nici fantomele înșeși! / Nu ne mai întrebăm / ce este Dincolo de Noi / nici ce este Dincolo de Dincolo;” („Extraplat”, pag. 56).

Un număr de 14 poeme se numesc... *SIMFONIA*, iar prima este „*Simfonia albastră*”, cu o singură imperioasă cerință: „vrem să avem liniște ca poeți / să cântăm împreună / cu lebedele negre / pe sunete albastre de Voroneț / ca să ne anuleze / starea de plâns” (Op. cit., pag. 73); o „*Simfonie în gri*”, în care „MARELE VRACI / al Universului / orchestrează sentințe de moarte / pentru sunetele din sufletul versului” (Op. cit., pag. 75); „*Simfonia tăcută*”, în care „Pe Beethoven am început să-l iert”, deși nu din vina marelui compozitor „Muzica terestră / n-a mai fost amintită / prin sfere / decât cu Aprobare” (Op. cit., pag. 77); „*Simfonia mută*”, ca un protest în genunchi, tăcut și cuminte: „Te întrebi tu oare când preoți blestemați / deghizați în ATEI / cu studii de teologie... marxistă / vor să dezlege mistere” (Op. cit., pag. 80); „*Simfonia clipei*”, în care poetul afirmă ritos și ateu, în prag de erezie și „ardere pe rug”: „Numai poeziile / sunt morile mele de

vânt / pentru care dau trânta / cu Dumnezeu” (Op. cit., pag. 81-82), ca un Don Quijote convertit la ideologia marxistă; deși în „*Simfonia Timpului*” se vede cum: „Ecoul îmi fură gândul departe / ca pe-o erată / ochii Adevărului mă privesc din spate / numai minciuna din boxa sufletului / face semn disperată” (Op. cit., pag. 84); iar în „*Simfonia eliberării*” pare că „DESTINUL doarme-n / patul lui PROCUST” (Op. cit., pag. 87); „*Simfonia somnului*”, în care poetul Vasile Mandric nu mai știe „Unde-mi sunt VISELE?” și „Unde-i Adevărul?” (Op. cit., pag. 92); ca să afle în „*Simfonia uitării*” că: „Dincolo de oglindă / Văd adevărul albastru / - roșu rămâne aici, / blestematul de ROȘU” (Op. cit., pag. 94); și, mai ales, să afle dezamăgit că „Trec anii coți de înfrângeri / fără putere te-am așteptat să vii / ... / Și parcă mă-alină totuși ceva / C-a mai rămas simfonia aceasta / de dragoste / - fir-ar al dracului... / ce nu se mai termină...” (Op. cit., pag. 97), ca să mă opresc aici, cu o frază lungă, lungă, lungă...

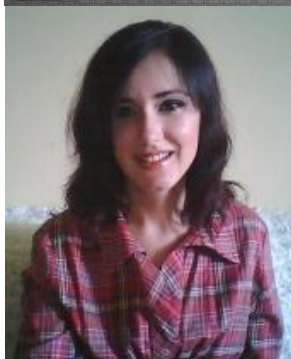
Volumul de versuri „Spațiu răsturnat” este o carte de lirică de-o gravitate barocă, scrisă cu obidă și încrâncenată revoltă de către poetul Vasile Mandric, împotriva unei *Istории*, cumplită și nedreaptă, după afirmația sa din *Cuvânt înainte*: (pag. 5-6): „Acum, după aproape 20 de ani, sufletul mi-e plin de o teribilă lehamite. Cinci ani am făcut cele mai umilitoare munci pentru a-mi tipări acest *cântec de lebedă* și nu știu dacă am puterea pentru celelalte cărți scrise anterior”.

(urmare din pag. 14)

vivace în oricare dintre stările sale sufletești, iubește total o singură femeie, cu adrenalina la cote de avarie, nu acceptă eroarea în comportamentul uman, crede însă habotnic în destinul programat și în ofranda dogmei, își construiește viața pe o linie melodică în presto cantabile și nu acceptă insuccesul decât ca pe o sincopă pasageră: „Refuz explicații, / nu caut răspunsuri, / trăim o secundă / un vis în abisuri...” (am citat din poemul „Un pesimist în tranzit”, pag. 17). Este relevant și un alt concept liric în volumul „Oglinzi”, care nuanțează universul sentimental al poetului, cu direcționări imprevizibile spre impactul cu lumea materială, științifică generatoare de certitudini, ca în poemele „Fizică literară” (pag. 27); „Matematica literară” (pag. 30), cu un motto semnat Ion Barbu; sau poemul „Principiul complementarității” (pag. 31), cu un motto semnat de Niels Bohr; sau poemele „Prometeu cuantic” ori „Gravitație și Destin” (pag. 58 și 62).

Ileana TODORAN

ODISEEA UNUI BRAD IMPERIAL

O ofertă tare pe Zumzi: brad imperial cu 60% discount, doar 54 lei! Cum să-i rezist? Și, oricum, am nevoie de brad. Achit online costul bradului și aștept febril să mi se livreze comanda. În sfârșit, vine curierul (de la Cargus) și spune că trebuie să plătesc doar pentru transport. Normal, doar am achitat deja bradul online. O sumă modică. Numai 150 lei.

Stai puțin... 150 de lei! Transportul costă de 3 ori cât bradul! Sună SF. Ei, dar mai aștept o comandă livrată tot prin Cargus, în valoare de fix 150 de lei, poate că au inclus-o și pe aceasta în colet. Tot ce e posibil. Scot banii și plătesc. Doamne ferește, dacă e vreo greșală, recuperez banii mai târziu. Verific coletul și, spre marea mea bucurie, nu descopăr acolo decât bradul.

Nu-i nimic, sun la call center. De ce sunt pe lume serviciile de relații cu clienții și call centerurile? La Cargus, la call center, până răspunde cineva, poți "să-l aștepți pe Godot", s-o freci ca acuzatul la ușa avocatului în "Procesul" lui Kafka ori să stai să se mai alinieze planetele de 987 de ori.

După jde mii de intervenții la Cargus (pe mail, că la call center nicio șansă), vina e pasată la comerciant. Trebuie luată legătura cu Spectrul. Mesajul sună exact așa: "Acești bani au fost ceruți de către Spectrul. Bani (sic!) au fost trimiși către dâșii, avem marea rugămintă să luați legătura cu ei pentru a vă trimite banii înapoi."

Spectrul?! Am ceva rețineri să contactez spectrele.

Oricum, ca orice spectru respectabil, al nostru nu are site, ci doar pagină Facebook.

Cum arată Spectrul? Păi, aparent foarte prietenos, pe pagina de Facebook ne întâmpină o poză cu "smiling face".

Comentariile de la oferta Zumzi nu sunt însă la fel de încurajatoare: o țeapă, un jaf, totul cade, s-a scuturat deja, seturi incomplete, adică fără becuțe etc. De fapt, nu contează dacă sunt complete sau nu, pentru că se scutură instantaneu. Când l-am instalat, jumătate din crengi au căzut imediat, iar pe restul le-a aranjat pisica într-o fracțiune de secundă. Nu-i nimic, becuțele (pe care noi, în chip miraculos, chiar le-am primit), deși nu sunt termopane Qfort, rezistă și le putem agăța de lustră sau la geam.

Și totuși, de ce trebuie să vorbesc eu cu spectrele? Mă trec frisoane. Nu spunea Alice în "Țara Minunilor": "Dar de ce trebuie să vorbesc eu cu nebunii?", atunci când își manifesta reținerile de a-i contacta pe Pălărierul Nebun și pe lepurele de Martie, tot un nebun. Iar Pisica de Cheshire (care era bine integrată și avea un răspuns pentru toate) o încuraja: "Pentru că aici toți suntem nebuni".

Poate că și aici suntem toți niște Spectre cu "smiling faces".

Îmi fac curaj și sun. O dată, de două ori... de 10 ori.

Spectrul necontactabil. Să aștept Halloween-ul? Mai sunt încă circa 300 de zile până atunci. Poate că merită să insist. Bradul meu e unul imperial, neprețuit. "My precious", cum zicea Golum în "Stăpânul inelelor". Poate că și de-asta a costat atât transportul. În sfârșit, Spectrul răspunde. Nu-mi vine să cred! Spune că nu e vina lui și că n-are cont ca să-i livreze Cargus banii acolo. Site-ul ca site-ul, dar măcar cont ar trebui să aibă orice spectru respectabil. Apoi, Spectrul reia discuția și acuză Cargus că a încurcat comanda și taxele. Își pierde "smiling face"-ul: "ce dobitoci și incompetenți!". Oricum, se va interesa la Cargus să vadă ce s-a întâmplat. Zice să sun și eu la call center. Păi, mărturisesc, am mai încercat și nu am reușit decât sa-mi consum toate minutele Orange și Vodafone așteptând. În ritmul ăsta, se stinge soarele (adică circa cinci miliarde de ani), vine sfârșitul lumii pe bune și o să am o factură așa de mare că nu mi-ar ajunge 10 lumi viitoare s-o plătesc.

Nu mă deranjează dacă era o greșală la Cargus, mai ales în contextul sărbătorilor, dar s-o recunoască, să-și ceară scuze și să dea banii înapoi. *Errare humanum est*. O greșală aș fi tratat-o cu înțelegere, dar minciuna nu. *Errare humanum est, perseverare autem diabolicum*.

Peste încă trei săptămâni, iar trebuie să vorbesc cu fantomele. Mă sună însuși Spectrul să-mi spună că a făcut scandal la Cargus și că cei de acolo au găsit o soluție de compromis care le permite să-și menajeze imaginea: i-au promis că-i vor livra banii în cont, iar apoi el mi-i va trimite mie imediat. După o altă săptămână, într-adevăr, recuperez banii indirect, prin Spectru, fără niciun cuvânt de scuze de la serviciul de curierat. Mă bucur pentru bani, dar cum rămâne cu onoarea mea, vorba coanii Leanca? "Cine mi-o reperează?" Bine că nu mi-am pierdut "smiling face"-ul.

Oleg CARP

Musca în lapte

Aștern o felie groasă de parizer proaspăt peste posmag. Mușc din posmag o dată, alung musca. Mai mușc odată din posmag. Dinții îmi sunt înfipti în posmag. Dunga de parizer în formă de lună mi s-a lipit de cerul gurii. Îmi eliberez dinții din capcană, pun posmagul pe prispă. Înghit luna. Iau din căldarea de sub șopron o cană cu apă. Cu poala cămășii spal ugerul iepei. Mulg iapa în altă cană. Torn pe gât jumătate din laptele muls. Vâr pe gura câinii bulgărele de posmag, fac un vârtej cu posmagul la fundul câinii, pe urmă expun posmagul la soare. Uneori las posmagul pe marginea prispei la soare câte trei, câte patru zile de august.

Sâmbătă, la furat

Ieri, sâmbătă dimineața, pe data de 18 aprilie, după ce mi-am băut cafeaua, șeful m-a delegat în Sediul Central. Trebuia să aduc de acolo proiectorul. A doua zi, în sala florală urma să difuzăm la ora 15 un film pe ecran mare. Pe data de 18 aprilie la cafea a luat parte și Călin, paznicul bibliotecii. L-am rugat să mă însoțească până la SC. Aveam de parcurs aleea clasicilor. Mergeam printre bănci și bârfeam cu paznicul despre cum a fost ieri. Ajunși la SC, fata tunsă scurt care veghează la poartă ne-a luat la întrebări pe ambii. Și tot ambii o priveam cu coada ochiului, căci pe ușa laterală venea înspre noi doi, legănându-și cele peste o sută de kile, directoarea Instituției. Am rugat-o pe directoare să ne ierte.

Mă întorc pe altă parte

Se anunță o după-amiază aprigă, soarele. Sub pământ, prin metrou, cinci femei aleargă după un tânăr în roșu, probabil că puștiul este fiul uneia dintre ele sau poate că e un hoț de buzunare. Păsările își iau zborul de pe ramuri ca să aterizeze pe sub streșinile caselor, pe sub rochiile florăreselor care, încovoiate din cauza arșitei, moțâie sprijinite de colțurile clădirilor. Paharul cu apă, cuțitul, portofelul, roata de bicicletă în fața oglinzii din dormitor. Este ziua în care trebuie să îmi ridic salariul. La fiecare bere băută se dă câte o turtă de mălai coaptă. Vacanța ar fi putut dura încă o săptămână dacă Vipus cu o seară înainte nu mi-ar fi golit cartela de credit. Pieptenele metalic cu dinții rari și fără mâner îl agăț în cuiul de la bucătărie, acela care nu știu de ce este bătut în perete chiar deasupra plitei de aragaz, în același cui anin și cheia de la casă. O umbră de câine traversează tavanul pe diagonală. Îmi amintesc că dorm pe acoperiș sub cerul liber. Ca să nu sforăi mă întorc pe o parte. Fără să mă ridic orbecăi după paharul cu apă. O oră mai târziu adorm din nou. Cine mi-a pus pe ochi ochelari de soare? Din cauza febrei de august antenele de pe acoperiș scârțâie amețitor iar jos în curte copiii țipă ca pescărușii după ploaie.

Cap de pat

În după-amiază în care Vipus împlini vârsta de patru-zeci de ani, logodnica lui Lupinca, mult mai tânără și mai ovală

la trup decât el, hotărâ de ziua lui de naștere să-i facă o surpriză. Lupinca își ridică fusta peste cap oftând. Vipus a întrebat-o pe Lupinca ce cadou a pregătit ea pentru el cu prilejul sărbătorii. Lupinca de acum stătea în patru labe, își scotea din picioare pantofii cu tocuri oranj. De la balcon Vipus urmărea cum Lupinca îi arată curul. Folosindu-se de moment, în timp ce ea stătea în poziția de patruped, Vipus s-a uitat mai adânc între fesele Lupincăi. Vipus constata în gând că între una și cealaltă înfloreau vreo cinci furuncule. Cu toate că, Lupinca detestă bătrânețea lui Vipus, ea obișnuiește să-i dăruiască flori. Vipus în schimb, indiferent de sezon, îi aduce în fiecare zi acasă câte o căldare plină de cireșe verzi.

Când vine vorba de culcare, Lupinca îl învelește pe Vipus cu plapuma până la gât, îi leagă perna de sub cap până când Vipus adorme dus cu limba scoasă afară, salivând.

Supa Lupinkăi

Lupinka își prinde coama de păr cu elasticul, își aprinde țigara și se cațără în pomul de gutui, un copac roditor, bătrân și jos în care și un copil ar putea să se urce fără sprijinul părinților.

Dosită de amestecul de verde și galben, Lupinka scoate fum printre frunziș. Își dorește să nu fie văzută de nimeni afară de Vipus. Șede încovoiată și sucită pe cracă, suflă fumul printre genunchi. Cu picioarele vizibil îndepărtate îl urmărește pe Vipus cum acesta sprijinit cu o mână de tulpina copacului își scoate cu cealaltă ghimpele de trandafir din talpa piciorului. După ce Lupinka își va termina țigara de fumat, Vipus va trebui să o ajute să coboare din gutui. Vipus încă nu a reușit să își scoată ghimpele din talpă iar Lupinka deja a aruncat chiștocul de țigară peste gardul vecinului. Cu toate acestea, Vipus a trebuit să preia poziția cocostârcului ca să își continue cercetarea în legătură cu talpa sa însăngerată. Continua să se sprijine cu o mână de tulpina gutuiului iar cu unghia degetului arătător a celeilalte mâini răzuie apăsător crusta de praf amestecată cu sângele de pe talpă. Conform așteptărilor, Vipus de acum ar fi trebuit demult să își întindă ambele brațe în sus, spre ea, să o ia de mijloc pe Lupinka ca aceasta să coboare.

De ceva vreme norul mov care seamănă cu un balcon încărcat cu hlam staționa deasupra Lupinkăi și a lui Vipus. Lupinka se uită la balconul mov care începu să se clatine din cauza vântului. Încă fiind cu privirea în sus la cer, Lupinka se interesează de Vipus dacă îl mai doare sau nu îl mai doare înțepătura din talpă. Lupinka nu a auzit răspusul lui Vipus, de aceea și-a coborât privirea la tulpina gutuiului acolo unde stătea Vipus și a repetat întrebarea. Din cauza soarelui Vipus preferă să nu o privească pe Lupinka. Vipus se așează pe piatra lătăușă în formă de palmă de om și îi sugerează Lupinkăi să se dea jos singură din copac.

Când a întunecat au intrat ambii în casă să se așeze la masă. A gătit Lupinka. Printre feliile de morcov și cartofi, în rămășița de supă de la fundul

(continuare în pag. 19)

farfuriei, plutea un fir de păr lung al Lupincăi. Cu degetul mare și cu acel arătător Vipus a apucat firul de păr de un capăt, l-a scos la iveală demonstrativ, a nechezat și i l-a aninat Lupincăi pe nas. Ea ședea de partea cealaltă a mesei, așa că Vipus a trebuit să facă un minim efort ca să se salte puțin de pe scaunul său și să se întindă peste suprafața mesei până la nasul Lupincăi. De sub masă pisica îl privea pe Vipus fix în ochi.

Pepene roșu, pepene galben

Nu țin minte cu câte veri în urmă cocostârcii și-au croit culcuș pe creasta casei mele. Ieri, după ce am adormit, un minut mai târziu, am văzut cocostârcul cum se dă cu liftul, de la parter la etajul 18 și înapoi. Era îmbrăcat de zile mari, ca un dandy. Purta în subraț o lingură din aur. Iar în cioc îi fumea leneș un trabuc cu aromă de roze. Cu mâinile la spate, bățâia dintr-un picior ca un parlamentar care nu găsește cuvântul potrivit atunci când dă interviu jurnaliștilor. Am scos o roșie din buzunar, cu cheia de la apartament am împărțit-o în trei, i-am întins o felie cocostârcului. Am ridicat receptorul și am spus alo. Vocea de dincolo îmi părea cunoscută, cu toate acestea nu puteam înțelege cine era vorbitorul. Îmi vorbea când cu glas de femeie, când cu glas de bărbat. Am spus încă odată alo și am întrebat cine e. N-am mai aflat cine era, îmi comunica să ies afară.

Ce chestie, rochiile astea!

Pe la cinci dimineața soarele mă frigea după ceafă. Le așteptam în curtea mare cu bagajele în mână. Femeile se pieptăneau în dormitor una pe alta, se pregăteau a lene de plecare. Făceau schimb de garderobe între ele ca să arate diferit decât ieri. Cea mai mică ca vârstă dintre cele unsprezece era Aia, ca mâine împlinea cinsprezece ani. În dimineața aceea de joi trebuia să ajungem pe terenul de baschet situat în partea de sud a orașelului ca să ne mai dezmoțim oasele după o lună încheiată de orgii. Continuam să mă uit în sus spre balcon în speranța că vor coborî mai repede. În cele din urmă am sunat-o pe Aia pe mobil, se auzea depilatorul. Am aflat de la ea că fetele mai au încă puțină treabă în legătură cu părul de pe picioare, că de fapt Poama, cea de treijdoi de ani, era cea mai indecisă, nu se putea hotărî dacă să-și dea sau nu cu oă și unghiile de la picioare. Menținând dialogul cu mine, Aia apărui în balcon somnoroasă cu paharul de rom în mână, de sus îmi cerea bani pentru încă o rochie nouă. Ce chestie, - mi-am zis -, rochiile astea. Am lăsat valiza sub tufarul de babua decorativ din fața clădirii și am dat fuga până la magazinul de stofe scumpe. Pe urmă am bătut la ușa atelierului de croitorie situat în interiorul aceluiași magazin. A deschis o doamnă pistriată cu un inel în nară și lată în umeri. Mi-a întins o căldare cu zoi, ordonându-mi din priviri să o vărs în stradă iar în drum înapoi să îi aduc una plină cu apă curată. Pe urmă discutăm, așa mi-a spus. În timp ce așteptam la robinet să se umple căldarea, mi-am vârât două degete în buzunarul de la cămașă. Am dat de un bilețel în care scria să îi aduc și teul care se afla sub scările de la intrarea din spate a Mac Donalds-ului de peste drum. Teul nu era acolo, a trebuit să merg la bazar ca să cumpăr unul. Bărbatul cu față de rățoi care se luase după mine mi-a zis că ar putea el să dea o fugă în locul

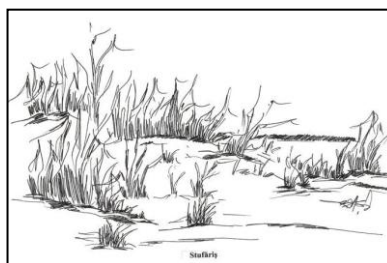
meu până la bazar, dacă i-aș plimba puțin cățeaua fără să mă folosesc de zgardă.

Îmi fâlfâie părul de pe piept

Mă dau pe o roată, șuiet la mama. Curtea interioară e atât de primitoare și largă că nu îmi vine deloc să opresc. Fetele de vârsta mea se iau după mine, vor să mă prindă. Aleargă, se împiedică de una, de alta, mai să pună mâna pe roata mea. Dau din pedale și gâfâi ca un gânsac strâns de gât. Limba mi se frige de cerul gurii, continuu să șuiet. Roata se învârt. Cineva de sus îmi aruncă o sticlă rece de coca-coca, o duc la gură cu ambele mâini. Trag de capac cu dinții, fâsâie. Cotesc înspre vița de vie, rup o frunză, îmi șterg fruntea de sudoare. Ele strigă să nu mă sparg. Le șuiet peste umăr. Calc un bulgăre, ricoșez. Fac curba, înconjur cireșul înflorit. Îmi iau avânt la vale spre poarta mare, o deschid cu stângul, cu dreptul apăs pe pedală. Ies din curte, mă uit la stânga, cotesc la dreapta, mă înscriu pe autostradă. Automobilele mă claxonează sau pe mine sau pe fetele din urma mea care de atâta fugă abia își trag suflul. Firmele cu neone se aprind colorate una după alta, se întunecă. Prin geamul automobilului galben iese o mână păroasă care flutură în aer un hot-dog fierbinte, înhăț hot-dogul, depășesc mâna păroasă, mestec prada din două înghițuri. Ca fapt divers mă uit la ceas, nu văd ora. Viteza mea e cam mărită. Parcurg o vale abruptă în formă de ceaun. De-a lungul drumului șerpuit, de o parte și de alta, stâlpi de telegraf dați cu smoală. Cei de la radio comentează că frâna uneori e chiar de prisos, mai ales în perioada ghețușului. Cu poalele cămășii în vânt înaintez printre automobile, e primăvară. Aerul cald îmi fâlfâie părul de pe piept. Îmi întind brațele în părți ca avionul, șuiet îndelung după mama, după fete. La cotitură, vrabia ca un glonț îmi intră în ochiul stâng și totatunci țâșnește cu penele de sânge prin ochiul drept înapoi afară.

Șube pentru porci

Cu numele de Lupinka au botezat-o ai săi. De la o vreme încoace Lupinka se îndrăgosti de Urtek. Seară de seară, când se iveau de acum luna pe cer, Lupinka încăleca măgărița. Este o tradiție de familie să încăleci măgărița când îți lipsește iubitul. Așa a apucat de la maică-sa care a divorțat cu taică-său, la fel va face și Lupinka. Maică-sa mănâncă și coase numai cu mâna stângă iar mâna dreaptă o folosește doar pentru alungatul muștelor. Lupinka dimpotrivă, coase și mănâncă cu dreapta iar mâna stângă o folosește din plin numai la.

Grafică în peniță de Constanța Abălașei-Donoșă

Tănase CARAȘCA

FIERARUL

Fostele Cooperative Agricole de Producție erau rodul gândirii importat de la „prieteni” noștri din răsărit care încerca să construiască în mintea oamenilor de la sate un sistem de socializare „în corpore”, cu drepturi egale la participări egale (la muncă, bineînțeles!), dar preferențial, după capacitatea și puterea fiecăruia. Gospodăria colectivă, că asta era de fapt, după puterea de a înțelege lucrurile, dar și în funcție de posibilitățile intelectuale ale conducătorilor care se aflau vremelnic la frâiele marii gospodării, își încropea propriile obiective și necesități. Fiecare C.A.P. avea sectoare pe activități: agricol, zootehnic, industrial, gospodăresc etc. Sigur că fiecare își avea sarcinile bine conturate, aveau șefi și subșefi pe sectoare. Dar numai unul era președintele și tot unul singur era și inginerul. De regulă, președintele era ales din rândul sătenilor, un om care era cunoscut ca fiind gospodar, bun organizator, un om serios care să știe să organizeze o comunitate uneori foarte mare, că erau și sate cu câteva mii de locuitori. Inginerii agronomi erau de regulă venetici, oameni veniți din alte localități din țară, uneori din locuri foarte îndepărtate. Acești oameni pregătiți, absolvenți ai facultăților de specialitate, intrau repede în conflict cu președintele care era normal să nu aibă o viziune prea clară asupra problemelor complexe ce apăreau în fluxul tehnologic al fiecărui sector și scânteia provoca uneori incendii de proporții din care scăpa cine putea, dar se întâmpla tot mai des că inginerul scăpa evadând din comunitatea respectivă pe alte plaiuri, unde încerca să găsească o mai bună înțelegere din partea localnicilor. Repetându-se tot mai des acest fenomen, a fost găsită o soluție care „împăca și capra și varza” conform zicătorii din popor. Inginerul agronom, dacă rezista un timp și nu ceda urzelilor conducătorilor locali evadând, era ales și ca președinte și în aceste cazuri totul căpăta dimensiuni noi și în general lumea vedea că treburile sunt mult mai bine organizate, iar inginerul știa ce are de făcut. Acești oameni își întemeiau familii, apăreau copii își creau relații de prietenie și rudenie cu localnicii și cu timpul se stabileau în sate marcând schimbări uneori majore în viața oamenilor acelor sate. Casa agronomului, locuința inginerului deci, era construită de obicei în curtea C.A.P.-ului, unde mai erau construite tot ce era necesar pentru ca activitatea de zi cu zi să se desfășoare în parametrii cât se poate de normali: tâmplărie, fierărie, dogărie, morărit, sediile administrative, secții și ateliere mecanice, parc de mașini și tractoare, combine și tot felul de utilaje agricole, sector de vinificație și cazan de țuică și alte hangarale care erau considerate necesare.

În Niculăești venise un inginer harnic, isteț și întreprinzător, pe care oamenii satului l-au remarcat, l-au îndrăgit și nu peste mult timp l-au onorat alegându-l în fruntea satului, ca președinte al C.A.P.-ului din localitate. Omul, de bună credință și-a adus în sat familia și a instalat-o confortabil în casa agronomului. Doamna, femeie serioasă, profesor de meserie, în scurt timp s-a impus și a fost numită director al școlii din localitate. El președinte, ea director, fiecare își vedea de treaba lui în așa fel încât să nu se piardă nimic din ceea ce era necesar pentru sat și important pentru ei. Prin felurite metode, încercau să schimbe în bine apucăturile încetățenite ale oamenilor, să-i îndrepte, să-i învețe, într-un cuvânt, să facă educație, să implementeze un nou sistem de gândire care să-i facă mai buni, mai înțelepți, să se adapteze la nou, să ridice nivelul de înțelegere al oamenilor, într-un cuvânt, să-i lumineze înspre bine. În primă parte dascălul, apoi îndrumătorul și sfătuitorul agronom, după o perioadă oamenii au simțit că s-au făcut pași timizi. Apăruse germenul progresului și asta îi bucura sera când își făceau bilanțul general, dar și în familie.

Domnul inginer îl cunoștea deja pe bătrânul fierar care își avea foiul și nicovala în fierăria care uneori o mai deranja pe doamna directoare cu zgomotul ciocanului său, dar și cu fumul cărbunilor și al fumului gălbui țâșnit de sub potcoavele încinse aplicate pe copitele cailor pentru o mai bună priză. Fără să se gândească nimeni la aceste mici neplăceri, casa agronomului fusese construită la o aruncătură de băț de fierărie și consecințele apăreau acum, dar nu exista soluție de moment care să înlăture neajunsurile soției președintelui.

Nea Stan fierarul, era un om ce se îndrepta cu pași siguri spre vârsta a treia, dar încă se descurca bine și făcea tot ce i se cerea, mai ales, dacă era vorba de d-l inginer. Venea de dimineață la fierărie încingea focul în vatră și făcea planul pentru lucrările zilei. Când acesta era deja bine fixat și când veneau calfele, totul era pregătit și totul se afla sub „ciocanul” atent lui nea Stan. Doar că lui nea Stan, de la un timp a început să-i cam placă băutura și uneori, când „o lua pe ulei”, mai pleca până să asfințească soarele și tot uneori, când exagera, mai întârzia dimineața. În situații de genul acesta, ca o măsură de protecție, instruiseră calfele că atunci când întârzie dimineața, pe rând, fiecare să treacă pe la nicovală și să lovească în ea de câte nouă ori. Și asta, la fiecare 3-4 minute, să se știe că la fierărie se lucrează. Trucul a mers o perioadă, dar cum „gura lumii-i slobodă” șmecheria a ajuns la urechile președintelui. Cu toată mulțumirea acestuia, față de ce făcea nea Stan, după ce șmecheria l-a distrat, l-a și deranjat cumva... Adică, nea Stan încerca să-l tragă în piept și încă prin ce mijloace!

Într-o dimineață, inginerul-președinte nu a plecat cu noaptea-n cap pe tarlale, cum îi era obiceiul, ci s-a oprit exact în fața fierăriei. Au apărut calfele, au descuiat fierăria, au început să mișune, dar fără zgomote, că șeful cel mare era cu ochii pe ei. Când soarele se ridicase deja pe deasupra dealurilor din est, a apărut și nea Stan, care văzându-l pe inginer în fierărie s-a fâstăcit.

-Să trăiți, a bâiguit nea Stan încurcat.

(continuare în pag. 21)

-Trăiesc eu nea Stane, dar văd că matala o duci bine aici, ai program lejer, vii când poți, pleci când vrei...

-Tovarășe președinte, s-a bălbăit nea Stan, domnule inginer, nu-i adevărat, eu stau aici zi lumină... doar azi s-a întâmplat că am întârziat...

-Nea Stane, am auzit, dar nu am crezut. Acum m-am convins că m-am înșelat în ceea ce te privește.

-Tov... dom'le inginer, s-a precipitat nea Stan, jur că vă spun adevărat, întrebați-o și pe doamna directoare! Sigur că și dumneaei o să vă spună **că în ciocanul meu se culcă, în ciocanul meu se scoală!**

Deodată, pe fața inginerului a apărut un zâmbet pe care fierarul Stan l-a interpretat ca o victorie a ciocanului său asupra nicovalei Niculăeștilor.

-Bine nea Stane, de data asta te iert, dar să nu se mai întâmple

MATUSALEM

E greu să se adapteze omul la o nouă stare impusă, după ce mulți ani a fost un luptător trecut prin focul bucuriilor și greutăților vieții, dar mai ales, după ce și-a adaptat stilului de viață unui anumit program riguros, ordonat, cu tabieturi și cutume. De exemplu, de la opt la patru, ești la serviciu: fabrică, instituție, școală, știi ce ai de făcut. Sarcinile, așa cum sunt, unele simple, altele mai complexe, au sistemul lor: pe unele le rezolvi, pe altele le plasezi altora mai mici, sau pur și simplu le abandonezi și nimeni nu mai revine asupra lor. Aveam pe timpuri un superior care îmi aducea o hârtie prin care o instituție care voia să se afle în treabă cerea situații de o complexitate deosebită. Omul știa să facă distincție și îmi spunea: „ține-o la rezerve trei zile, dacă nu mai revine nimeni, rupe-o și arunc-o la coș!”

După un număr de ani munciți, omul adună experiență și atunci când dispune de o cantitate suficient de mare de cunoștințe în domeniu, vine vremea să se pensioneze, nu că ar vrea el, ci pentru că așa impune legea și mai nou, că așa impune patronul care crede totdeauna că va găsi ceva mai bun pentru gustul lui ahtiat după îmbogățire. Ei, aici intervine marea schimbare în viața omului. Până să se adapteze, mai încearcă. Unii mai fac față muncii cu brio, dar sunt și dintre aceia care abia așteaptă schimbarea, simțind că puterile i-au slăbit și că vârsta își spune cuvântul. Pe scurt, unii mai pot, alții nu! Cei care mai pot, sunt niște fericiți pentru că pe lângă pensie mai ciupecsc câte ceva suplimentar legal, sau „la negru” cum este numită plată directă a muncii, „la mica înțelegere”.

Aici, vorbim de o mică poveste a unui cadru didactic pensionat, care după o muncă de peste patruzeci de ani în învățământ, nu s-a putut rupe dintr-o dată de catedră și după pensionare a solicitat și a obținut o catedră de câteva ore la o școală generală. La prima oră de istorie, că domnul era de istorie, la clasa a V-a, cum îi era obiceiul îi plăcea să facă o discuție liberă pentru a cunoaște elevii și capacitatea lor intelectuală. În acest sens, profesorul, pe rând, îi indica pe cei care urmau să se prezinte și să spună ceva inedit din viața lor. O micuță elevă era mereu cu mâna ridicată gata să i-o bage profesorului în ochi, nerăbdătoare să spună și ea ceva. Cu bună știință, profesorul a tot trecut peste ea lăsând-o să se întărească, presimțind că are să-i spună

ceva inedit. După ce a mai ascultat glasul emoționat al copiilor, spre sfârșitul orei, s-a întors spre eleva care se uitase cu mâna ridicată privind dezamăgită și supărată direct în tăblia băncii.

-Fetița, te ascult, o atenționează profesorul.

Copila, parcă printr-o minune își reveni, obraji i s-au împurpurat imediat, ochisorii i-au sclipit ca două spoturi strălucitoare și fără să stea pe gânduri, privind cu bucurie spre profesor îi spuse cu glasul cristalin și inocența vârstei care răsună ca o baladă:

-Dom' profesor, dumneavoastră i-ați fost profesor și lu' bunica mea!

Profesorul a tresărit. Chiar? Profesor la a treia generație? E totuși prea mult. Privi spre fetiță:

-Cum o cheamă pe bunica ta?

-Ca pe mine dom' profesor, i-a răspuns copila zâmbindu-i inocent.

Gânditor, profesorul și-a luat catalogul sub braț, fără să mai întrebe pe nimeni nimic, s-a dus la directoroarea școlii și i-a spus:

-Doamnă, renunț! Căutați alt profesor de istorie, eu nu mai vin.

Și nu a mai venit de loc. De atunci este pensionar cu drepturi depline, răspunde bucuros la salutul copiilor, dar al bătrânilor care îl respectă și îl țin minte din școală...

(urmare din pag. 9)

închiderie a D.U.I - Dosar de urmărire informativă); II: „**Scriitorul despre sine și opera lui**” (Interviuri); III: „**Scriitorul în oglinda criticii**” (Dan C. Mihăilescu, Daniela Zeca, Mircea M. Pop, Ioana Crăciun, Gabriela Lungu, Radu Popescu, M. Djentemirov, Dinu Săraru, M.F., Natalia Stancu, Roxana Pană, Radu Georgescu; IV: „**Coman Șova, la Aniversară**” (Mihai Neagu Basarab, Liviu Crăciun, Cornel Rusu, Ion Haineș, Dumitru Matală, Șerban Cionoff, Ion Mazilu Crângășu, George Stanca, Florentin Popescu, Ion Andreiță).

Pe mine mă întreabă mulți cititori când am timp să scriu. Pe mereu scormonitorul în magicile sertare ale vieții literare și culturale contemporane îl întreb eu ce-l mai paște gândul? Și aici, ca de altfel în toate monografiile sale, cea mai izbitoare componentă a personalității sale: minuțiozitatea informării. Mereu aproape de evenimente, dar niciodată, practic, în miezul lor, evitând vrajbele de tot felul dintre confrăți, mereu înconjurat de prieteni statornici, conștient de menirea de cronicar discret al epocii literare pe care o traversăm, Florentin Popescu, cel mai harnic și mai truditor al cuvântului contemporan, a ajuns la peste 70 de cărți, fiecare cu un alt profil, cu o altă temă, mereu surprinzătoare. Destinul său se întâlnește și se dovedește asemănător cu cel a „personajului” din monografia de față: „*Monografia se încheie aici și se dovedește a fi, mai mult și mai mult decât orice, o propunere a unui nume pentru viitor.*” Eu adaug, asumându-mi responsabilitatea, încă un nume: Florentin POPESCU.

Andreea DONE

Frânturi de gânduri într-o oază de nesiguranță

“La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul” (Fac; 1-1), este versetul ce exprimă delicatețea cu care a creat Dumnezeu lumea, doar prin puterea Cuvântului Său. Sfântul Maxim Mărturisitorul afirmă în scrierile sale că omul este “cununa creației Lui Dumnezeu”, deci iată la ce statut ne-a ridicat El, deoarece omul este chip al Său. Un chip în care a binevoit și Însuși Mântuitorul Hristos să se întrupeze pentru mântuirea omului căzut însă din starea lui cea dintâi, dar Domnul din marea sa milostivire și dragoste nu a lăsat ca făptura Sa să rămână veșnic într-un întineric existențial. Și totuși de ce oare acum, în contemporaneitate, trăim în atâta nesiguranță, de unde vine însă atâta nesiguranță ce domnește în văzduh, dar mai ales în sufletele noastre? Toate acestea nu sunt decât rezultatul unei îndepărtări permanente a omului de Dumnezeu și de iubire. În general, toată viața omului este o mare tainp, așa cum se arată după cădere, după păcat.

Nimic altceva nu-l ajută pe om și nu-i căiește sufletul mai mult decât suferința, deoarece prin aceasta omul devine mai conștient cu sine însuși, dar și mai răbdător față de cei din jurul său, și nu în ultimul rând iubitor față de toți. Îmi vine în minte o carte deosebită pe care am citit-o de curând, în care omul era întruchipat de “Maria”, o ființă sinceră și plină de curiozitate, așa cum e sufletul omului lăsat de Hristos în noi. Și totul începe cu un vis ce are o acțiune complexă, așa putea spune, deoarece această “Marie” trece prin toate etapele societății în care trăiește, și anume “drumul de inițiere” de la satul tradițional trecând prin hanul sufletului rătăcit și ajungând într-un final în satul fără nume. Pentru mine, satul și societatea din trecut aveau o altă valoare cosmică, deoarece însăși existența oamenilor era umbră de prezență vie a lui Dumnezeu în viețile lor. Știm cu toții că Biserica era axul central după care toată comunitatea sătească se ghida în viața de zi cu zi, precum odinioară în Vechiul Testament poporul evreu ce avea să se ghideze după învățăturile profetului Moise, cel ales de Domnul spre a-l conduce de la robia babiloniană în Țara Făgăduinței. Totul era într-o ordine, și această ordine era de veacuri și se perpetua în același timp pentru veacuri. Omul era condus spre idealurile mai înalte, mai sociale și mai umane, cu privire la dragostea de neam și patrie, la îndatoriri față de sine și față de ceilalți, dar mai ales la responsabilitate.

Ce trist este pentru cel care vrea să biruiască singur, lipsit de dragoste nu va avea forța de a învinge încercările și va trăi dezgustat de zilele sale. Iar când avem în noi sentimentul iubirii profunde pentru cineva, aceasta ne dă forță în toate acțiunile pe care le

întreprindem în viața de zi cu zi.

În Cântarea lui Moise se spune că: “unul pune pe fugă o mie, iar doi zece mii” (Deuteronom 32, 30), iată că acolo unde este unire, nici matematica nu e valabilă. Nu ne putem însă înțelege cu cel de lângă noi dacă nu iubim, și să iubim necondiționat. Iubirea semenului este împlinirea cuvântului lui Dumnezeu, și pentru că Dumnezeu este dragoste, bună înțelegere cu cel de lângă noi, face ca Însuși Dumnezeu să locuiască cu noi. Visul Mariei începe cu ziua de Duminică, când omul însuflețit de frumos se pregătea să-l slăvească pe Creatorul a toate, dar încet, încet această însuflețire avea să se stingă. Vedem cum “Maria” era întotdeauna însoțită pe alocuri de o prezență vie, o Doamnă, care “veghea” fiecare pas pe care îl făcea fetița în drumul său. Pentru mine această Doamnă nu avea să fie altcineva decât prezența Mariei Fecioara, care de altfel veghează fiecare secundă a vieții noastre dar și a drumului nostru către mântuire, care nu este altceva decât propria noastră comuniune cu Dumnezeu.

În personajul Mariei se regăsește tot sufletul omenesc care vede suferința, simte pierderea de esențial, vede depărtarea de autentic și rătăcește prin satul fără nume. Pe drept cuvânt însă i se spune sat fără nume, dar oare de ce, tocmai pentru că depărtarea de iubire ce reprezintă esențialul te lasă pustiu și rătăcit.

Cred că în ziua de azi am ajuns să regretăm pierderea autenticului și a originalității și acest lucru se vede clar din acțiunile noastre, și anume: trăim într-o continuă indiferență față de Dumnezeu, de frumos, punem mai presus de toate propriul eu, umilim fără regrete pe cei mai slabi decât noi și, nu în ultimul rând, proliferăm răutatea și perfidia. Dar poate cel mai dureros lucru pentru mine este faptul că îl văd pe Hristos trist, cu toate că în fața Sa erau o mulțime de catedrale frumoase și mărețe, El însă nu a putut intra în niciuna din ele. Toate aceste catedrale erau, din păcate, situate în “sate și orașe fără nume”, în locuri pustiite și întunecate din lipsa luminii și a iubirii. În cartea “Visul Mariei”, putem face o analogie între satul fără nume și bogatul din Evanghelie, care de asemenea nu avea un nume. Și totuși, oare de ce? De ce un sat fără nume, și de ce un om să nu aibă un nume? Sfinții Părinți sunt cei mai în măsură să ne explice aceste taine ce se ascund în Evanghelie, și anume: Sf Ioan Gură de Aur ne spune că tot omul care trăiește departe de Dumnezeu și de cuvântul Său, Domnul îi șterge acestuia numele din Cartea Vieții, așa și în acest “sat”, oamenii se ghidau după propriile păreri, nu mai puneau în fața lor dragostea de semeni, respectarea și iubirea aproapelui, ca principiu de viață. Dar să vedem ce însemna să trăiești frumos și simplu în trecut, în societatea românească: copiii în vremurile trecute își respectau cu sfințenie părinții, sărutau mâna mamei atunci când plecau de acasă, viața era mult mai comunitară și mult mai apropiată, mult mai caldă.

Viața țaranului român era bazată pe trei mari stâlpi vitali într-o societate: familia, patria și

(continuare în pag. 23)

Biserica, care au dat toate noțiunile de care aveau nevoie ca să poată merge cu demnitate pe un drum de ideal, curat, care de altfel i-a și salvat.

Dar sa vedem ce înseamnă să trăiești astăzi într-un "sat fără nume", într-o societate desacralizată și dezumanizată: proliferarea răutății, promovarea în exces a violenței, distrugerea spațiului tradițional al familiei, înlocuit cu ideologii potrivnice lui Dumnezeu pe post de "drepturi ale omului" și, nu în ultimul rând, rigiditatea cu care relaționează astăzi oamenii între ei înșiși. Toate acestea nu fac altceva decât să slăbească și mai mult prezența Lui Hristos din noi, și cu adevărat îl vedem pe Mântuitorul sângerând și mai mult din cauza propriei noastre suferinți fără El. Totuși Hristos nu ne-a lăsat definitiv părăsiți și lipsiți de iubirea Lui, ne-a mai întins o mână strașnică și puternică în imaginea "Hanul sufletului rătăcit", ce simbolizează Biserica, adică ACASĂ, un sentiment profund ce s-a pierdut însă în modernism și contemporaneitate. Iisus ne cheamă cu drag la El: "veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați", tot sufletul rătăcit și suferind care intră în "han" să-L întâlnească pe Hristos prin darul cel mai de preț care ni l-a lăsat. În cele din urmă "Maria", se trezi și se îmbracă, apoi se îndreaptă bucuroasă spre Biserică.

E nevoie mai mult decât orice astăzi la o revenire la comuniune, la responsabilitate și, nu în ultimul rând la iubire, sentiment ce nu poate fi descris în cuvinte omești.

E nevoie de o revenire la "lumina blândă a lumânării" din odaia străbunilor noștri, ca să-l simțim mai aproape pe Dumnezeu.

Încotro ne îndreptăm, Doamne!

Iată-ne ajunși în cele din urmă în secolul 21, un secol al "vitezei", al erei tehnologice, și nu în ultimul rând, un secol în care omul tinde să devină, încet, dar sigur, un "matrix existențial". Dar încerc să mă opresc puțin din mersul meu obișnuit al cotidianului și să îmi întreb sufletul trist și abătut, încotro, Doamne, să apuc?. Vedem în jurul nostru doar o mască a bucuriei și a unei fericiri iluzorii, bucurie pe care ființa umană a pierdut-o încă din primele zile ale Facerii, de la căderea sa și din comuniunea lui cu Dumnezeu. Astăzi vedem însă pe chipurile noastre, ale tuturor, ascuns sub zămbetul fad din colțul gurii, suferința, ce reprezintă doar o realitate complexă ce are resorturi și fațade atât de numeroase și de felurite, încât ne este foarte greu să le trecem în revistă, sau să le găsim tuturor soluții. Suferința umană este o taină care nu intră în orizontul obișnuit al înțelegerii noastre, un mister a cărui cunoaștere nu ne poate veni decât pe calea Revelației. Dar mă întreb în sinea mea, oare Dumnezeu Proniatorul vrea ca toți să suferim, oare suferința este condiția supremă a mântuirii? Suferința împreună cu Hristos, spun și Sf Părinți patristici, este bucurie, deoarece știi că și El a suferit împreună cu tine, și El a vărsat lacrimi de sânge ca să răscumpere cu Sângele Său păcătura noastră de suflet pierdut în zarea-negurată de tristete și păcat. Aceasta este pentru om începutul căii de a-și îndrepta mai mult atenția către suflet și

către ceea ce ar trebui să primeze în viața lui, căci adesea, în goana după lucrurile urgent, omul uită de fapt de cele fundamentale și cu adevărat folositoare ale vieții lui, iar grijile lumești exterioare devin apăsătoare și înrobitoare, și-l răpesc timpul care ar trebui dedicat rugăciunii. În ziua de azi oamenii au progresat mai mult în lupta împotriva durerii decât în înțelegerea suferinței sau în modul cum poate fi ea răbdată și valorificată prin credință. Credința nu aduce o soluție pur teoretică, ea aduce însă o speranță de drum, un licăr de lumină pe chipurile obosite de atâta tristețe. Toate acestea ne-au îngenuchiat sufletele, la o tăcere mută fără putința de a striga la Hrist cel răstignit pe cruce. Am devenit incapabili să mai iubim, și să vedem încă un ochi de suflet lângă noi care încet și cu blândețe ne întinde mâna sigură a speranței într-o lume dezgolită de Dumnezeu și de frumos. Omul secularizat atunci când este doborât de boală și de durere, devine debusolat, nu le înțelege taina sau rostul și, nu în ultimul rând, modul cum le poate depăși sau cum poate urca, valorizându-le, mai aproape de Dumnezeu. A dori vindecarea nu este un lucru contrar voinței divine și Hristos i-a vindecat pe unii dintre bolnavi care l-au cerut ajutorul. Simone Weill spunea "Nu căutați să nu suferiți, și nici să suferiți mai puțin, ci să nu fiți alterați de suferință". Mântuitorul deplângea starea Ierusalimului, a plâns pentru Ierusalim, dar de fapt Hristos deplânge starea actuală a omului, care duce în spate o povară de generații, fără însă a-l da posibilitatea de ne salva prin dragostea lui. Cărarea vieții noastre este plină de durere și de lacrimi, peste tot sunt înfip-te cruci, iar la fiecare pas este o grădină Ghețsimani, fiecare urcuș o Golgotă și fiecare moment o sulită. Dar oare ce s-ar întâmpla dacă am putea să absorbim pământul ca un burete, din el evident ar curge lacrimi și regrete exact ca în proiecția unei cărți deosebite și anume "Visul Mariei" (Cristina Plămădeală), unde oamenii, săracii de ei, nu mai aveau nume, trăiau în locuințe reci și neîncălzite de ani din lipsa iubirii, dar duceau la randul lor povara unei vieți trăite în nepăsare și indiferență. Și iarăși mă opresc din drumul meu spre veșnicie și mă întreb, Doamne oare unde ne îndreptăm? care este țelul nostru final, dacă acesta din urmă este ca să te cunoască pe Tine, așa cum însuși Ap. Pavel spune "Scopul vieții este acela de a te cunoaște pe Tine Dumnezeul tuturor", atunci nu ne rămâne de făcut decât să înaintăm cu îndrăzneală mântuitoare spre Hristos Dumnezeul nostru. Evangheliile ne relatează o mulțime de oameni suferinzi și ne pun în vedere diferite cazuri dramatice în care omul a fost pus în situația faptului de a-și pierde în orice clipă viața ce i-a fost dată de Dumnezeu spre a o duce la desăvârșire, și anume avem exemple de demonizați, de persoane care nu mai aveau o șansă de vindecare a bolii în general, și mame îndurerate pentru pierderea unicolor lor copii. Deci iată că nici Hristos nu este străin durerii noastre umane, atât trupești, dar mai ales sufletești, deoarece și El, Dumnezeul întrupat din trupul plăpând al Maicii Preacurate, a simțit durerea întregii omeniri create cu sudoarea curată a dumnezeirii Sale, și s-a coborât tocmai în iadul singurătății noas-

(continuare în pag. 25)

Viorel DARIE

Carte pentru copii: Carmen Zaniciuc - "Visul de Guineea"

Pe Carmen Zaniciuc am cunoscut-o pe Facebook, unde prezenta o serie de texte și poze despre un personaj ciudat, un Porcușor de Guineea. E drept, animăluțul era foarte drăgălaș, pufos, vioi, cu ochi mici ca de mărgele, numai bun de admirat și de iubit. Dar până să apreciem noi acel animăluț simpatic și să dăm like-uri, era cineva cel mai atașat de el, mai încântat de descoperirea zoo, care-i oferea tot sufletul, toată inima ei. Era însăși Carmen Zaniciuc, "mămica de conjunctură" a porcușorului.

După pozele de pe Facebook și după prietenia care o manifesta față de Denisa Lepădatu - alt copil cu mare talent literar, din Galați -, chiar credeam că această prietenă a mea de pe Facebook este un copil, un nou copil talentat, pasionat de literatură.

Văzând necunoașterea mea în ale biografiei lui Carmen Zaniciuc, stimatul editor de la Boema și Info-RapArt, scriitorul Petre Rău, mi-a explicat că și Carmen Zaniciuc este un copil talentat, doar că este un copil mai "crescut", să zicem așa. Când am citit primele date biografice am rămas impresionat: acest "copil" avea deja 25 de ani, terminase trei facultăți, dintre care una de Litere din București, dar și Facultatea de Medicină și Farmacie din capitală. Așadar, "copilul" nostru este în prezent medic

Boem@ 12 / 2014

rezident, iar asta mi-a sugerat și un gând, desigur, o glumă: ne-ar prinde bine un medic la societatea noastră literară, ar fi multe de remediat din metehnele unor scriitori.

Revenind la activitatea literară a scriitoarei Carmen Zaniciuc, vă vine să credeți sau nu, a publicat din creațiile ei, poezie și proză, în multe reviste literare, antologii și literatură pentru copii.

Editorial a debutat în anul 2013 cu volumul de poezii "Lumina ascunsă", publicat la editura Kart din București. În 2014 a mai publicat un alt volumul de versuri, "Un pitic nebun după tine", și încă o carte, de data asta în categoria literatură pentru copii, "Iubesc pufos cu inimioară", ambele scoase la editura TracusArte din București.

De data aceasta Carmen Zaniciuc și-a lansat, la Târgul de Carte Gaudeamus, o nouă carte pentru copii, intitulată "Roxana și visul de Guineea".

M-am întrebat ce anume o poate îndeamna pe autoarea noastră care a studiat la Facultatea de Litere, unde a avut și a cunoscut profesori renumiți și critici literari, să aplice din tot ce a acumulat pentru a ridica «în slăvi» un simplu - e drept, foarte drăgălaș - animal, un porcușor de Guineea? Și asta nu oricum, pentru că eroina se atașează cu tot sufletul de protejatul ei, îl iubește, îl dezmiardă, îl divinizează, pe alocuri se identifică cu el în gesturi, în comunicare, în traiul de zi cu zi. Desigur, la baza acestei mari încercări a stat dorința autoarei, unică în felul ei, de a scoate încă o carte pentru copii! Odată născută această idee, conștiința nu a mai lăsat-o în pace până nu și-a dus proiectul până la capăt.

Și iată cum autoarea a dezvoltat un subiect magistral, mereu cu gândul la bucuria, la reacția copiilor care vor citi cartea. Scriitoarei pesemne că nici nu i-a părut ce vor zice criticii, sau alți cititori maturi, pentru ea era foarte important ce vor zice «criticii cei mici», care trebuie să citească cu sufletul la gură și cu multă satisfacție din pășaniile protejatlui Porcușor de Guineea.

Precum afirmă în prefața cărții scriitorul Petre Rău, autoarea are o impresionantă abilitate de înțelegere a întâmplărilor zilei și de a le asocia cu animăluțul erou, chiar până la confuzie, cu micile năzdrăvăanii cotidiene, cu pășaniile permanente, împrumutând adesea identitatea personajului cel atractiv din carte. Așa identificare ne reamintește de povestirile unor mari clasici ai literaturii române, de

(continuare în pag. 25)

pildă Ion Creangă, cel care nu s-a putut desprinde de copilul care a trăit și a hoinărit atât de frumos în mioriticul spațiu al Humuleștilor. Sau Mihail Sadoveanu, care a scris feerice povestiri pentru tineri, în care s-a identificat adesea cu personajele din lumea minunată pe care a descris-o.

În același mod, Carmen Zaniciuc, impresionant de sensibilă și creativă, își aduce și ea prinosul de povestire a peripețiilor trăite de un personaj demn de "arătat" copiilor.

Iată ce spune în prefața cărții scriitorul Petre Rău: «Cartea semnată de Carmen Zaniciuc este plină de istorisiri fermecătoare, de fapt niște destăinuiri de "jurnal personal" făcute într-un limbaj simplu, accesibil copiilor și plin de încântătoare "fapte" de prietenie și atașament. Copiii pot găsi aici povestea unei călătorii fantastice între două lumi paralele, de fapt povestea mai amplă a unui Porcușor de Guineea dispus să ne împărtășească tot felul de lucruri folositoare, până la urmă toate însemnând întrebări, dar și răspunsuri potrivite, directe sau indirecte, fascinante și adecvate vârstei ce ne aduce în prim plan universul copilăriei».

Iată și un pasaj din cartea autoarei: „01-06-2014 - Roxana și visul de guineea. Bună și La mulți ani copiilor! Sunt foarte bucuroasă că mămicuța a lansat cărțile. Am vrut să o ajut și eu, am venit până acolo, dar m-am emoționat așa de tare, încât n-am mai putut să mai ies din geantă, de acolo de unde eram ascunsă. Și să vedeți ce am făcut eu de emoție. Mămicuța a pus cărțile pregătite pentru citit chiar lângă mine și eu, tot de emoție, bineînțeles, am început să le rod. Atunci am înțeles de ce lumea spune că mămicuța a scris cărți bune. Eu m-am convins la propriu că sunt bune... la gust. Și apoi să vedeți ce s-a întâmplat. Mămicuța s-a întâlnit cu omul care aduce cartea și s-a gândit să-i dea și lui cărțile ei. Și pentru că se grăbea, a luat cărțile roase de mine și i le-a dăruit. Abia după ce a plecat și-a dat seama, dar mămicuța a zis că nu-i nimic. Ea știe că eu îi port noroc. Așa, și cam atât pentru azi... a! Apoi am fost să sărbătorim, după ce am sărbătorit, ne-am dus să mulțumim lui Doamne-Doamne. Și să vedeți, pe drum ne-am întâlnit cu o fetiță care a cerut ceva de pomană. Și cum nu mai aveam altceva, mămicuța i-a dat cartea ei pentru copii. Fetița s-a uitat la carte și a întrebat ce e. Mămicuța i-a spus că e o carte pentru copii, că poți și să colorezi, că are desene. Fetița a răsfoit cartea, a văzut desenele și a întrebat dacă nu avem și creioane. Mămicuța nu avea, i-a dat un pix numai și fetița a plecat bucuroasă, chiar și fără creioane, dar nouă ne-a părut rău că nu am avut.

Ne-am gândit ca următoarea carte să fie cu mai multe desene și să aibă și creioane colorate. Se poate? Cine știe... V-am pupat cu boticul meu alb! Și încă o dată, la mulți ani tuturor copiilor!”

Cum să nu placă copiilor asemenea istorii? Pentru încheiere am pregătit un pasajul de sfârșit din carte: „Dacă v-a plăcut de mine, vă mai aștept și în volumul următor! V-am pupat cu boticul meu alb și plin de iubire! Cu drag, Porcușorul de Guineea, Ruxandru Zaniciuc”.

tre, în inima noastră rece și rigidă din lipsa iubirii profunde, întinzându-ne precum lui Adam odinioară mâna caldă a nădejzii, zugrăvită ca în icoanele din pereții strașnici și calzi ai bisericilor.

Umblăm adesea pribegi și însingurați pe cărările timpului într-o societate pierdută în "colo-

ne fără vertebre”, fără a găsi însă vreun strop de moralitate. Din expresia tristă a ochilor noștri ne dăm singuri seama că de fapt căutăm ALTCEVA, acel ceva pe care omul contemporan îl definește ca fiind binele, dar acest "Bine" nu este altcineva decât Dumnezeu pierdut din inima noastră părăsită de lumina și har.

"Iată Eu stau la ușă și bat", par a fi cuvintele unui Mântuitor îngândurat și îngrijorat de starea actuală a omenirii, de propria însingurare a omului care parcă nu mai dorește să mai vadă lumina Taborului. Suntem adesea înconjurați de zămbete fad și regrete amare, toate acestea puse perfect într-o piesă de teatru pe scena vieții, unde actorul principal sunt "eu", sufletul cel rătăcit care așteaptă cu nerăbdare îmbrățișarea caldă a Mântuitorului Hristos. Ajung în cele din urmă să îl întreb cu inima mi tremurândă pe Dumnezeu cel milotiv, Doamne, încotro ne îndreptăm? deoarece noi, cei de azi, în vâltoarea vieții noastre am pierdut poate ceea ce era mai sfânt, și anume conștiința. O conștiință pierdută însă în cotidian și modernism. O conștiință schimbată cu o mentalitate potrivnică lui Dumnezeu.

Astăzi, substratul s-a înlocuit cu lucrurile exterioare ale acestei vieți, rămânând însă în urmă suflete goale și pustiite de lipsa unei lumini și a unei iubiri hristice.

Ion CESARION

ORICE LIMITĂ ARE CULOAREA NEAGRĂ

Liniștea casei lui fusese zdruncinată în acea vară ne-fastă a anului 1998 de o sărăcie lucie, fiind și disponibilizat de la *Șantierul Naval* unde lucrase ca lăcătuș-mecanic. Ratele îi erau din ce în ce mai greu de suportat, iar *Banca* îl avertiza continuu de majorările zilnice. În curtea casei, așezată pe o uliță lăturalnică, numită strada *Luterană*, era o dezordine cruntă: lemne peste cărămizi, butoaie din lemn dezmembrate, cercuri metalice aruncate dezordonat peste tot, iar iarba înaltă îi acopereau gardurile dinspre stradă. Totul se afla într-un talmeș-balmeș fără de înțeles... Îi fugise soția de-acasă cu singurul copil pe care-l avea, Luminița, o fetiță cu niște zulufi galbenaurii, de numai trei anișori... S-au certat crunt, înjurându-se ca la ușa cortului, apoi ea și-a luat o sacoșă de rafie îngrămădind acolo câteva lucruri pentru ea și copil, și a ieșit trântind ușa cu ciudă... Nu s-a mai întors niciodată... Banii pe care-i împrumutase de la *Bancă* îi cheltuisese în casă cu familia și acum întreaga construcție cu terenul aferent era sub sechestru... Aici locuiseră pe vremuri bunicii veniți din Bulgaria, aici își dăduseră duhul pe rând părinții lui, oameni respectați în urbe. Radu începuse să vândă din casă pentru a putea trăi, la început mobila, apoi biblioteca, bucată cu bucată, carte cu carte...

N-a știut când i s-a vândut casa, nici cine a cumpărat-o, cineva de la *Bancă* i-a pus o sumă de bani în mână și i-a spus: *Ăștia sunt banii pe casă, de săptămâna viitoare va trebui să părăsiți această locuință*. A plecat strângând în mână o gentuță neagră, veche, nu știa unde va ajunge, știa doar că în acea bocceluță sunt îngrămădiți banii, o moștenire destul de importantă de la răposați, de fapt ceea ce obținuse din vânzare.

În Babadag, oraș aflat într-o continuă cădere economică, l-a întâlnit pe Victor, un unchi din partea mamei. El l-a sfătuit să-și cumpere o mică garsonieră, să aibe un *culcuș* al său... A zugrăvit-o, a aranjat-o cu mobilă destul de sărăcăcioasă, dar era a lui, ceea ce era foarte important. Centrul orașului era cam totdeauna pustiu, doar duminica mai apăreau niște turcoaice cu fustele viu colorate, lungi până-n pământ, ținând strâns la brâu pungi mari, pline cu semințe de bostan sau floarea-soarelui, îmbiind rarii trecători cu zâmbete hidoase, și strigând răgușit și tremurător *Semințe, Semințeee, la la mama semințeee*... Un păhărel cât un degetar costa cam 1000 lei, însemnând o bancnotă de hârtie chiar fără valoare... Îmi amintesc că, în acea vreme, dacă intrai într-un WC la vreun restaurant chiar de mână a doua, unde, de regulă lipsea hârtia igienică, puteai vedea multe bancnote de acest fel aruncate la coș, pline de *rahat*... La umbra unui frasin înalt, în centrul orașului, desigur, se adunau mulți cunoscuți, alături era o cârciumă din tablă, *La buturuga*,

unde se discuta multă politică, se bea bere și se spărgeau semințe, uneori discuțiile erau atât de aprinse că mulți plecau acasă cu buzele sparte, cu ochii umflați, sau cu hainele rupte ca și cum ar fi participat la vreo luptă pe viață și pe moarte. Niciodată nu intervenea *Poliția*, nimeni nu știa dacă mai funcționează ca instituție, sau dacă este pur și simplu o *Miliție* aflată în stare de letargie... Seful de *Post*, un lipovean blond, cam la 30 de ani, făcea trafic de țigări, din Ucraina, avea dosar penal, dar, după multe intervenții la *Cei Mari*, nu reușise decât un transfer în *Deltă*, evident pe aceeași funcție. Bucuria nebunului, acolo era, într-adevăr în largul lui... Mulți dintre *băbăeni*, (locuitorii din Babadag) plecaseră prin lume în căutarea unui loc de muncă, ca mulți alții din țara asta, Dumnezeu știe pe unde! Mai ales că *Fabrica de Zahăr* fusese falimentată de către un director-securist care, nu mult timp după aceea a cărat cu camioanele tot ce era din fier, având și o societate (una ???), care se ocupa cu colectarea de fier vechi, acum trăiește într-o vilă-hotel, fiind unul dintre bogații locali. Lângă fabrică, aflată acum în ruine, erau garsonierele sumbre, cenușii, cu ferestrele sparte și tencuiala căzută, doar câteva locuitorie, neavând instalații sanitare, apă sau curent electric... *Cu cine să votez, mă, cu cineee?* Striga Victor ieșindu-și din minți, *I-am votat pe Țapu, și?... acum stăm capră, ai ? ce să facem, să ieșim în stradă, iar ? nenorociții*... și luă paharul cu vin ieftin și parfumat și-l bău cu ciudă... Discuția părea să ia o altă întorsătură dacă Radu nu i-ar fi spus calm *ieri am cunoscut-o pe Laura, o femeie cam de vârsta mea, dar, se pare că o să plece și ea din țară... Ei, vezi, sărăcia, tu-i mama mă-sii*... răspunse Victor și scuipă într-o parte cu silă... *Și totul de la politicianii ăștia*... Știa el că posturile de consilieri județeni se cumpără cu bani grei, cam zece mii de euro, adică costul a cel puțin două apartamente la periferia municipiului Tulcea, *ah haha, ce le-aș mai face euuu*... De fapt nimeni nu putea face nimic, fiindcă „caracatița” era mare și se întindea până departe, de la graniță la graniță cuprinzând întreaga „Românică”, violată pe toate părțile, scrijelată cu sadism, furată, condamnată la pieire și la analfabetism... Oricum, viața curgea ireversibil spre o finalitate necunoscută, sau care nu se voia a fi cunoscută, oamenii mergeau la biserici nou-construite, rugându-se pentru o viață mai bună, timp în care stimabili prelați se-mbogăteau pe zi ce trecea, construindu-și și ei, din mila Domnului vile la oraș, vile la țară... Când nu avea ce mânca, Radu pleca acasă la Victor care fusese pensionat la 50 de ani pentru activitatea făcută la *Diribau*, o unitate militară de infanterie marină, în cadrul căreia funcționase ca angajat civil... Se așeza pe un scaun fără să spună ceva, apoi apărea soția lui Victor, o femeie tăcută, plinuță, cu gușa puțin mărită ca și cum ar fi fost bolnavă de tiroidă, și-l întreba *Ți-e foame?* Ideea de a pleca și el în Italia la muncă nu-l prea interesa, mai ales că nu avea la cine să meargă și apoi pur și simplu îi era frică, o frică de necunoscut, dar poate și firea lui liniștită, uneori prea liniștită îl făcea să fugă de acest gând... Trecu și acest an, un an mai greu, parcă, decât ceilalți ani... Achitase datoriile din vânzarea garsonierei și plecă la Tulcea... Poate că, dacă nu l-ar fi întâlnit pe Mihai, un vechi

(continuare în pag. 27)

prieten din copilărie, ar fi fost și mai greu pentru el, dar acesta l-a ajutat să poată dormi într-o boxă dintr-un bloc pe strada Gării, nu departe de cârciuma Tom and Jerry, acolo unde se mai întâlneau la vreun pahar...Munca în construcții, la negru, la un patron care mai avea și câteva cârciumi, și încerca să-și facă viața cât mai ușoară cu putință, fiind ascultător și făcând tot felul de munci necalificate și chiar fără să fie plătit, spălând mașinile șefilor sau cărând marfa în depozitele de băuturi. Hainele pe care le purta, vechi și soioase erau singurele pe care le avea, pantofii scâlciți, roși și arși de soare nu mai aveau culoarea inițială, neagră sau maro; cu toate acestea din ochii lui se revărsa o rază de speranță neînțeleasă ce-i cuprindea întreg chipul. Într-una din zile, domnul Didi, un individ elegant la vreo 40 de ani, cu mustața groasă, căruia îi spălase mașina cu câteva săptămâni în urmă îl întrebă destul de serios *Măi, Radule, ce pregătire ai tu?* Această întrebare la cam amuțit un pic, apoi a răspuns aproape mecanic *Liceul, Liceul Naval! Am și Bac-ull! Nu vrei să lucrezi la mine ? La o firmă de topometrie... Salariul motivant, mai ales că vei pleca în multe deplasări, pe la sate...* Nici n-a mai stat pe gânduri, răspunsul lui a fost afirmativ, și chiar s-a bucurat sincer de această șansă...Viața lui se schimbaseră în mod evident, putea să plătească o gazdă, avea haine diverse, și bani pe mână...Nu trăia ca un om îndeștulat, încă se mai gândea la atâtea lucruri pierdute din viața lui, și chiar voia, pentru prima oară, să-și revadă fetița, cea la care ținea ca la sufletul lui, să-i ofere ceva, ceva, încă nu știa ce, dar voia totuși s-o impresioneze plăcut, să-i vadă acel zâmbet dumnezeiesc, zâmbetul pe care-l visa mereu, în fiecare noapte, în fiecare clipă...Uneori își pierdea privirea printre vitrinele magazinelor uitându-se după vreo păpușică care s-o impresioneze pe Luminița lui dragă, alteori cădea pe gânduri, convins fiind că nu l-ar mai recunoaște, mai ales că fosta soție se recăsătorise imediat ce plecase de la el... Muncea mult făcând tot felul de măsurători prin Deltă, prin sate uitate, parcă, de Dumnezeu, unele mai sărace decât altele, cu populații îmbătrânite, în care mai întâlneai când și când vreo față de copil, cătune prin care umblau costelivele vaci fără nici o țință, având și ele, ca și oamenii, dealtfel, priviri dezorientate, prin oraș ajungea mai rar, doar dacă nu făcea față Adriela, o colegă de-a lui de vreo 23 de ani, corpulentă, brunetă care nu pleca niciodată în alte localități limitrofe, auzise el, mai în șoaptă că ar fi iubită șefului, dar acest lucru chiar nu-l interesa, și nu voia să discute cu nimeni despre acest subiect... Începuse să facă *afaceri* cu știrea șefului, chiar domnul Didi îl învăța tot felul de șmecherii, *lasă, bă, îi spunea, că am prieteni peste tot, ce, ei nu vor să mănânce?* Așa că începuse să bage mâna mult peste cot... Fură *ăia*, fur și eu, cam asta era deviza în firma domnului Didi... Acest domn, angajat al *Primăriei* și membru important al partidului de guvernământ, consilier, inginer proiectant de profesie, nu prea se achita de promisiuni, așa că mulți *prieteni* îi cam pusese gând rău...făcuse mulți bani în ultima vreme, și el se cam lăuda cu asta, vilă mare, imensă pe str *Primăverii*, mașini noi, scumpe aduse *din afară*, așa că trebuia vizitat... *Măi, Marinciule, ai înnebunit? Doar suntem prieteni vechi, de la Revoluție*, spuse mai mult în șoaptă, *ha, ha, asta da...* Ce vrei să spui? răspunse celălalt că n-a fost?... bine, bine, asta-i altă discuție, vreau să văd toate actele contabile... La început lui Didi nu-i veni

să creadă, apoi se conformă docil... *Știi, Vetuța e cam bolnavă, nu prea a mai umblat în ultima vreme prin hârtiile firmei reuși să îngaime, nici el nu știa dacă e sau nu minciună... nu o mai văzuse pe Vetuța, soția lui, de multă vreme, ea era cea care ținea contabilitatea firmei dar lucra și în învățământ ca învățătoare, avea un liceu e-adevărat, dar trebuia să termine și Facultatea de Finanțe și Contabilitate anul acesta, oricum avea un loc asigurat undeva, sus... Băi, Didi, uite ce-i, unu și cu unu fac... Doi, sări celălalt ca ars, ah m-a prins nenorocit', asta e... gândi pentru câteva clipe... Măine, la prima oră voi veni să-mi dai toate actele, mă, ai înțeles? dar toate... Bine, măi Marinciule, ce să mai vorbim degeaba, ai sarcini precise, te-nțeleg...*

Toată noaptea n-a dormit, s-a întors pe-o parte, pe alta, se gândea la tot ce-i mai rău... Pe la douăsprezece noaptea a chemat-o pe Adriela, care veni val-vârtej, normal cu mașina cumpărată de Didi, *Ce vrei mă, psihopatul la ora asta, de nu mă lași să dorm, ai chef de perversiuni?* apoi cu o voce blândă: *vaiii iepurașule ce față ai, parcă ți-a venit soția acasă din concediu...* Didi n-avea chef de discuții inutile, de prostii juvenile, așa că-i relatase în câteva cuvinte despre ce este vorba...*Aha, aha, repeta când și când Adriela. Băi, știi ceva?... toate astea ni s-au întâmplat datorită lui Radu, mă, doar știi asta...ia, hai, vino mai aproape și nu te mai zbugiuma atâta, că doar n-am venit degeaba până- aici...* A doua zi la ora șapte fix, Marinciu, om cu grad mare în Poliție, îi spuse simplu și la obiect: *Ascultă-mă, Didi, cineva trebuie să cadă vinovat, dai și tu niște parale, știi tu unde, schimbă denumirea firmei sau mergi pe altă firmă, că doar mai ai câteva, și... cu Dumnezeu înainte...* Acel cineva, era, bineînțeles, Radu... În biroul de pe strada *Florilor*, încovoiat sub povara atâtor știri deloc bune pentru el, Radu Zaharencu, născut în loc. Tulcea jud. Tulcea strada Luterană, nr. 3, fu pus sub acuzarea de delapidare în formă continuată din avutul statului, înșelătorie, abuz în serviciu. *Lasă, bă, că tot pe lângă noi ai să fii, bag eu o pilă pentru Penitenciarul de-aici*, spuse Didi încercând chiar, diabolic, să zâmbească... Procesul dură destul de puțin, cam în două săptămâni, era, deja, terminat. A avut un avocat din oficiu, care mai mult îl acuza decât să-l apere, ca la procesul lui Ceaușescu, așa că fusese destul de ușor să-i dea pedeapsa cea mai mică, adică trei ani cu executare...Pe strada Babadag, parcă un loc predestinat, la nr 33, era *Penitenciarul* înconjurat de ziduri înalte, cu *foișoare* în care vegheau polițai zi și noapte urmărind fiecare mișcare a celor condamnați ce se aflau în diferite activități prin curtea largă în care erau dispuse ordonat două terenuri de sport, unul pentru fotbal, altul pentru handbal. Clădirea înaltă, relativ nouă, frumos colorată, construită după normele Uniunii Europene, era dispusă pe trei nivele, la parter fiind amplasate birourile angajaților, apoi celelalte nivele fiind ocupate de condamnați în funcție de gravitatea faptelor, cei cu crimă fiind închiși în maximă siguranță la etajul al treilea. Fiecare nivel avea o singură baie, în care la ora opt fix,

(continuare în pag. 31)

Ecaterina DONEA

Poveste

Ceasornicul numără tic-tacul clipelor,
Cântecul său îmi leagănă genele
Și-n camera goală coboară lin zânele
Din colțul întunecat al amintirilor.

Prinsă-n dans nebunesc mă tot duc
Spre locuri demult colindate
Le simt, le ating, mă aplec, le sărut
Însă ochiul năuc nu le mai recunoaște.

Tic-tacul mă cheamă, încet mă trezesc
Și zânele stau în colțuri uitate.

Frimitură de lut

Sunt o frimitură de lut răătăcită.
Cresc în câmpia sufletului cuvinte,
În muntele inimii sentimente,
În visuri de dor crește speranța neatinsă.

Fiecare fir de silabă îmi înaltă poezia,
Orice fior și freamăt îmi înaltă zborul,
Cântecul de alean mi-l știe pridvorul
Unde-am petrecut copilăria.

Ieri eram câmpia limpede și verde
Astăzi sunt ogorul roditor, brăzdat,
Măine sunt mormântul alb imaculat
Patima mă arde, focul nu se pierde.

Zborul este sacru, aripa nu-i frântă
Chiar de zace trupul, spiritul-i temei
Mă întorc în pace la străbunii mei
Sunt doar o fărâmbă din țărâna sfântă.

Sub ochii...

Sub ochii lunii
stau și ascult glasul vântului.
E blând,
atât de blând că-mi aduce-n zbor
lira glasului tău,
negrul nențeles al ochilor tăi.

Sub ochii soarelui
stau și privesc cu nesaț jocul zbuciumat al mării.
E viu,
atât de viu că-mi mângâie fin pieptul violină.

Sub ochii tău
mă joc și-mi dezlănțui furtuna sufletului
E clocotitor
atât de clocotitor că mă mistuie
și mă renaște în tu.

Metafizică

Cine mă strigă din negura timpului?
Cine mă cheamă în alba imensitate
a eternității?
E frământarea, zbuciumul gândului,
E așteptarea marelui necunoscut.

Cine sunt eu cel ce mă joc de-a cuvintele?
Cine ești Tu cel ce-mi privești jocul?
Sunt un punct în palma lui Cronos,
Ești piscul suprem al visul meu.

Cine îmi spală noroiul și vina?
Cine n-ascultă în van rugăciunea?
Cine-mi deschide drum spre înalt?
Tu, Doamne, fiindcă-s copilul tău!

Portret

Iau amintirile și le caut umbra
în zări, în mări, în stele mii,
în marea noapte a ochilor vii,
în pașii cu parfum de ambră.

Nu spun nimic. Aștept. Privind
oglindea vieții tale, mamă
nu îmi las gândul să adoarmă.
Tu ești aici pururi trăind.

Ai modelat în sânul sfânt
esență, patimă, iubire
și ai făcut un legământ

să fiu și eu asemeni ție
îndrăgostită de cuvânt și să dureze
Lumina ta - creație vie.

Femeie azi

Sunt Venus din Milo.
Am frumusețe fără seamăn.
Am energie să dansez dată de panouri
solare.

Wați dat seama că sunt unică
prin legătura cu soarele
pe care-l întâlnesc trei ore după-amiaza.
Sunt unică prin frumusețea
măiestrită de esteticianul care-mi
încarcă organicul
cu silicon.
Am măsliniul trupului
dat de fumul de țigară, de fard
și de solarul electric
Sunt Venus din Milo.

Am spiritul ciung sunt o materie
în oglindă.
Am ambalaj propriul meu trup.
Sunt oare eu femeia?
Am oare eu puterea de-a înțelege
soarele, lumina, viața?
Sunt oare Venus din Milo?...
Venus din milă?...

Ștefan Radu MUȘAT

Să îngălbenim de îmbrățișări sub tei ...

nu știu dacă mai îmi bate inima în ploi;
te caut, dar nu ești decât în mine.
te văd străină de fiecare regret, de noi,
dar știu că singura cale de a te regasi e iubirea.

aș rescrie o noapte la lumina ochilor tăi
din gânduri fără somn,
o noapte a iertărilor,
în care să-ți aud respirația când privești în mine...

să mă oprești din căutări pe străzile cu amintiri
și prăvălii ticsite de vechituri
unde negustorii vând improvizații pentru vise;
dacă n-ar mai fi iubire, ți-aș da desăvârșirea

să îngălbenim de îmbrățișări sub tei
în picături de toamnă, fără a ne spune
prea multe cuvinte;
doar să rămâi între mine și cer
o lacrimă fără cuvânt care să-mi stingă singurătatea.

reinventează-mă din șoapte la colțul gurii tale...

*"rămâne iarnă între noi
dacă ne e teamă să ne îndrăgostim..."*

sărută-mă până o să mă doară și dezlănțuie
visătorul din mine
care te-a ascuns prea adânc în lacrima
de la miezul nopții,
reinventează-mă din șoapte la colțul gurii tale
să nu-mi treacă viața prin nimicuri.

renaștem bucată cu bucată din lacrima strivită în surâs
și respirăm dintr-un sărut
de parcă-ar fi cel din urmă destin rătăcit de ploi;
ne agățăm în ochii celui alt, asemeni unui mugur
de lumină printre nori,
să atingem o fereastră de cer de care
să ne prindem rădăcini

am trăit destul durerea morților răpuși de întuneric
și ne desprindem fărămă cu fărămă
de truda plânsului amar al nopților trecute
prin suspine...

rodești femeie,
fertilă ești de viață;
înalță numele de mamă acolo unde timpul s-a sfârșit.

ne deschidem unul pe celălalt
și rupem cu lăcomie din clipa regăsirii.
rămânem indiferenți la durere

de frică să nu frângem tremurul brațelor;

când ești la un pas de mine deja mi-e dor de tine;
emoții juvenile,
preaplin de dorință...
rescrie-mi iubirea din tăcerea aprinsă în ochii tăi
să nu sângerez vreodată de singurătate.

rămâi în clipa mea!
cu mine fruntea ți-e senină ca după rugăciune.
rămâi în primăvara mea!
e loc și pentru tine, e loc de infinit.

deasupra infinitului,
frică și disperare că într-o zi am să te pierd
și atunci voi avea nevoie de mai mult curaj să
trăiesc decât să mor
pentru a te regăsi în ultima dorință...

Mi-e lacrimă de tine...

Te-am ignorat, te-am mințit și te-am trădat,
dar te-am purtat în negura fiecărui păcat cu iubire;
tu ai îmbrăcat pământul cu ploi până ai plecat,
lăsându-mi o cruce pe care stă scris poemul
unei inimi frânte...
Am rămas cu nimicul să-mi oblojesc durerea
și neființa mândriei,
o fericire rece care arde în candelă,
la fiecare rugăciune,
și de-atunci urmez calea pietrelor,
dincolo de anotimpul morții,
să regăsesc privirea ta
care adăpostea odată cerul,
un amestec de primăvară și lumină...

Am trecut printr-o primăvară fără verde
și mi-a rămas prea mult negru în urma pașilor,
căutând fărăma timpului petrecut cu tine...

Aș cutreiera universul să nu mai simt
golul din mine;
mi-au eșuat în lacrimi cuvinte de care
trebuie să-ți spun,
că sufletul mi-e infinit și l-am reconstituit
dintr-o iubire
și remușcare adâncă
pentru că te-am lăsat odinioară cu obrăjii
osteniți de ploi,
și-acum îți caut ochii absenți
de cele pământeste
prin mărunțișuri cosmice;
împliniri și neîmpliniri,
lumina nopților aprinse de patimi juvenile...

Am umblat prin trecut și am uitat prezentul
fără tine;
mi-a rămas același „te iubesc” și l-am crescut
ca pe o ființă,
dar nesfârșirea nu-mi arată calea către urma ta
și mi-e lacrimă de tine...

Gheorghe GORINCU

**ȘCOALA ROMÂNEASCĂ GÂNDITĂ ȘI ORGANIZATĂ DE
CEL MAI ILUSTRU MINISTRU AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
ROMÂNESC, SPIRU HARET**

Perioada 1925-1952

**PROGRAMUL REFORMATOR AL LUI SPIRU
HARET, RADIOUL ȘI PRESA,
ÎN CEL DE-AL DOILEA AN AL CRIZEI
CONSUMURILOR DIN ANUL 1930 (IX)**

Așa după cum s-a putut reține, creșterea producției în anul agricol 1929-1930, deși a fost considerată benefică, chiar înfloritoare, s-a dovedit, puțin mai târziu, ca fiind înșelătoare. Spun aceasta deoarece în perioada când statisticile vremii au confirmat creșterea producției despre care am vorbit, câteva zile mai târziu a apărut o știre-bombă, adică scăderea **prețurilor produselor exportate** sau pe cale de a se exporta pe piața internațională. În această situație, producătorii de bunuri materiale exportate sau pe cale de a se exporta au putut constata că, deși producția bunurilor respective era mai mare comparativ cu perioada anterioară, s-au putut aștepta la obținerea de venituri din în ce în ce mai mici, până la limita acoperirii cheltuielilor de producție.

În țara noastră, această știre a fost receptată mai întâi la nivelul comerțului exterior, care, încă din primele momente, a ținut să inventarieze care ar fi produsele economiei românești ce ar putea suferi în urma efectelor acestei știri. S-a ajuns la enumerarea lor și, respectiv, a producătorilor de bunuri. În aceste condiții, s-a putut stabili că ar urma să fie afectați de această știre: producătorii de cereale, de produse petrolifere, de produse din lemn, exportatorii de animale și de produse animaliere.

Fiind luați, oarecum, prin surprindere, toți factorii implicați în producția acestor bunuri materiale, neputând să intervină în această conjunctură, adică pentru a se obține prețuri mai mari decât cele oferite pe piețele internaționale, au trebuit să accepte o accentuată **scădere a veniturilor**, atât la nivelul economiei românești, la nivelul producătorilor de bunuri materiale, cât și al populației.

Această diminuare a veniturilor a condus, inevitabil, la scăderea **consumurilor**, care puteau fi mai mici față de veniturile celor care, eventual, le puteau cumpăra. Și, de aici, a apărut, așa cum am mai precizat **criza consumurilor**.

Care au fost principalele "victime" ale scăderii veniturilor și, în consecință, ale crizei consumurilor?

Scăderea veniturilor și, inclusiv, scăderea consumurilor au început mai întâi în rândul salariaților bugetari, apoi în rândul salariaților din agricultură și, în cele din urmă, în rândurile salariaților din învățământ și sănătate, pătura cea mai numeroasă a bugetarilor.

Efectele **crizei veniturilor** și, în consecință, a crizei consumurilor au fost resimțite și în domeniul adăugării de noi valențe mărețului program reformativ conceput și legiferat de Spiru Haret în aproape toate domeniile de activitate. Pe această linie, s-ar cere să se rețină doar câteva titluri de carte tipărite în anul 1930, afectate de criza consumurilor, cum au fost: "**Baltagul**", de Mihail Sadoveanu, "**Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război**", de Camil Petrescu, "**Icoane de lemn și poarta neagră**", de Tudor Arghezi și nemuritoarele versuri ale lui Mihai Eminescu, îngrijite de Tudor Vianu, care se cereau să ajungă în cele mai îndepărtate colțuri de țară, toate acestea au avut de suferit în urma acestei crize. Tot în anul 1930, a fost publicată, de către G.G. Antonescu, cartea "**Pedagogia generală**", lucrare valoroasă pentru acea perioadă și care, în multe cazuri, nu a putut fi achiziționată de către slujbașii școlii, din lipsă de venituri.

Regele Carol al II-lea

Perioada crizei consumurilor, cu efectele ei dezastruoase, s-a intersectat, oarecum, cu elementele ale **crizei politice**, cu manipulări ale politicianilor vremii. Așa, de exemplu, profitându-se de autoritatea statală subrezită în urma decesului regelui Ferdinand și al lui Ionel Brătianu, cât și ale ezitărilor Regentei regale, istoria a consemnat, pentru anul 1930, reîntoarcerea în țară, la data de 6-7 iunie a principelui Carol de Hohenzolern Sigmaringen, care, deși îndepărtat de la succesiunea tronului în anul 1926, îl detronează pe regele Mihai, propriul său fiu, cerând politicianilor vremii să-l instaleze ca rege al României. În aceste condiții, la data de 7 iunie 1930, se formează un guvern special, în frunte cu **G.G. Mironescu**, cu misiunea limitată de a îndeplini prevederile legale în vederea proclamării prințului Carol ca rege al României. A doua zi, la 8 iunie 1930, parlamentul țării îl proclamă pe prințul Carol de Hohenzolern Sigmaringen ca regel al României, cu numele de Carol al II-lea, iar pe fostul rege Mihai cu titlul de "**Mare voievod de Alba Iulia**". În perioada următoare s-a format **camarila** regală, patronată de Elena Lupescu, ajungându-se până la sfârșitul anului 1930, la deteriorarea clasei politice din acea perioadă. Aceasta s-a datorat și situației internaționale, precum și a unor acțiuni și activități nedorite ale regelui Carol al II-lea.

(continuare în pag. 31)

Tot în acest an de scădere a veniturilor și, respectiv, de criză a consumurilor, au fost înregistrate evenimente petrecute și în activitatea radioului din țara noastră.

Regele Mihai I

Pe această linie s-a putut reține, din documentele vremii, că la data de 21 iulie 1930 România ratifică o convenție internațională cu privire la radiotelegrafia existentă la acea dată în țara noastră. Convenția a fost semnată la Washington. După câteva zile, la 29 iulie a aceluiași an, guvernul de atunci contractează un împrumut de 8 milioane de dolari, cu o dobândă de 8 la sută pe an, de la International Telephon and Telegraph Corporation din New York, concesionând aceleași firme serviciul de telefonie, concesiune care a durat până în anul 1941 și de la care am moștenit Palatul Telefoanelor, clădire impunătoare amplasată în centrul Bucureștiului.

G. G. Mironescu

Despre alte activități care au funcționat în condițiile **scăderii veniturilor și ale crizei consumurilor**, precum și a **crizei producției**, care a urmat în anul 1931, în episoadele următoare.

sub supravegherea *gaborilor*, trebuia să se prezinte numai cei de la nivelul respectiv pentru baia zilnică, în partea opusă fiind dispusă bucătăria. Când pași pentru prima oară în această clădire, simți că nu mai poate respira, picioarele îl purtau fără vlagă, clătinându-se ca și cum ar fi fost beat. Cu o privire absentă, intră într-o sală mare, spațioasă în care, deocamdată, nu era nimeni, în afară de el și însoțitorul său. Completă niște formulare tip, timp de câteva ore, apoi fu trimis în camera lui, celula 26. Nici nu văzu că erau patru paturi din fier, suprapuse, două cu două, așa că închise ochii și adormi imediat, fiind resemnăt în totalitate cu propria ființă, cu tot ceea ce se întâmpla în jurul său... Baia de seară, fusese destul de rece, așa că nu simți palmele *gaborilor*, sau înjurăturile lor adresate unor dușmani reali sau închipuiți... *Fiecare în camera lui, după ce termină, ați înțeles? și să nu vă mai frecați prea tare... pe spate, strigă unul cu nasul exagerat de cărn, apoi pleacă răzând gălăgios...* Cei doi tucurii, erau chiar lângă el, unul îi atinse fesele, celălalt rânjea fără motiv cu fața întoarsă spre el ca și cum i-ar fi cerut ceva anume... *Ce vrei?... se auzi întrebând cu o voce răgușită, joasă, lipsit de puteri...* Rămase întins pe lespede udă și rece din baie vreo câteva ore, leșinat, până când au venit *gaborii*, și l-au târât în celula lui... A trebuit să dea o explicație, declarându-le supraveghetorilor cine au fost cei doi violatori, și în ce împrejurări s-a comis această neagră, oribilă scenă. Tucurii au negat cu vehemență acest incident, nu fără a-l amenința pe Radu... *Lasă, că-ți facem noi felu'...* Cei doi au scăpat nepedepsiți, evident, fiind oamenii de încredere ai *caraleilor*. S-a raportat că ar fi fost *machit*, din cauză că ar fi consumat mult *lichior de casă*, după declarațiile *tucurilor*... În săptămâna următoare nu se întâmplă aproape nimic : nici frigul din interiorul celulei nu-l mai afecta așa mult, nici înjurăturile *colegilor*, sau ale paznicilor. În acea dimineață, își aținti privirea asupra soarelui care se ridica, dinspre Sulina, încet, încet... În aceste raze își scâldea întreaga ființă, raze ce-l *atingeau* cu strălucirea și frumusețea lor inexplicabile, pline de farmec și mister, intra, parcă, într-o altă lume, mult mai reală, mult mai bună... ar fi vrut să-și amintească despre lucrurile bune, dar numai despre lucrurile bune, care i s-au întâmplat în întreaga viață, dar mintea lui refuza asta, parcă, inconștient, ca și cum i-ar fi fost frică de a nu mai *gusta* din acest moment cu adevărat unic... Intra în al 48-lea an al vieții, într-o zi, îi plăcea lui să spună, norocoasă, zi târzie de octombrie... Razele soarelui îi fremătau pe umeri într-un continuu joc mut și fatal... nu simți tăietura care-i secționase jugulara, urmarea fix și distant un zâmbet ce se contura pe o rază răzlețită, singuratică din acel corolar de lumini și umbre. Un zâmbet care se pierdea printre norii tumultuoși ai morții... reuși să șoptească slab, *Luminița...*

Ion GHEORGHE

Ciuhoiu – monumentul nevizitat

Mă uit în luminile din ochii câinilor de pe la stâni
Mai inteligenți și de credință decât ofițerii români.
Zice ăla, din Elită, că opera mea este
un monument nevizitat

Adică dat la spatele istoriei întrucât elogia
pe amărâțul de țaran-soldat.

Pentru gradați, mărimile grangurilor la mălai cernut prin sită
La masa mea n-am pus nici apă, nici sare, nici pită -
Am aruncat cocoloașe de pâine în generali, colonei -
marea gașcă pe istorie mucalită.

Mi-au distrus aleile, șoseaua ce mi se construisese
spre cuvenitele înțeleșuri,
Mi-au răsturnat pavilioanele înțelepților cât munții
cu chipuri spre șesuri,
Apoi au vărsat remorcile cu sămânță de holeră și scai
Pe unde se legăna holda Patriei mele cu părul lung și bălai,
Mai apoi au tras gard cu sârmă ghimpată,
Au pus placarde cu avertismente, ștampile cu Marea Pată,
Pe țărâmul meu dădură drumul dulăilor de la armată.

Tot așa au demolat de pe Istrița satul Ciuhoiu
Ca fiarele băgându-și labele la faguri
de mi-au împrăștiat roiul
Spăimântând cu alunecările de teren ale istoriei
și-ale țării spre Răsărit
După ce-au plecat echipele de lămurire
și convingere precum au venit.

Întâia noapte gradații, cu bidoane de petrol,
Au stropit gardurile singurei ulițe, cu Alexandru Drăghici
în control -
El însuși a scăpărat din bricheta de paisprezece carate
Ridicând lancia torței celei mai înflăcărate
Asupra ălui mai necăjit dintre sate.

A doua noapte au dat drumul pe uliță tanchetelor cu tricolor
Zguduind bine casele de chirpici, să cadă peste locuitorii lor
Ce iute-i copleșesc pe țărani pânzele cu vopselurile
cele trei zise naționale,

Mai cumplit decât cutremurile ce aruncă lumea
la șapte postii devala.

Oricâtă nedreptate și jaf ar aduce stăpânirile asupra lor
Primesc biciul vremii năuciți de steagul Tricolor.
Pune-le biruri, ia-le pământurile, așează patrule
pe singurul izvor,
Scoate-i la o mie de verste din propriul meleag,
Spune-le orice nerozie, numai să fie bine adusă din steag -
Cu trei culori vânturate cel mai urât gealat
le cade cu tronc și-l mănâncă de drag...

Cu un vagon de astfel de palavre, năroade platitudini
și banalități
I-ai putea duce iar până la Cotul Donului să-i lași acolo
pe toți...

A treia noapte au instalat antene cu pâlnii și oglinzi rotative
Pe Pământul-izlaz din tată-n fiu al gospodăriei cooperatice
Bătând tot timpul din capetele lor de cai însângerați
de muște,

Radarurile s-au dedat la oi, la vaci, să le sugă,
să le muște,
Îngrădind cu sârma ghimpată a spaimei cisternele
cu vinuri ale acelor așezări
Lăsară în secetă țărâtimea evacuată sub ocupația
armată a propriei țări -
Câțiva copii nătângi, care de-abia treceau clasa,
Au fost atunci recrutați pentru Școala de la Băneasa.

Acum, între două antene de radar de la Nenciulești
la Pietroasele,
A rămas spațiul meu stilistic peste gigantul trezit
de-i pârâie oasele:
În Biserica lui Heros Soteris, în Catedrala
Cumineniei Pământului
Ridică mici gorgane popândăii, căței
și vulpile vântului.

Sfânta Sophie a Geților cu Zeul Prunc la sân
M-au proclamat a toată Istrița Fecior și Frate Bun
Peste Bazileele Salice înscrise în marile statuete
ce-am filmat astă vară -
Dar cât o să mai pot duce singur atâta năpraznică
povară?

Hulit de șarlatanii Muzeului Militar și ocolit de toți
Mă gândesc dacă insul de geniu poate supraviețui
propriei libertăți.
Vorbesc în reportofon despre toate acestea pe Istrița,
cu ochii la ținutul Geției de
Amiază -

Cine umblă Dealul Mare îmbătrânește de tainele
istoriei, moare și înviază.
Da, ofițerimea-i elită semidoctă ce i-a urât mereu
pe țărani cu fire dreaptă.
Pe scurt, vom zice că de-aici încolo nici Marele Oracol
al Phytiei nu știe ce ne așteaptă,
Dar eu mă uit în luminile din ochii câinilor de la stâni
Mai inteligenți și de bună credință decât toată tagma
ofițerilor români.

5.X.2006

(Text propus de scriitorul Marin Ifrim)

(urmare din pag. 11)

gură și pe nas. După câteva clipe s-a lăsat în genunchi
și apoi s-a lungit pe pământ Am sărit gardul pe unde
am intrat. După două zile l-am mai sărit odată. Chiva
era tot acolo, întinsă. După vreo zece zile s-au întors
cei plecați la colibă. Au găsit-o pe moartă și au îngro-
pat-o. Bănuții, nu știu, or fi sau nu de aur, i-am pus du-
pă a doua grindă de la fereastră.

Gheorghe lui Gligor lui Ana lui Dumitru Florii
mai gemu de câteva ori și, după un ultim oftat, fața i se
destinse. Spun oamenii că a fost un om care parcă a
întinerit după ce și-a dat obștescul sfârșit.

Armina Flavia ADAM**DINCOLO**

Dincolo,
nu-i nimic de care să mă tem.
Când Dumnezeu cu palme albastre
va înflori cerul,
îmi voi petrece sufletul
spre asfințit
și el îmi va zvâcni neputincios
în pumnul drept.
Nu-l voi jeli. Nu-l voi striga.
Numai vrabia însângerată
îl va plânge o vreme
pe creanga de măr
înflorită pe jumătate.

SEMINȚE

La ceasul
când luna va curge prin mine
ca printr-o pâlnie,
voi smulge toate cuvintele
din pântec
și sufletul meu fără prunci
va îmbrăca păsări negre.

Mâinile
îmi vor acoperi irisul
cu lacrimi
și în pântecul gol
oarbă voi desena semințe,
să nasc muguri de cuvinte
pe care îi voi alăpta
la sânul negru al nopții.

AI PLĂTIT SĂ FII SPECTATOR

N-am știut niciodată
dacă de la întâia ezitare
începe primăvara,
sau poate de la zâmbetul tău galant
strâns ca un colier în jurul gâtului meu,

Uneori mă simt sugrumată,
abia mai am aer,
pot atinge iarba din Rai,
o pot culca sub talpa cuvintelor
și ea îngenunchează supusă
precum un leu împlânzit,

Te rog, nu mă salva,
ai plătit să fii spectator,
această piesă se va încheia
în aplauze
când eu voi cădea
odată cu iarba.

SUFLET FĂRĂ FERESTRE

Locuiesc la parterul unei inimi
străine,
îmi cunosc vecinii
după cheia înfiptă în broască,
pe dinăuntru.

Uneori o doamnă bătrână
vine cu plasa încărcată cu vise,
ne servește pe toți,
buzele noastre îi rămân ca o mănușă
pe mâinile calde.

Eu mereu îmi aleg cerul,
e singura mea umbrelă
plină de păsări albastre.

Locuiesc la parterul unei inimi
străine -
plătesc chirie
pentru un suflet fără ferestre.

ÎMI ASUM VERDELE

Îmi asum verdele
din irisul tău,
primăvara mă apasă
pe umeri
ca un fulg înfrunzit.

Frământ
rugăciunea de seară
în palme,
Dumnezeu o va legăna
pe sprânceana dreaptă
și-mi va întinde mâna
din coasta lunii.

PASĂREA DE APĂ

Nu mi-ai spus niciodată
„te iubesc”,
poate doar ai scrijelit
necuvintele
în zborul unei păsări de apă,
necunoscute mie.

Nu mai sunt până la genunchi,
în vis am fântânile lângă inimă,
două mai mari și una mai mică,
ținându-se de cumpene
cu degetele deja înfrunzite.

Am și eu copii acum,
îmi scotocesc buzunarele să afle
iubirea-
în pumnii lor albi,
inima respiră dimineți.

Noaptea
mă gândesc la pasărea
de apă,
îmi cos conștiincioasă găurile
din piele,
să nu le adoarmă sărutul pe frunte
înaintea cuvintelor.

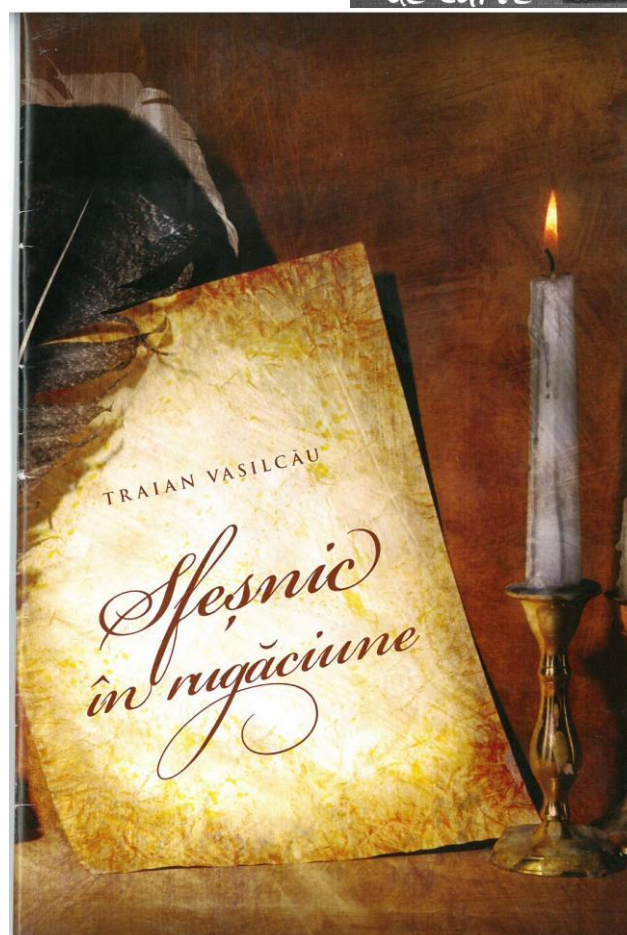
Gheorghe A. STROIA

**SFEȘNIC ÎN RUGĂCIUNE SAU RUGĂCIUNEA MURITORULUI
ÎNTRU ÎNVEȘNICIRE**(Traian Vasilcău, Sfeșnic în rugăciune,
Editura Notograf Prim, Chișinău, 2012)

Fiece apariție editorială, semnată de bardul moldovean este, fără îndoială, un nou motiv de bucurie pentru publicul cititor. *Sfeșnic în rugăciune*, volum de versuri apărut în cadrul proiectului cultural-artistic "Noi vedem cu inima", derulat de Asociația Obștească "Mereu Aproape" din Chișinău, include poezii cu un subtil fior religios, fără a derapa în habotnicie, ci doar insinuând necesitatea apropierei de divin, de rugăciune, de starea de purificare trupească și spirituală. Departe de a fi (ultra)ceremonios, fără a intenționa să-și probeze credința ori situarea sa în planuri spirituale superioare celorlalți trăitori, Traian Vasilcău scrie altfel. În versurile sale, cerurile vibrează cu adevărat, florile înfloresc, chiar și în anotimpuri reci, împărțită lui Dumnezeu coboară cu pași repezi peste pământul plin de arome sacre. Clopotele bisericilor bat a rugăciune, cântă duos - când a jale, când a preamărire - păstrând, pentru cerurile neîntinate, eterna stare de trezvie, să aducă sufletul la starea de meditație, la racordarea în mod sublim a energiilor sale spirituale, cu energiile cerului, ale raiului crinilor purității, pe care poetul atât de des îl amintește în versurile sale. În această stare de perpetuă meditație, cu viteze fulgerătoare, se contopesc salmii, psalmii și rugăciunile, cu specii mai mult sau mai puțin laice - baladă, doină, pastel, elegie, căroră Traian Vasilcău le adaugă nuanțe meditative, prin colorarea acestora cu parfumuri ancestrale, inovații morfologice și de vocabular, ori prin imprimarea aceleiași mișcări de rotație în centrifuga timpului nemilos, pe care poetul, din postura sa de muritor, îl compătimentește, dar nu îl dezmente.

Practic, asistăm la o altfel de rugăciune, în care gândurile de bine se contopesc mirate cu întrebările pe care muritorul le adresează divinității, o divinitate care nu se află neapărat în sferele înalte ale universului, ci mult mai aproape decât se poate imagina: în sine, în ființa imediată, în privirea uimită la zămisirea amurgului, în colbul stelar stărnit la apariția lunii, lângă ferestrele sufletului cerându-și dreptul la înluminarea zorilor. În stare de smerenie și visare, deopotrivă, autorul încearcă să întrebe și să răspundă, substituindu-și simțirea cu Dumnezeu, cel care are răspuns la toate, sursa tuturor întrebărilor. Cu acea inimaginabilă putere a simțirii și pioșeniei, rugăciunea lui Traian Vasilcău nu este o derulare temporal-spațială monotona a secvențelor, ci una în care creșterea intensității simțirii este mai mult decât palpabilă, devine mai acută, pe măsura scurgerii clipelor.

Poetul basarabean, răsnit la 2 aprilie 1969, în satul Vișoara, raionul Edineț, se dovedește a fi un mare iubitor de poezie clasică, de o erudiție și un talent aparte în mărirea slovelor, mereu dispus să schimbe, să preschimbe, să inoveze, să atribuie nuanțe și chiar culori noi cuvintelor, să le șlefuiască, să le împreuneze într-o horă nemaîntâlnită, cu un fior liric firesc de nefiresc. Astfel, inovând mereu, poeziile sale aruncă, pe calea deja urmată a simțirii, noi cuvinte: "potopindă", mă "zbuciu-mează", "daunită", "letteră". Obsesiv, în versurile prezentei

lucrări, sunt reluate cuvintele cu semnificație mistică, sacră, ilustrând simțirea din florile gândului: "rai", "crin", "floare", "Doamne", "Dumnezeu", "Stăpân", "veșnicie", "psalm", "trandafir". Deși registrul poeziilor sale este meditativ, în speță, fiorul și simțirea poetului irumpe câteodată, penalizând nedreptatea, cu accente evidente de revoltă socială. Fără a avea pretenția de a schimba lumea sau obiceiurile ei, poetul ridică noi semne de întrebare, declarând din start "politichia" vremurilor ca imorală, traseistă și plină de interese meschine: "Ultimul vis al ultimului cneaz", "Cântec pentru dacia noastră", "Blestem actual", "Bradul interzis" sau simfopoemul "Fuga de cerber".

Referința la ciclicitatea vieții și, bineînțeles, la iminența morții, este, în opera lui Traian Vasilcău, o referință extinsă, vârstele poemului desemnând etape ale devenirii, etape ale creației, în care "orice" se naște - trăiește - și moare.

Însă, această ciclicitate este parcursă în lumina speranței, a învierii, a depășirii gra-nițelor existenței monotone, rezultatul final fiind dobândirea meritorie a veșniciei, câștigarea raiului și, implicit, a mântuirii întru Hristos. Deși tonul este, în aparență, unul pesimist, străbătut de o melancolică visare, autorul transformă ruga sa într-un spectacol plin de bucurie, al nădejzii și credinței că Dumnezeu își va găsi timp să asculte o sinceră rugă. În această rugă aprinsă, apare ca laitmotiv chipul mamei - descris cu o tandrețe aparte, ca icoană, ca stea luminând blând. Până și minunile se ițesc la fiecare pas: minunea de a fi, de a crește, de a scrie, de a descrie, de a stărni

(continuare în pag. 40)

Daniel MARIAN

**Printre anotimpuri, cu Binecuvântare și cu Mulțumire,
poezia se măsoară în cercuri concentrice**

**Ileana-Lucia Floran: „cercuri concentrice”/
„concentric circles”/ „cercles concentrique”/ „cerchi
concentri”**

Cuvintele vieții. Viețile cuvintelor. Un înveliș lin sau abrupt, pe care să-l parcurgi cu nesațul clipelor făcute să mângâie, dar și să doară. Ca într-un carusel care te poartă tot mai neobișnuit, către nu știe nimeni unde și nu știe nimeni când. Există sintaxă, morfologie, dar despre metamorfoză, metempsihoză sau... transhumanță (?) a cuvintelor, hmm, e greu a vorbi; cel mai bine e să ne lăsăm duși până la limita de unde noi rămânem privind și ascultând, ceea ce ele, cuvintele, *mai departe* au de săvârșit: „M-am oprit,/ dar cuvintele mele/ au trecut mai departe./ Nu s-au izbit de un lucru atât de mărunț/ cum ar fi o amărăta de singurătate./ Nu./ Ele au parcurs în zbor/ distanța rămasă/ și-au poposit/ pe masa verde din grădină,/ exact pe filele cărții/ pe care-o citeai,/ amestecându-se/ cu celelalte cuvinte/ ca-ntr-un mesaj secret./ Ți-am simțit zâmbetul/ alergând spre mine/ și-am știut/ că l-ai descifrat.”

E o formă directă, *concentrată*, dar să zic altfel – atentă, strânsă, acumulată, de exprimare, parcă venită de la sine și poate așa și este. Să zic altfel, pentru a nu lăsa impresia vreunui joc de cuvinte, ca și când ar veni de la caracteristicile formei din modul declarat de cuprindere, și anume: „**cercuri concentrice**”; e doar o fericită coincidență, cred (sau nu?)... Cert este că, **Ileana-Lucia Floran** transcede de la lirismul larg, cu care ne obișnuise, la nucleul ideii, păstrând acuratețea melodică, iar sensibilitatea fiindu-i în continuare principala caracteristică. Foarte aproape de haiku, se încumetă chiar, la o „**Stare**”: „Primăvara asta/ riduri albe/ mi-au năpădit secunde”; la o „**Măsură**”: „Distanța/ dintre ceea ce simț/ și ceea ce spun/ se măsoară/ în lacrimi.”

Spuneam despre asumarea unui rol extatic, de la marea sau izvorul de cuvinte, până către sâmburele înțelesului; e felul perfect în care te poți pierde printre crăpăturile firii, către această uimitoare dimensiune: „Eu/ sunt subiectul,/ metafora,/ farul care involburează văzduhul/ luminându-ți calea. // Tu/ ești predicatul,/ evadarea mea din cotidian,/ viața cu care m-ai îmbrăcat/ învățându-mă s-o trăiesc.// Noi/ suntem palmele/ care aplaudă călătoria.” (**Noi**). Fără a fi neapărat vorba de ceva definitiv, poate doar aparent, se face identificarea ființei cu aluatul necesar idealului, chiar se întrevade acel nenumit ideal, evident însă fără puțința de a-l ajunge în timpul real,

al vieții. Mergând cu îndrăzneala și mai departe, nici măcar nu mai e nevoie de o astfel de materializare, de ajuns e imaginația, sub mantia unei împăcări, a unei păci interioare, materializarea poate veni și mai târziu, sau niciodată, și e la fel de bine: „Liniștea pășește/ descultă/ prin ceața tandră, ce-mi îmbrățișează uitarea.../ Apoi,/ ne jucăm de-a cuvintele nespuse/ și obosită, adorm:/ povară în brațele necuprinsului,/ ca o perlă fierbinte-ntr-o scoică./ Aștept să iau ființă...” (**Perlă**).

La Ileana-Lucia Floran, aș zice că o gramatică a anotimpurilor nu e deloc un lucru greu, când poeta pășește pe treptele visării la fel de natural precum respirația. Sunt aici toate cele de trebuință, gândurile cele de toate zilele, ca-ntr-o bibliotecă frumos aranjată, moleculă cu secundă, pregătite pentru marea sărbătoare a conștientizării rostului pe lume... „Te poftesc la masa mea/ încărcată cu iluzii/ acum,/ când de jur-împrejurul ei/ sunt frunze ruginii/ căzute – ca un balsam –/ peste rănilor/ produse de curcubeul viselor mele.// Te poftesc la masa mea/ așezată/ exact la marginea pădurii de gânduri,/ la răscruce de ani,/ între anotimpul trecut/ și cel viitor.” (**Printre anotimpuri**).

În mod declarativ, tristețea e la braț cu nonșalanța, împăcându-se-n mod echitabil în firea poetei, care fără a nega tristețea ca sursă a stării sale intrinseci, jonglează cu ea undeva între suspin și speranță, găsind o formulă ingenioasă: „Bună seara, tristețe,/ mă regăsesc în privirea ta/ ca-ntr-o oglindă,/ dar/ timpul nu-mi mai ajunge./ Mă ascund/ în spatele umbrei/ pe care-o lași să alunece/ peste inima mea.../ poate de-asta m-am hotărât să te înfrunt,/ să-mi mut viața cu o oră-n urmă/ și să ajung înaintea toamnei/ care mi-a căzut/ peste mâna stângă.” (**Toamnă**).

Avem parte de-o luminoasă „**Binecuvântare**”: „Mi-ai spus că zăpada așteaptă,/ ca și mine, zorii.../ se va topi la fel iluziilor mele...”; de o „**Mulțumire**”: „poate voi reuși, astăzi,/ să mă abandonez/ în brațele îngerului meu păzitor,/ uitând de temeri și-ntrebări...”. Însă: chiar oricât și orice fel de dimineată ar fi să fie, eu tot n-aș crede că iluziile ar putea avea vreun sfârșit; iar întrebările își au farmecul lor, acela de a primi răspunsuri; în fond, acesta e rostul poeziei...

Andreea ODAGIU

CÂND IUBIREA S-A SFÂRȘIT

Bun venit în noua eră
 Asta este apocalipsa mea,
 lubeam atât de mult...
 Dar acum urăsc...
 Inima-mi pulsează
 din ce în ce mai tare
 spre... nimic.
 Împrejurul devine rece!
 Ai început deja să mărturisești
 viața pe bucăți,
 pe fragmente de amintiri...
 Văd umbre,
 văd bureți care absorb
 ultima lacrimă
 de culoare din pământ.
 Nu văd afecțiune...
 Nu vreau asta!

IMPRESIE

Trăiesc cu
 impresia că,
 m-am născut,
 cresc,
 și am să mă
 consum...
 Într-o lume
 plină de dezamăgiri,
 de înșelăciune
 unde suflete moarte
 ocupă trupuri vii!
 Nici durere,
 nici fericire,
 nici ură,
 nici bucurie...
 Doar un mare...
 gol.

OAMENII

Suflete sângerii palpabile,
 Clădite din stele sfărmate...
 Inimi cu voință
 Cu voință să bată
 Și mutanți care le poartă.

DRAGOSTE, ANOTIMP!

Dragostea începe ca primăvara...
 Întâlnești o persoană,
 care te trezește la viața...
 Farmecul ei,

înflorește zâmbetul tău
 precum razele ușoare
 purtate de o briză lină.
 Pe urmă,
 dragostea este o vară încinsă;
 Pasiunea devine puternică...
 Ca și arșița zilelor toride,
 pare să țină mult
 dar se consumă ușor...
 Așa devine toamnă...
 Frunzele arâmii...
 cad precum poze
 în focul lacrimilor.
 Peisajul amintirilor calde
 devine un copac singur, gol...
 Dragostea se transformă în iarnă...
 iar singurătatea se așterne
 ca primul strat rece de zăpadă
 pe sufletul fragil.

VIAȚA

Viața este
 Ca o jumătate de față în apă;
 Cu un ochi vezi clar
 culoarea și licăritul lucrurilor,
 iar cu celălalt,
 totul devine difuz,
 devine un gol neclar,
 ca o săgeată înfipă în piept.
 Fiecare clipă de fericire,
 fiecare amintire,
 fiecare zâmbet
 care ne alcătuiesc...
 devin într-o zi
 o picătura de apă
 ce alunecă de-a lungul geamului
 lăsând doar urma,
 dâra,
 ce se va usca într-o zi...
 Da! Într-o zi;
 Chipul frumos al ființei iubite,
 este acoperit cu umbra despărțirii,
 cu voalul de gheață adânc,
 care acoperă inima.
 O! da... viața!

Grafică în peniță de Constanța Abălașei-Donosă

Veronica POPA

"Doar cuvântul, ca un sălbatic vîfor obosit..."

"Spre casa poetului frumusețea-și duce dansul..."
("Al cincilea anotimp - nemurirea" de Renata Verejanu)

"Timpul nu mai avea răbdare cu noi" și... Cartea Renatei Verejanu a ajuns la mine; mai târziu, poate, decât ar fi trebuit (și vina e a vremurilor vitrige), primind-o ca pe un dar prețios de la Poeta însăși. Dar spune o vorbă înțeleaptă: Dumnezeu amână anumite lucruri, din motive numai de El știute, însă nu le trece cu vederea.

Am avut bucuria să descopăr în cartea "Ofrandă Omeniei" [1] un poet cu un timbru specific și un mod propriu de a pune în relație cuvinte ce nasc imagini poetice inconfundabile... Poezia Renatei Verejanu este un fel de "exprimare necesară" condiționată de sinele ei profund. Poeta și-a conturat în timp stilul "la limita dintre trup și lume" (Roland Barthes, "Gradul zero al scriiturii"), pentru că poezia ei se naște direct din confruntările cu sine, cu lumea și cu Timpul în care trăiește.

Versul ei are nuanțe vădit expresioniste, rămânând fidelă acestui mod de exprimare poetică de-a lungul întregului destin zidit pe altarul Poeziei. Cuvintele sunt parcă smulse din rărunchi, lirismul ei este marcat de ardere și, în același timp, de candoare. Scrisul ei este asemeni unui dans sfâșietor: *"mi-au rămas în ochi doar fulgii, dansul lor urcat în sus / și mă simt în toate-nvinsă, / dar supusă nu pot fi- / sunt datoare c-o iubire / clipei în care voi muri"*.

Vocea ei lirică răzbate în timp în confesiuni nu lipsite de note specifice poematice feminine, dar timbrul îi este ferm și convingător în rostiri directe, uneori tăioase, unde se confruntă "beznele" sufletești și "lumina": *"un palid sărut, cules de pe sute de cruci - / la tronul tău am acces, / deși, mereu îmi încurci... / dansez la miez de noapte / cu îngerul meu păzitor, / câte o gură îmi scoate din sângele, azi, roditor..."*

Crucea, îngerul, simboluri consacrate ale artei universale, devin în poezia Renatei Verejanu imagini ale unui dialog intim cu sinele adânc, esențializînd limbajul poetic prin aducerea a ceva nou, puternic individualizat, printr-o logică poetică specifică doar ei.

Omenia, lacrima, cenușa, hora, brațele, palma, ninsoarea, surâsul, beznele, furtunile, cercul, scoica, oglinda, Palma lui Iisus sunt doar câteva simboluri care îi conturează universul stilistic, lumea poeziei Renatei Verejanu.

Obsedante sunt **beznele și furtunile, zilele destrămate, anotimpurile netrăite, secunde, coborâtorele cărări**: *"geaba-mi semănați cenușă peste șoapte"; "tu, omule, cu destinul tuns chilug / și zilele destrămate pâ-nă la secunde, / te spintecă lăuntric un țipăt prelung - / dar cine-l aude? [...] brațele de ceară într-un cerc restrâns - / mai încing un dans ca pe un oftat: / viața mi-e durerea după care-am plâns..."*; *"furtunile, cândva poruncitoare, / oprite în caiși, îmi răsfioiesc minutele, / de nepătruns arcade..."* **Minutele, secunde**, multiplicat în "corpul" ei, sunt **veacuri**: *"și se strâng secunde în șoapta-mi melpée", "de-ai fi ecou, te-ai răspândi, când treci - / al groazei strigăt cu chip de femeie"*... Imagini auditive coplesitoare care mă duc, involuntar, cu gândul la "Strigătul" existențialist al lui Edvard Munch.

Lacrima și lumina, aripa și copilul, sufletul-nai crează în poezia ei un contrast benefic **beznelor și furtuni-**

lor; sunt cuvinte - oglinzi, în care se reflectă tandrețea și mângâierea, zborul și visarea: *"se vârcolea lumina în ochii mei, deschis / de ură și de spaimă în viață m-am dezis"; "în ochii mei amiezile coboară / și vede lumea cum înfloresc priviri / un dor enorm de veacuri mă omoară / cu-arome nentâlnite nici în trandafiri, / și doar cuvântul, pe buze reținut, ca un sălbatic vîfor obosit..."*.

Poeta își concepe lirismul ca pe un act de purificare, o remodelare a lumii concrete, în care "mai bântuie omul obtuz", "ochiul lui plictisit", ce "foarfecă" al ei destin: *"cruzimea-i ca și un fier de călcat: netezește toate părțile, trece tăcut peste ele, într-o brazdă proaspătă, de rouă salvat; / adevărul nu se dă hăcuit în surcele [...] / cruzimea-i ca și un buldozer modern: îți lățește țeasta, și gata..."*. În fiecare alternanță de sunete obsedante "bântuie" parcă vina și zbuciumul pentru copilul din ea, cel care se vrea răzbunat într-o poezie: *"în umbra tăcerii acum odihnesc, / ridicându-mi leneș pleoapele pline / de ochiul tău, pe care nu-l gădesc / și nici el să mă caute nu vine... / încerc să mă apropiu, și să rămân / de mine însămi alături mai mult - / mă-nțeapă gândul la care nu țin [...], / mă străbate cu gerul lui aceluși glas; / care altădată era vorbă lină... / de ce-ai îmbătrânit așa, de ți-a rămas / și cea din urmă iubire străină?"*.

Dintre toate zeitățile feminine de care este populată simbolic arta universală și națională, străbate cu o forță vie în cuvântul rostit și scris de Renata Verejanu, spiritul luptător al frumoasei și neînvînse Tomiris, îndepărtata regină a strămoșilor noștri geto-daci. (Poate că Tomiris, regina massagților, ar fi rămas necunoscută pentru cultura europeană, dacă nu ar fi reușit să-l învingă pe Cyrus cel Mare, regele perșilor, în anul 529 î.Hr. sau 530. Cyrus se numea Kurus, Kiros sau Keyhusrev, în limba persană veche - farsî. El a domnit în perioada 576 - 529 î.Hr. A pus bazele Imperiului Persan și a fondat dinastia Achaemenizilor. Ca un Baiazid al perșilor, el a cucerit Regatul Mezilor, Regatul Lydia și regatul Noului Babilon. A unit cele două regate iraniene. Cyrus voia să cucerească și Egiptul, și poate că l-ar fi cucerit, dacă nu ar fi existat regina geto-dacilor Tomiris, vestită prin frumusețea ei morală, curajul și credința neșămutată în ideea de libertate. "După ce a obținut această victorie și după ce a luat așa de multă pradă de la dușmanii ei, regina Tomiris a trecut spre acea parte din Moesia, care acum se numește Scitia Minor, un nume care vine de la Scitia Mare, și a construit cetatea Tomis pe țărmul moesian al Pontului, după numele ei". Așa scrie istoricul Jordanes (Iordanes) pe la anul 551 d. H., în lucrarea "Getica sau Despre originea și faptele geților".)

Am folosit, cu bună intenție, un citat mai lung dintr-un articol al meu despre Tomiris, regina daco-geților, din motive lesne de înțeles, pentru cei care îi cunosc spiritul luptător al omului și poetului Renata Verejanu: *"umerii care n-au îngenunchat și n-au coborât în vorbăria de la subsol"; "guri desfrânate - răni pline de licoare, lăsați-mi mândrii umeri, întorși azi de la mare / să traverseze veacul*

(continuare în pag. 38)

[...] / prunci crească-n sărbători [...] / în băile de sânge e mare adunare: se hotărăște cu vot unanim (acum la modă e să fii cu toții), / pe care să-l decapităm, pe care să-l renumim, / și cui îi foarfecăm firul roșu al sorții..."

Poezia Renatei Verejanu e o nostalgie după "anotimpurile netrăite", o "foame" și "sete" după timpul sacru, la care au acces doar Zeii și Poeții: "Într-o zi, când nu veni nici un prieten, / Și eu nici la unul nu m-am dus- / În suflet mi se făcu foame și sete / de vârsta care nu mi-e de ajuns."

Obosită de "veacul, când nu veni nici un prieten", "pălmuită îndelung" de "anii vârstei" ce nu îi sunt de-ajuns, își caută "necercetat și întreg", de parcă l-ar căuta pe Dumnezeu însuși, "anotimpul fără ură", care "în sângele omului își ascunde chipul, / și, inima, cât de bogată-i, o întreabă..."

Ea caută și găsește în rostirea poetică ieșirea din propriul destin uman, viscolit de neliniști, unde "nu mai încap în propriul său trup", "unde vorba-i strâmtorată între rude", zidindu-și, astfel, un alt trup, din Lumină și Cuvânt: "Femeia ce nu-ncape în propriul său trup / și nici o toamnă rostul nu-i va țese, / din vorba mea, ce viscole mi-a rupt? - / viaie, către lume, zilnic iese./ Dezbracă de pe umeri nopțile uitate, / un vechi ecou din ochii plini, cobor, / o, ziua ei, închisă în cetate - / nesfârșită-i aripa, lăsată de cocor. / Aromele pe gura-i aprinse zări adună / și zdruncină din neguri întinsuri sufletești - / încâlcit în vise, timpul mă sugrumă / lăsându-mă cărare dorinței omeneste..."

Timpul este marea ei provocare, o confruntare a secundelor cu nemurirea, o risipire a trăirilor sufletești în lumina din zori: "palmele, petice cu zori / așteaptă un fulger să le aprindă surâsul...". Ea crede în "cel de-al cincilea anotimp - nemurirea - lipsit de lacrimi, de gând, dezvelind în inimi o livadă, un râu... niciodată un zid", crede în "al cincilea anotimp, din care nopțile, una câte una, vor să cadă."

Poezia Renatei Verejanu este o voce distinct configurată în peisajul literar aflat la trecerea dintre două secole, dintre două milenii, individualizându-se prin trăiri autentice, culoare, expresivitate și vigoare. Crezul poetei rămâne Omenia: "Poți fi ninsoare. Pulbere fină. Rouă. Târător ca o mida. Atom ațipit [...], / Poți fi ochiul al treilea, / roata a cincea - / cum ți-i comod surâzând tăcut [...]; "tu, preocupat de tainice treburile, străbați - / toamnă ploioasă, prin glasul de copil... / ți se rotește cântul vieții, vertiginos mânat".

Ninsorile, pulberea, roua, atomii, toamnele Renatei Verejanu sunt emoționante și polivalente. Poeta se joacă cu sensurile lor, se bucură, dar și suferă în veacul în care poți fi... "ochiul al treilea" sau... "roata a cincea"... Dar tot cu ele, cu **ninsorile, roua și toamnele** ei metaforice, își măsoară rodul scrisului, fierbințeala patimii, puritatea intenției; cu ele ne cucerește pe noi, cititorii.

1. **Ofranda omeniei**, cea de-a doua carte de poezii scrise și prezentate la editură (unica, a statului) în anii 1979-1982, constituie de fapt un volum antologic, alcătuit din cinci cărți (Virgula amendată, Vânzătorul vârstelor, Inventarierea simțurilor, Oameni dragi, Fără erou însemnat), reținute de regim un deceniu și editat în 1989, din păcate, cu grafie chirilică.

Boris MARIAN

Odă bucuriei

Când carnea mea va fi devorată,
Sângele secăt, oasele șlefuite,
Ne spune poetul Nadir, vizionarul,
Iar eu mă însoțesc cu el,
Când versul redevine gând,
Gândul – condei, voi reîncepe
Viața de poet, voi născoci adevărul,
O pădure arsă ca o poveste,
Ea crește din nou,
căci Dumnezeu este pâinea săracului,
oamenii caută oameni, altfel cum?
Ați văzut cum cresc morții în cimitire?
Învăța de ce este bine să nu știi nimic.
Din timp în timp aștept săruturile tale.
Ele nu vin. În zadar arde focul meu.
Întunecate sunt zările de prea multe cuvinte.
Ating nisipul umed, câte trupuri, simt sânul tău
Precum un șarpe străbătând mulțimea.
Ce ușor primim și flori, bijuuri, case, bănci,
Ce greu – iubirea celui care pleacă printre stânci?

Amorul unei marmure

Dacă mângâi prea mult o marmură,
Te trezești cu silicoză sau poți muri chiar,
Adică te răstrezești, ferește-te de oamenii calduți,
Nu sunt nici sfinți, nici diavoli, mai broscuți,
Ei cred că viața este o băltoacă, iar moartea
doar o clipă, doar o joacă.
Iubirea-i doar un schimb, exchange-birou, un ring,
alegi, alergi,
Adică un challenge, la mijlocul vieții omul crede
Că o pădure poate arde verde. Iar eu mă sinucid
de mii de ori,
Viața mea este din piscuri și orori. Te rog
să nu-mi răspunzi,
Așa cum ai promis, tăcerea-ți este mult
mai grăitoare,
Ai preferat refugiul dinadins, într-un refugiu
orice viață moare.
Tu uiți că Domnul ne-a dat glas și inimă
și minte să cunoaștem,
Să învățăm a ne iubi, că de pripas
sunt doar potăile.
Altfel de ce ne naștem? Sunt om ca orice om,
dar om,
Tu ești ca mine, suntem miliarde,
de ce să ne considerăm atomi?
Deși-n atomi este o inimă ce arde.
Miliarde de sălbatici insulari, vorbim tot mai puțin
și tot mai rar,
Cp are fiecare jobul lui, ce-i pasă viața nu știu cui?
Ce-i pasă că se moare neîncetat, e cel mai ieftin
faptul c-ai uitat
De-aproapele carele ne este totuși om,
mai bine ne nașteam atomi.

Lucia PĂTRAȘCU

Întâlnirea cu O SAMĂ DE SRIITORI de DUMITRU ANGHEL Editura ISTROS, Brăila 2014

DUMITRU ANGHEL s-a născut la 23 august 1939 în județul Teleorman și a fost profesor de limba română în Brăila. Absolvent de filologie în 1963 a scris peste 1300 de arti-cole culturale, de la critică și avancronică muzicală până la cronică de carte, teatru și film.

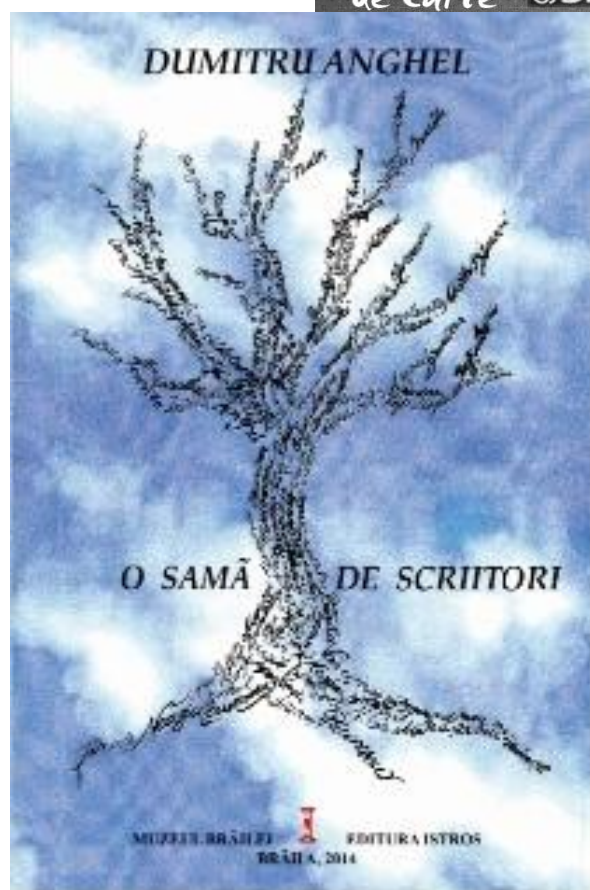
A publicat: „*Monografia Școlii 12*”, în 1997; „*Portrete în aquaforte*”, în 2004; „*Brăila muzicală*”, în 2005; „*Portrete cu variațiuni pe contrapunct*”, în 2006; „*Portrete în clar-obscur*”, în 2007; „*Portrete cu variațiuni pe contrapunct*” (ed. a II-a), în 2008; „*Reverențe critice*”, în 2009; „*Recensa rediviva*”, Ed. Zeit, 2011; „*Critică literară și muzicală*”, Ed. Zeit, 2012. Publicistul Dumitru Anghel este inclus în „*Prezențe brăilene în spiritualitatea românească*” – mic dicționar enciclopedic – de Toader Buculei, Ed. Ex Libris, Brăila, 2004 și în „*Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*”, apărut sub semnătura lui Stan V. Cristea la Ed. ROCRISS, Alexandria, 2005. Este membru al Societății Muzicale „Lyra” Brăila.

Volumul **O SAMĂ DE SRIITORI**, antologie de critică literară, editura „Istros - Muzeul Brăilei”, 2014, 500 pagini, cuprinde o nouă *reverență* pe care autorul, **DUMITRU ANGHEL**, o aduce unui număr de 114 scriitori.

Este structurat pe 11 capitole, după apartenența geografică a celor prezentați, am putea spune, cu scriitori din Brăila (77), București (12), Galați (VIOREL DINESCU, IOAN TORDERIȚĂ, PETRE RĂU, VALERIU VALEGI, GEORGETA MUSCĂ-OANĂ, CORNELIU ANTONIU, DENISA LEPĂDATU), Teleorman (5), Vrancea (4), Iași (3), Prahova (2), Constanța (2), Satu-Mare și din Arad (2), ultimul capitol cuprinde „Referințe critice despre cărțile semnate de Dumitru Anghel”. Volumul începe cu un recurs la memoria culturală despre Fănuș Neagu, acest „*Gargantua al literelor românești*”, cum îl consideră autorul (tot despre acest mare scriitor brăilean, Dumitru Anghel spune: „*Arborele genealogic al metaforei lui Fănuș Neagu își are rădăcinile în Letopisețul lui Ion Neculce și-și întinde ramurile până la Humuleștii lui Ion Creangă și Comorofca lui Panait Istrati*”) și se încheie cu Irina Anghel, o foarte tânără poetă aflată la granița unei adolescențe înflorită de fiorul poeziei.

Domnul Dumitru Anghel acordă aceeași atenție, asupra scriitorilor consacrați, ori asupra celor ce *tropotesc* cu asiduitate la pragul definirii lor ca oameni de creație, dar și asupra celor ce își ridică sfios lujerele gândirii poetice. De aceea întâlnim nume absolut noi ca Irina Anghel și Cristina Terente din Brăila, Denisa Lepădatu din Galați și Marina Raluca Băciu din Vrancea. Fără a face partipri-uri locale, de vârstă sau de notorietate, autorul, admite conceptul că „*Este loc pentru toată lumea în literatură*” și de aceea, cum spunea domnul profesor Viorel Coman, „*citește cu inima deschisă*” fiecare volum nou apărut care-i atrage atenția, căutând să afle forme ale frumosului literar exprimat de scriitorii mai mult sa mai puțin maturizați creator, încurajând demersul acestora, făcând genul de *cronică de întâmpinare*, cu portrete excelente, într-o deschidere a sufletului spornică și generoasă.

Meritoriu este faptul că domnia sa trece cu finețea ce îl caracterizează peste stângăciile inerente oricărui început, accentuează cu grație reușitele fiecărui condeier și, ca un

dirijor al unei orchestre pe care acest mare iubitor al muzicii ar fi fost dispus să o dirijeze dacă drumul vieții sale s-ar fi rostuit altfel, ridică bagheta recenziei, a cronicii, la statutul de speranță ce se înalță pe ariile vreunei simfonii ce-i cântă în suflet. Știe că unii dintre autorii acestor cărți vor face mai mult. Vor reuși... Prin critica sa originală și generoasă, plină de dăruire și talent, cu o psihologie analitică bine precizată și cu obiectivitate perfectă, asemenea unui grădinar îndrăgostit de florile scrisului, Dumitru Anghel hrănește universul cultural brăilean. Voi reda un citat preluat de la doamna Sanda Tănase: „*Cărțile lui Dumitru Anghel alcătuiesc, privite în ansablul lor, o operă unitară din care se înalță, gravă și melodioasă, vocea Brăilei. O voce inconfundabilă, uneori tăioasă ca șișul, aspră ca șmirghelul, dar și o voce-mugur parfumat, voce vin-înmiresmat, voce-floare de salcâm, voce-dor de depărtări...*”

Autor a nenumărate cronici muzicale, cronici de teatru și de film, recenzii de carte, eseuri, în presa brăileană și în alte publicații din țară și străinătate, se apleacă ca un martor înțelept cu o dragoste perpetuă către scrierile altor condeieri. Notabilă este afirmația domnului Traian Vasilcău, scriitor din Republica Moldova, care afirmă: „*Sunteți unic în frumuseți, iubite Domnule Anghel! Niciun scriitor nu a descifrat la un asemenea nivel artistic înalt, niște nesomnuri poetice ale subsemnatului/.../ Vă îmbrățișează inima și vă sărută pe îngeri, al Poeziei Mucenic, Traian Vasilcău*”.

(continuare în pag. 40)

Afirm că acest volum, prin care Dumitru Anghel pune un reper în cultura brăileană, este, fără îndoială, o lucrare specială, pentru că forța simțului critic, de care autorul nu duce lipsă, se înpletește cu dulceața acceptării indulgente a căutărilor ezitante în care înoată cu multă îndrăzneală unii dintre autorii prezentați. Este speranța criticului că undeva, între răsadurile cultivate de aceștia cu unealta scrisului, pe coala albă, va răsări *floarea albastră* a creației pure.

Profesorul Dumitru Anghel

Meritul incontestabil al domnului Dumitru Anghel este faptul că, prin publicarea acestui volum, face referire asupra unor scriitori, unii foarte cunoscuți, alții mai puțin, iar ceilalți proaspăt intrați în caruselul cuvintelor, tocmai pentru a se adresa, de fapt, în mod egal tuturor cititorilor, indiferent de calitatea lor mai mult sau mai puțin avizată, cu îndemnul subliminal către lectură. Ca și cum ar spune: **Citiți, cunoașteți, alegeți și hotărâți voi care merită prețuirea voastră!**

(urmare din pag. 34)

simțirea în furtuni solare, de a identifica sufletul cu scânteia divină. Până și "armele de foc" devin - asemenea toiagului sfântului Spiridon - ram/revolver înflorit, incapabil să ucidă cerul și doar să-i reveleze strălucirea.

Cuvântul ce definește cel mai bine conținuturile acestui nou volum este RUGĂCIUNE, iar poetul este, fără îndoială, SFEȘNIC(ul) ÎN RUGĂCIUNE, unealta divină în care arde flacăra rugăciunii, ard dorurile, se nasc toate chemările cerului, se împlinesc visele. Din timp în timp, din potirul euharistiei străfulgeră christic pulsările vieții, binoamele psalmice aducând în atenție cugetări adânci. Acestor mici (ca întindere) bijuterii, autorul le-a atribuit rolul de a racorda teluricul la celest, sufletul la rai, de a așterne pe filele cărții zăpezile bogate ale gândului, sub care vieții ai va fi cald și bine. Speciile abordate sunt variate, versatilitatea arhicunoscută a românului se simte la ea acasă. Apar, din negurile istoriei, moșii și strămoșii noștri - dacii, ca antiteză „epigonilor” de astăzi, se aud - din versurile împribegite - fluierile de soc ale Mioriței, cântând duios baladele transhumanței, bocetele născute din firesc aduc mângâierea eliberării prin apropierea de Domnul.

Întreaga operă a bardului moldovean este străbătută de respectul față de valoroasele nume ale literaturii contemporane, care i-au „marcat” parcursul și cărora le dedică simfoniile sufletului său: Artur Silvestri, Grigore Vieru și multe alte personalități. Interesant că multe dintre poeziile cărții nu poartă un titlu, nu dintr-o simplă omisiune, ci cu intenția clară de a nu da un nume unei stări, ci de a lăsa lectorul să asimileze doar atât cât simte că are nevoie. Versurile sale sunt străbătute de un fir invizibil de modestie, poetul numindu-se pe sine țărână, pasăre, pom înzăpezit, ram fără floare, cer plâns dar și... genunchi aplecați, mirare, întrebare, umil cuvânt.

SFEȘNIC ÎN RUGĂCIUNE reprezintă un inedit popas peste pășunile inimii, mereu verzi și mereu în floare, mustind de viață dar și de o acerbă nevoie de Dumnezeu. Traian Vasilcău este un poet de excepție, ale cărui vibrații lirice epatează prin puterea cuvântului transformat în toiag înflorit, în prag de minunată sărbătoare. Un poet valoros, cu un parcurs biografic de excepție, care scrie cu patimă, îndemnând la reculegere și regă-sirea identității noastre pământești, în lumina divinității adânc „încastrate” în noi. O carte cu valențe meditative, ce va inspira momente de liniște, tuturor celor „îngropați” în tumultuosul cotidian. O lectură plăcută, agreabilă chiar, care îmbogățește spiritual, luminează și încălzește ființa, din temelii. Cu reverență, pentru o operă lirică împrumutând din simfoniile sufletului îndrăgostit de astral, putem spune: **Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!**

Festivalul Național de Literatură "Prietenia cuvintelor", ediția a IV-a 2014, la Galați

A.S.P.R.A. - Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice, în colaborare cu revista literară "BOEMA", Editura InfoRapArt și Muzeul de Istorie "Casa Cuza" din Galați, a organizat în data de sâmbătă 29 noiembrie 2014, începând cu orele 10:00, cu ocazia "Sărbătorilor Galațiului", cea de-a IV-a ediție a Festivalului Național de Literatură "PRIETENIA CUVINTELOR".

În plen, la Muzeul de Istorie "Casa Cuza"

Programul festivalului a cuprins multe evenimente culturale, dintre care cele mai interesante care au reținut în mod special atenția audienței, au fost:

- prezentarea antologiilor de creație literară ASPRA 2014 "Lira de foc" și "Revanșa cuvintelor",
- lansarea celor mai recente cărți apărute la editura "InfoRapArt" în anul 2014,
- alte lansări de cărți ale membrilor ASPRA și cenaclului literar online "Noduri și semne",
- Eseu despre istoria și tradiția poporului grec în România, prezentat de Andreea Done,
- lecturi publice – poezie: moderator, poetul Valeriu Valegvi – au recitat poeți de seamă, precum: Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu, Constantin Oancă, Denisa Lepădatu, Petre Rău, Tănase Carașca, Cezarina Adamescu, Sebastian Golomoș, Marius Cioarec, Alina Stroea ș.a.
- decernarea premiilor Revistei Literare "Boema" pe anul 2014,
- standuri de carte, cocteil, masă festivă ș.a.

Președinte festivalului a fost scriitorul Petre Rău, iar moderator al momentelor principale ale evenimentului a fost poetul Valeriu Valegvi.

Cu această ocazie au fost decernate premii și diplome de merit. Pentru lansările de carte la editura InfoRapArt pe anul 2014 asociația culturală ASPRA a oferit un număr de 13 diplome de merit.

La restaurantul "Terasa Tineretului", la masa festivă

Premiile revistei literare BOEMA pe anul 2014 au fost conferite astfel:

- Coriolan PĂUNESCU** (Galați) – Premiul pentru întreaga activitate literară
- Cezarina ADAMESCU** (Galați) – Premiul pentru întreaga activitate literară
- Mircea Marcel PETCU** (Tulcea) – Premiul prietenia cuvintelor literare
- Andra Elena PELINEAGRĂ** (Galați) – Premiul pentru debut editorial
- Anișoara POPA** (Galați) – Premiul pentru debut editorial
- Ionela Luisa BEJAN** (Corod-GL) – Premiul pentru debut
- Viorel DARIE** (București) – Premiul pentru carte literară de succes.

Prezidiul alcătuit din scriitorii Paul Sân-Petru, Tănase Carașca, Denisa Lepădatu, Petre Rău, Valeriu Valegvi și Constantin Oancă

"Ediția din acest an a Festivalului Național de Literatură "Prietenia cuvintelor" s-a bucurat de o participare poate un pic mai redusă (vremea nu prea favorabilă și-a spus cuvântul), dar poate tocmai din acest motiv a fost o atmosferă mai caldă, mai plină de însoțire. Cu siguranță s-au încheiat noi prietenii literare în numele pasiunii pentru cuvântul scris, al "prieteniei cuvintelor", ne-a declarat dl. Petre Rău, presedinte ASPRA și al Festivalului.

Denisa LEPĂDATU

Magia Crăciunului

S-a înserat atât de repede și eu abia am apucat să-mi împodobesc bradul. Am scos din cutii globulețele, unul câte unul. Le-am strâns cu drag în palme și le-am povestit cât de mult am așteptat să le revăd. Ele, drăguțele, îmi zâmbeau fericite. Cu beteală strălucitoare mi-am îmbrăcat iubitul meu brăduț și acum îl privesc mulțumită.

Toată camera e inundată de lumina instalației. Inima mea cântă de fericire! Afară se aude un pic vântul. Alerg la fereastră și o deschid să-i arăt și lui minunile din camera mea. Simt însă că răsuflarea mi se oprește brusc. Preocupată cu brăduțul, nici n-am observat că afară începuse să ningă. Fulgi catifelați alunecau pe genele și pe obraji mei. Cât de minunat este! Tot anul visasem la clipele acestea!

Întind palmele și privesc steluțele de zăpadă ce se tocesc încet, încet, lăsând picăturile să se scurgă printre degetele mele. O singură dorință mai aveam: să vină moșul ca și în anii trecuți. Știam că era timpul să mă culc, dar eram atât de neliniștită, încât credeam că nu puteam dormi.

În cameră s-a făcut răcoare. Închid geamul și mă furiez sub plapumă, nu înainte de a mai îmbrățișa o dată brăduțul meu drag.

Îmi promit să nu adorm. Acum sunt mare și pot rezista. Vreau să-i vorbesc lui Moș Crăciun... și vreau să știu că m-am ținut de cuvânt. Vreau să i-o spun chiar eu. Am fost ascultătoare, am luat numai note bune la școală și mi-am ajutat părinții.

Nu pot să mă abțin și mă mai duc o dată la fereastră. Oare a ajuns pe strada mea Moșul, sau abia acum pornește la drum? Offfff! Ce greu e să aștepti!...

Zăpada albă a îmbrăcat deja copacii, mașinile și trotuarele cu haine de sărbătoare. Deodată, o lumină strălucitoare se zărește departe. Se apropie însă repede! Vine direct la fereastră mea. Începe să-mi fie un pic teamă, respirația mea aproape că se oprește și sar repede la loc în pat. Trag cu ochiul printr-un loc unde plapuma nu e lipită de pat. La fereastră mea se afla chiar el! Uite-l! Zâmbește și bate ușor în geam. Îmi face semn să mă apropii, asta însemnând că m-a văzut. Mă ridic încet și pășesc spre fereastră. O deschid încet și îl privesc în ochi.

- Bună, draga moșului! spune el și mă mângâie pe creștet. Am primit scrisoarea ta și să știi că sunt foarte mândru de tine. Ești un copil cuminte și silitor. Am venit să-ți aduc un cadou. Am pentru tine și un sfat: să fii mereu așa cum ești acum!

Renii nechează, semn că se pregătesc să plece. Moșul îmi întinde cadoul și mă strânge în brațe. Prind curaj și-i spun:

- Așteaptă un pic, Moș Crăciun, să le dau renilor puțină apă, cred că le este sete de atâta drum!...

Alerg repede în bucătărie, umplu un castron cu apă, dar când mă întorc nu mai găsesc decât cadoul meu așezat pe pervazul ferestrei, împreună cu un bilețel în care scria: "Draga mea, în seara asta toți copiii așteaptă cu nerăbdare să ajung la ei. De aceea nu pot să mai întârzi. Te îmbrățișez! Moș Crăciun."

Lacrimile mi se preling pe obraji. Nu-mi dau seama dacă de bucurie că l-am văzut pe moșul cel drag sau de

tristețe că n-am apucat să-i mulțumesc. Iau cadoul, închid fereastra și privesc prin ea afară.

- Oriunde ai fi, moșule drag, până la anul care vine te voi păstra în inima mea!

Fulgii de nea îmi zâmbesc și zboară veseli prin aer. E atâta fericire în sufletul meu, încât încep să dansez de bucurie. Brăduțul mi-e singurul martor, el știe taina mea: acesta este secretul nostru, nu-i așa? Îi șoptesc și-l îmbrățișez. Dansez, dansez, dansez, totul se învârtă cu mine! Crăciunul meu e magic!

(din volumul "Șoapte de catifea", 2012)

Așteptatul Crăciun

E sărbătoare și bradu-i expus
Cu dulciuri, beteală și globuri
Se-aude colindul despre Iisus
Ce-l cântă copii prin omături.

Pe geam văd imagini ca dintr-un vis
Ninsoarea se-așterne pe case
De jur împrejur este ca-n paradis,
Lumini și steluțe frumoase.

Cu degetul mângâi țurțurii reci
Și-i strecor cu drag printre vise,
Vreau lângă brad să-mi port dorul pe veci
Să citesc din povești nescrise.

(din volumul "Șoapte esențiale", 2013)

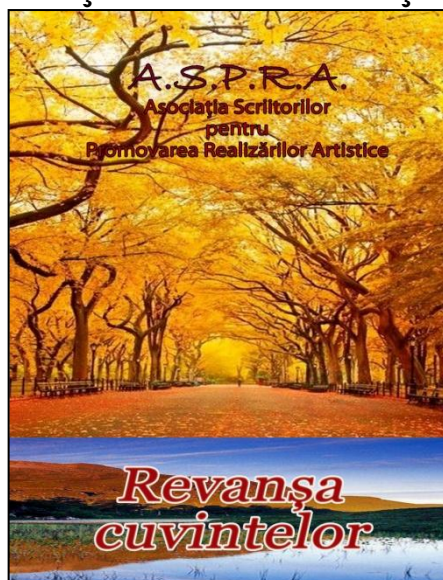
La anul și "La mulți ani!"

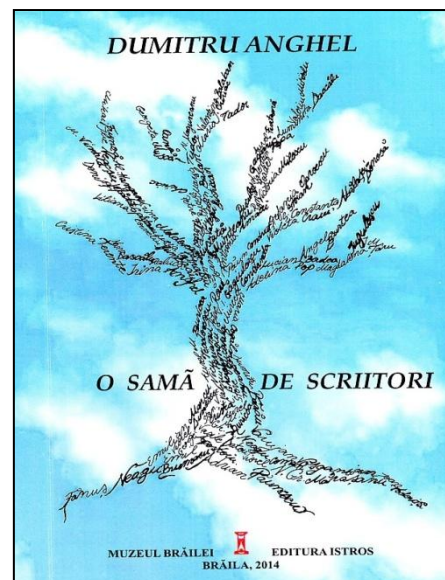
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

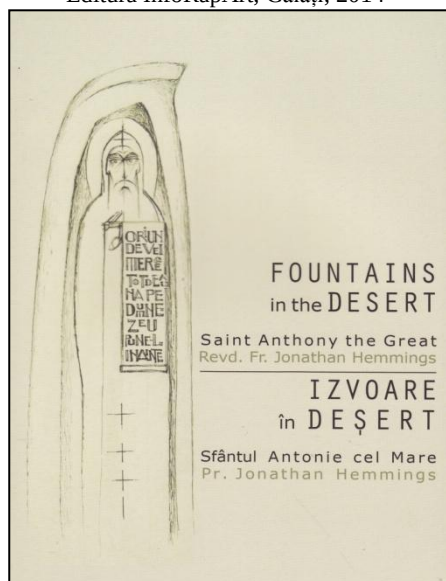
Cezarina Adamescu – Întâlniri semnificative
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

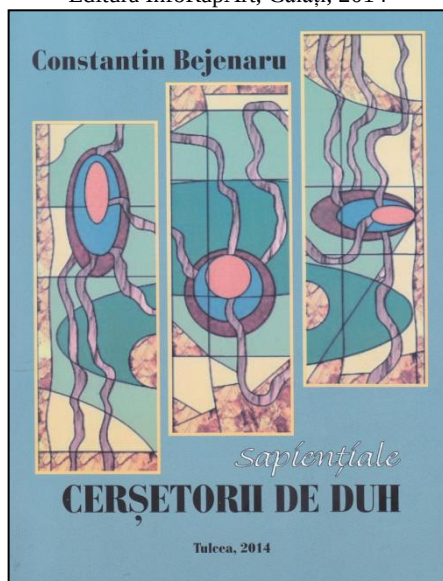
A.S.P.R.A. – Revanșa cuvintelor
Editura InfoRapArt, Galați, 2014

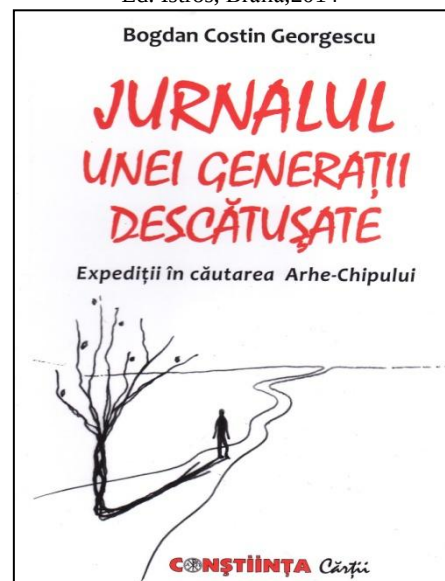
Dumitru Anghel – O samă de scriitori,
Ed. Istros, Brăila, 2014

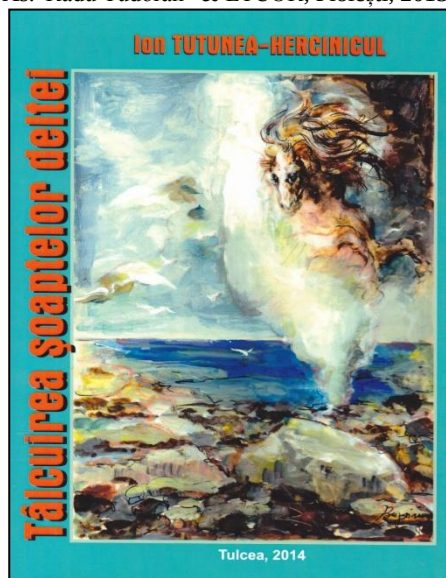
Sf. Antonie cel Mare – Izvoare în Deșert
As. "Radu Tudoran" & LTCOR, Ploiești, 2013

Constantin Bejenaru – Săpientiale cerșetorii
de duh, Tulcea, 2014

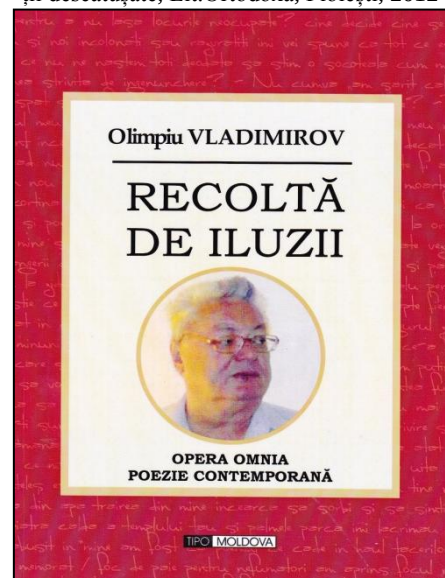
Bogdan C. Georgescu – Jurnalul unei generații
descătușate, Lit. Ortodoxă, Ploiești, 2012

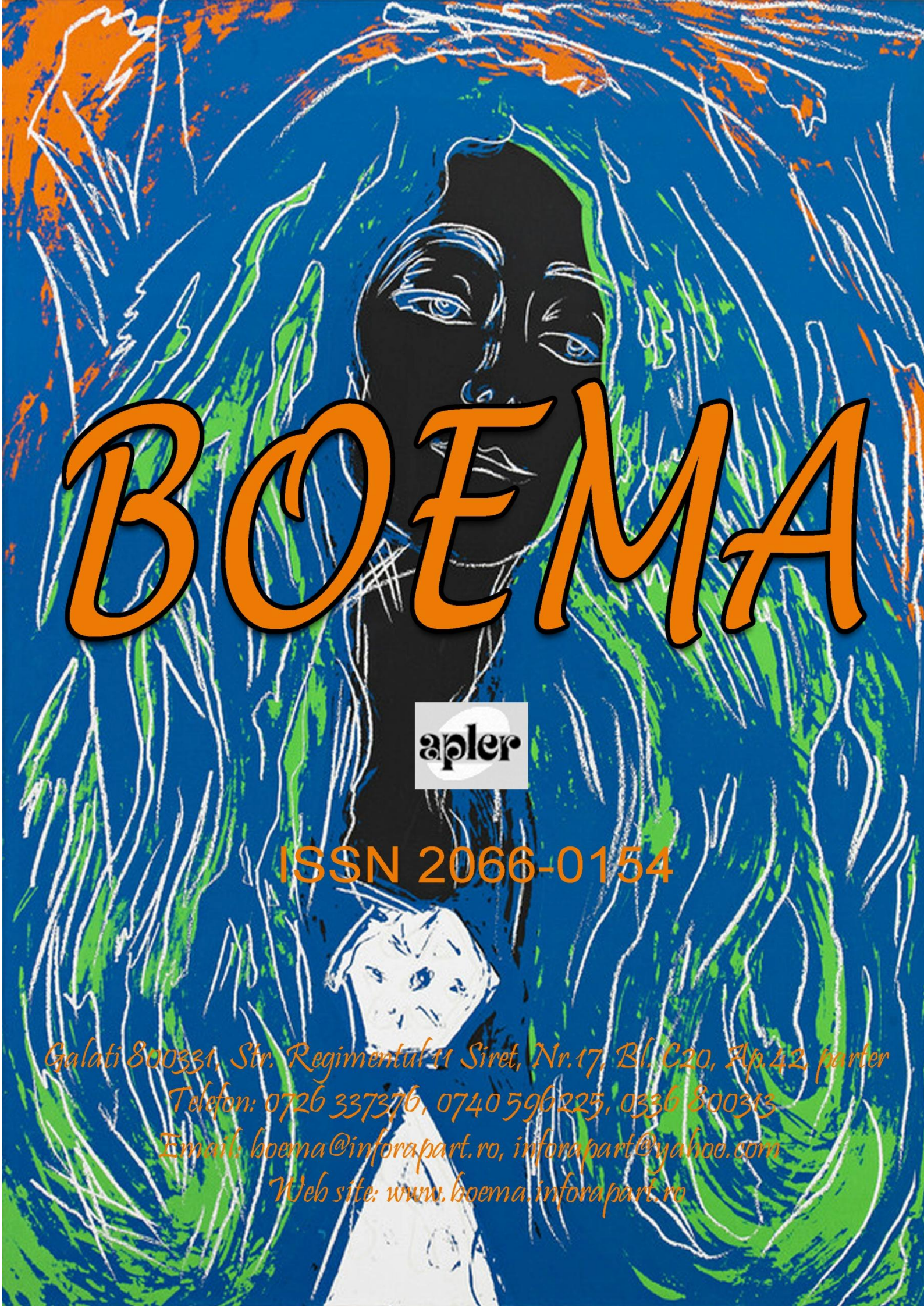
Ion Tutunea - Hercinicul – Tâlcuirea
șoptelor deltei, Tulcea, 2014

Andra Elena Pelineagă – Manifest
Editura InfoRapArt, 2014

Olimpiu Vladimirov – Recoltă de iluzii
Editura TipoMoldova, Iași, 2014

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro